

ORTAÖĞRETİM
GÜZEL SANATLAR LİSESİ

İMGESSEL RESİM

DERS KİTABI

10

Yazarlar
Birgül ÖZÇELİKÇİ TAŞÖREN
Emine SÖZER
Sibel TALAS

DEVLET KİTAPLARI
ÜÇÜNCÜ BASKI

....., 2019

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI: 6505
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAPLAR DİZİSİ.....: 857

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

HAZIRLAYANLAR

Editör

Yrd. Doç. Dr. Nilgün KESKİN ŞENER

Dil Uzmanı

Metin ÇAKIR

Program Geliştirme Uzmanı

Ali KAYA

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Aydemir KELEŞ

Rehberlik ve Gelişim Uzmanı

Özlem TEKİN

Grafik Tasarım Uzmanı

Hafsa FİDAN

ISBN 978-975-11-4365-5

Millî Eğitim Bakanlığı, Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 19.07.2017 gün ve 10953965 sayılı yazısı ile eğitim aracı olarak kabul edilmiş, Destek Hizmetleri Genel Müdürlüğünün 28.05.2019 gün ve 10443977 sayılı yazısı ile üçüncü defa 3.189 adet basılmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerâhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'sım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalar sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

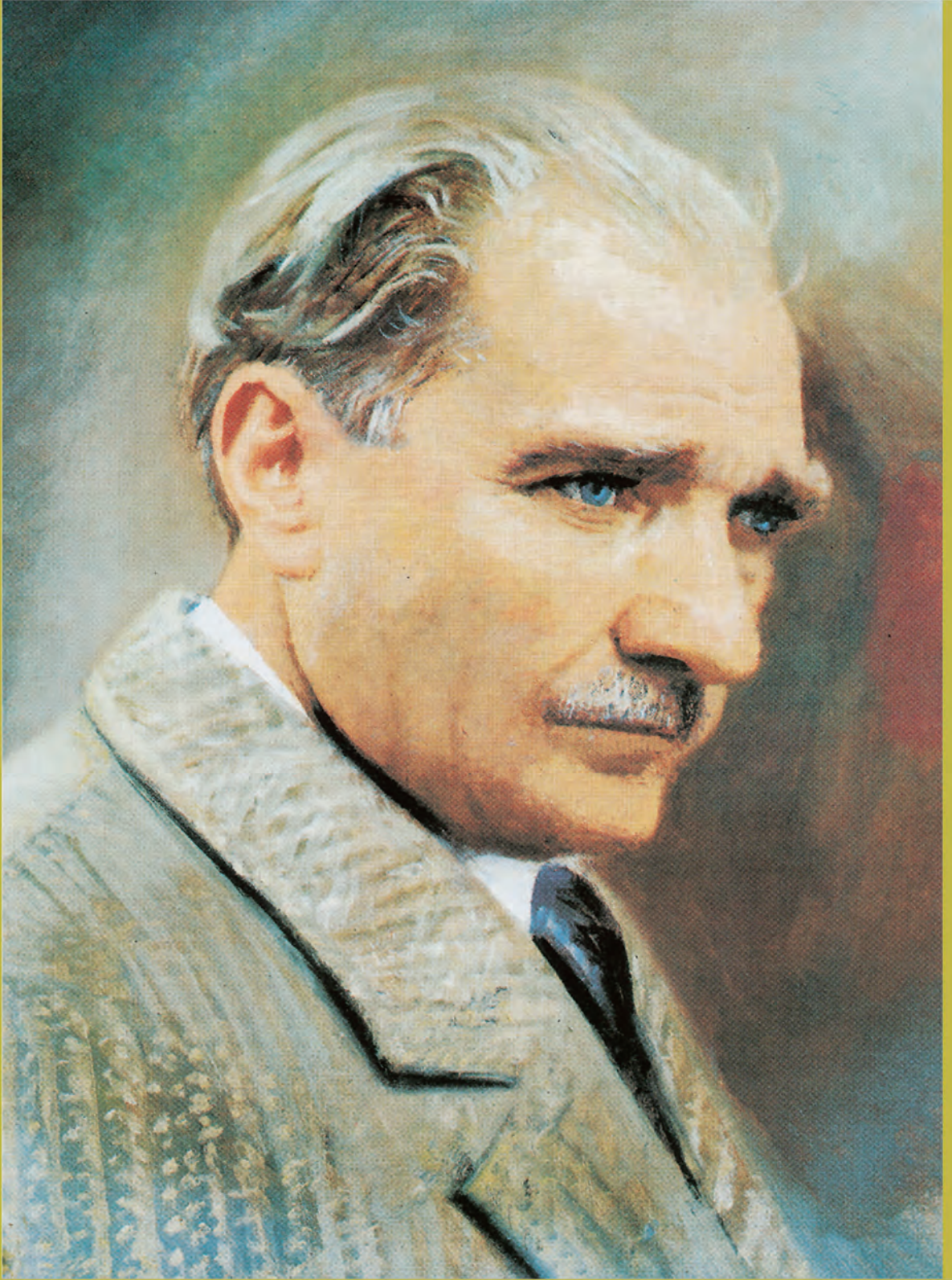
GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

1. ÜNİTE: PERSPEKTİF

14

1. Farklı Noktalardaki Figürlerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları	15
2. Farklı Noktalardaki Nesnelerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları	18
3. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin İç Mekânda Yerleştirilmesi	21
4. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin Dış Mekânda Yerleştirilmesi	24
5. Konudaki Ana Unsurun En Yakın-En Büyük Planda Yer Alması	28
6. Konudaki Ana Unsura Uygun Olarak Ufuk Çizgisinin Belirlenmesi	31
7. Ufuk Çizgisinin Konumuna Göre Yer-Gök Arasındaki Oranın Belirlenmesi	33
8. Konudaki Ana Unsurun İfade Edeceği Açının Belirlenmesi	34
9. Perspektif Bilgileriyle Röprodüksiyonları Değerlendirme	36
10. Ufuk Çizgisinin Üstünde Oluşan Konuların Uygulanması	38
11. Ufuk Çizgisinin Altında Oluşan Konuların Uygulanması	43
12. Koyu-Orta-Açık Değerlerle Ön ve Arka Plan Oluşturma	46
13. Hava Perspektif Uygulamaları	51
KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM	59
ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU	60

2. ÜNİTE: NESNELERLE İMGESEL TASARIM

62

1. İmgesel Tasarım	62
2. Farklı Konumlardaki Nesneleri Zihinde Canlandırarak Görselleştirme	66
3. Nesnelerin Birbiriyle ve Mekânla İlişkisini Kurgulayarak Görselleştirme	74
KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM	82
DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI	82

3. ÜNİTE: İMGESEL MEKÂN TASARIMI

84

1. Çeşitli İç Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama	85
2. Çeşitli Dış Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama	95
KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM	104
DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI	104

4. ÜNİTE: FİGÜRATİF İMGESEL TASARIM

106

1. Farklı Duruşlara Sahip İnsan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme	106
2. Farklı Hareketlerdeki Çeşitli Hayvan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme	111
3. Zihinde Canlandırılan Portreleri Görselleştirme	115
4. İnsan ve Hayvan Figürlerini Görsel Olarak İlişkilendirme	122
5. Bitkisel Varlıkları Zihinde Canlandırarak Görselleştirme	129
6. Nesne-Figür-Mekân İlişkisini Zihinde Kurgulayarak Görselleştirme	136
KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM	144
DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI	144
SÖZLÜK	145
KAYNAKÇA	147
GÖRSEL KAYNAKÇA	148

KİTABIN TANITIMI

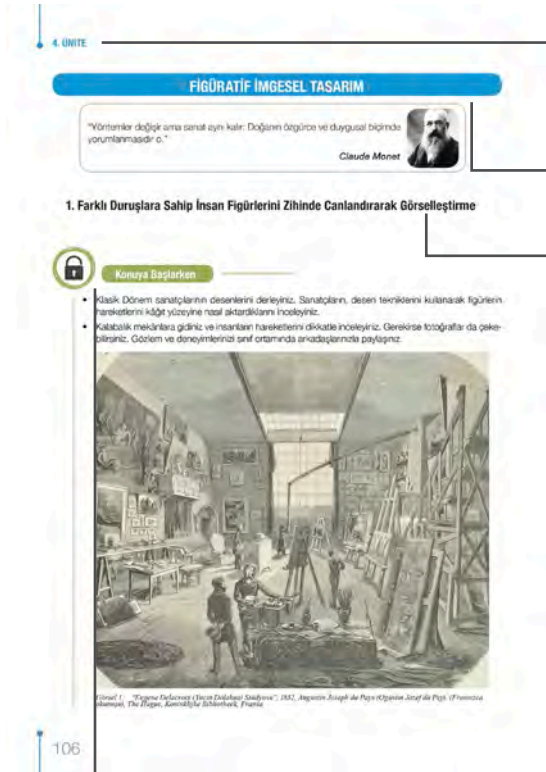

Karekod okuyucu ile taratarak resim, video, animasyon, soru ve çözümleri vb. ilave kaynaklara ulaşabileceğiniz barkod. Detaylı bilgi için <http://kitap.eba.gov.tr/karekod>

Ünite adını gösterir.

Ünitelerde yer alan konu başlıklarını gösterir.

Ünite kapaklarını gösterir.

Ünite numarasını gösterir.

Ünite adını gösterir.

Konu başlığını gösterir.

Konuya Başlarken bölümlerini gösterir.

KİTABIN TANITIMI

Ünite adını gösterir.

FIGÜRATİF İMGESEL TASARIM

İnsan vücudunun görünümü, form ve hareket açısından estetik değerler taşıyarak, canlı modelin verdiği her poz, her açıdan büyük farklılıklar gösterir ve bu farklılıklar, sanatçıların ifade tarzlarıyla daha da zenginleşir. Bu nedenle figür, desen çalışmasında her çağda ve uygarlıkta vazgeçilmez bir ilham kaynağı olmuştur.

Görül 2. "Prima", 1874, Edgar Degas, Tütek Akademi, Ortaçağ Müzesi, Paris

Çok figürü imgesel resimlerde, ekrana her figürle kompozisyon biraz daha karmaşık hale gelir. Böyle bir kompozisyonun sorunlarıyla başa çıkabilmek için figürlerin kompozisyona dağılımı, birbirleriyle olan ilişkileri, oluşturdugu açıları ve oranları doğru tespit edilmelidir (Görül 2).

İmgesel resimlerde figüratîf kompozisyonlara geçmeden önce mutlaka, figürlerin farklı duruşlarına ait çizmeler yapılmalıdır.

Konu anlatımını gösterir.

107

1. ÜNİTE

İnceleme

Verilen görseli inceleyiniz. Görselde verilen nesnelerin maddi ve yarı-maddi değerlerini belirleyiniz. Sonra tespit ettiğiniz anı ortamında paylaşınız.

Görül 19. "Yemeklik Çiğdem", 2014, Gökçe Çiğdem, 25-30 cm, Kırkaylak

20

İnceleme Bölümlerini gösterir.

1. ÜNİTE

İpik Etkisi

İmgesel çalışmada ana konu mode edilmelidir. Ana konu üzerinde açık-orta-koyu değerler bulunmalıdır. Modeyi yansıtan nesnelerin rengi gözde bulunduğundaki ve nesnelerin şekline göre yönlendirilmelidir. Açık-orta-koyu değerler, ön-orta-arka, ışık/ya ve nesnelerin rengine göre yapılmalıdır. Koyu bölümlere sık çizgi, orta değer için az çizgi atılmalıdır. Işık alan bölge ise mode edilmelidir (Görül 50).

Görül 50. "İ. Akın Çiğdem", 1995, Kırkaylak Etkisi

Dikkat Çekme

Mode, resimdeki nesne ve figürüne ışık-gölge etkisi vererek hacim kazandırma tezgahıdır. Işık-gölge zenginliği yaratılarak yapılmış moda ile resimde ışık boyutu bir görünüm elde edilir. Bu sayede, resimdeki nesne ve figürlerin gerçek olduğu duygusu uyandırılır.

48

Dikkat Çekme Bölümlerini gösterir.

KİTABIN TANITIMI

Bilgi Notu Bölümle-
rini gösterir.

Bilgi Notu

Eski Defter:

Resim 5: "Eski Defter", Resimci: Çiğdem

Resim 6: "Eski Defter", Çiğdem

Eski: görsel sanatlarda, zihinsel tasarımları ya da görünümleri simgeler, kısa (yık, çabuk) süre gösterirler demir. Bazı konularda eski yerine tasarımlar kullanılmaktadır. Kısa süre eski gibi uzun süreli çalışmaları da eski defter içinde yer alır.

Özellikle sanatçı için farklı resimlerde eski, tasarımlar ve farklı yaşam alanlarından yararlanarak kısa süreli çalışmaları.

Sanatçı eğitim alan her öğrencinin yanında eski defter olmalıdır.

Eski çalışmalar kullanıldığında aşağıda belirtilen öneriler dikkate alınmalıdır:

- Eski defterin süresi hakkında bilgisi.
- Çok farklı fotoğraflardan, dergi sayfalarından ve farklı yaşam alanlarından yararlanarak kısa süreli çalışmaları yapar.
- Çizim için figür ve nesnelerin farklı duruşlarını da çizer.
- Silgi kullanılmayarak çalışmalıdır.
- Eski defterin farklı kısımları (kalem, kuru, kuru, kuru, kuru, kuru vb.) kullanılmalıdır.
- Uzun süreli çalışmaları için çizer.

17

1. ÜNİTE

Ders İçi Etkinlik

Resim 44: "Bisiklet", Çiğdem

- Arkadaşlarınızla bir konu belirleyiniz. Seçtiğiniz konuya uygun bir mekânda, üç-dört ya da daha fazla model kullanarak bir kompozisyon oluşturunuz.
- Kompozisyonu oluştururken modellerin konuya bağlı poz veremelerini sağlayınız.
- Kompozisyonunda kullandığınız nesnelerin model, mekân ve konuya ilgili olmasına özen gösteriniz.
- Çizime başlamadan önce kâğıdın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm'de eski 5x7 cm dikdörtgen için) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak tasarımlar hazırlayınız.
- Kompozisyonunda oran-orantı kuralını kullanarak figürlerin kendi aralarında ve mekânla oluşturduğu bir bütünlüm sağlanarak, tasarım kuralını kullanarak gösteriniz.
- Uygun duruma uygun olarak çizmeye kâğıda aktarınız.
- Çizim yapıldıktan sonra kompozisyon üzerindeki çizimlerin açık-orta-koyu kâğıt değerleriyle gösteriniz.
- Tasarıma konuya bağlı kalınız ve mekân-figür ilişkisini göstermek için planları belirleyiniz.
- Açık-orta-koyu kâğıt değerlerini kullanarak ön-orta-arka planları oluşturunuz.
- Çizimlerinizi arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılacak Malzemeler: 50x70 ya da 35x50 cm resim kâğıdı, resim aletleri, resim kâğıdı

54

PERFORMANS

Ders Dışı Etkinlik

Resim 45: "İç Mekan", Çiğdem

- Evinizi farklı mekânlardan (mutfak, salon, banyo, çamaşır odası vb.) kendinize çizebileceğiniz bir bölüm seçiniz.
- Dengeli kompozisyonlar oluşturabilmek için düzenlemeler yapınız.
- Çizim başlamadan önce kâğıdın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm'de eski 5x7 cm dikdörtgen için) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak tasarımlar hazırlayınız.
- Tasarımlar kompozisyonlara uygun şekilde çizebilirsiniz.
- Çizim yapıldıktan sonra mekân ve konuya bağlı tasarımlar olmasına özen gösteriniz.
- Tasarımlarınıza bağlı olarak çizmelerinizi tamamlayınız.
- Ana konunun önde ve moda edilmiş olmasına dikkat ediniz.
- Değerlerinizi daha sonra arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Resim 46: "İç Mekan", Çiğdem

Resim 47: "İç Mekan", Çiğdem

55

Ders İçi Etkinlik Bölümlerini gösterir.

Ders Dışı Etkinlik Bölümlerini gösterir.

• KİTABIN TANITIMI

• *Ben Kimim Bölümlerini* gösterir.

• Okuma Parçası

Türk Topçularının Mevziye Girişi

İbrahim Çelebi, Birinci Dünya Savaşı sırasında Etiler Paşası'nın kurduğu Siper Anıtı'nın büyük boyutlu yapımsı olduğu "Millet Mücadeleti", "Öğretmenlik" ve "Öğretmenlik" gibi Kuruluş Savaşı ile ilgili eserlerinde, Türk askerinin gösterdiği cömür kahramanlığına yer vermiştir. Bu eserinde, Türk topçularının cömür bir şekilde toplanarak savaş alanına yerleşmeye çalıştıkları, zor şartlara rağmen direnç gösterdiklerine değinir. Resmin orta planında, ufuk çizgisine doğru hareket halinde olan topçuların sıradan gösterildiği, Türk topçularının savaş toplanma, ateş noktaları, gerek ve gerek savaş meydanına ulaşmaya çalıştıkları, topçuların arka planından sığınarak çıkıp denizden bu yana ilerledikleri. Bu şekilde, sığınma yollarını hafifletmek topçuların denizi hızla yitirip kurtarmasını sağlanacaktır. Bunlara, soldan iki askerler eşlik etmektedir. Sağ taraftan da bir ateş noktası köşesini havaya kaldırarak ateşe köşesini iletir ve ateş noktası göstermektedir. Çelebi, kışkırtıcı bir kompozisyonla yaptığı bu yapıtta, köşesini ateş noktası olan askerlerin bütün imkânlarıyla rağmen, bir top arabasını hareket ettirmek için gösterdikleri cömür ve gayretin iyi bir şekilde gözle önüne sermiştir. Bu tablonun ana teması ateşe hesarettir. Çelebi, bu resimle günün imkânlarıyla sınırlı, gıda, umutunu kaybetmiş olan insanlara umutlarını yitirmemesi, tüm cömürleriyle rağmen mücadele etmenin gerekliliğini göstermiştir. (Altın ve Karaman, 2016, s. 15)

1. ÜNİTE

PERSPEKTİF

1. Farklı Noktalardaki Figürlerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları
2. Farklı Noktalardaki Nesnelerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları
3. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin İç Mekânda Yerleştirilmesi
4. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin Dış Mekânda Yerleştirilmesi
5. Konudaki Ana Unsurun En Yakın-En Büyük Planda Yer Alması
6. Konudaki Ana Unsura Uygun Olarak Ufuk Çizgisinin Belirlenmesi
7. Ufuk Çizgisinin Konumuna Göre Yer-Gök Arasındaki Oranın Belirlenmesi
8. Konudaki Ana Unsurun İfade Edeceği Açının Belirlenmesi
9. Perspektif Bilgileriyle Röprodüksiyonları Değerlendirme
10. Ufuk Çizgisinin Üstünde Oluşan Konuların Uygulanması
11. Ufuk Çizgisinin Altında Oluşan Konuların Uygulanması
12. Renk Değerleriyle Ön ve Arka Planı Oluşturma
13. Renk Perspektif Uygulamaları

PERSPEKTİF

“Ben hayatımda hiç çirkin şey görmedim. Herhangi bir maddenin şekli ne olursa olsun, perspektif ve ışık-gölge onu güzelleştirir.”

Jhon CONSTABLE (Joan Konsıbil)

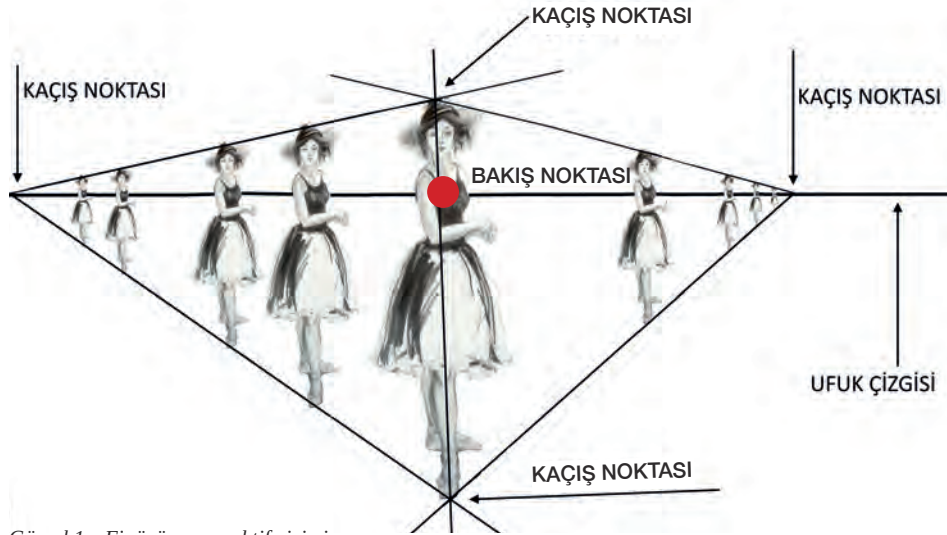

Konuya Başlarken

Farklı dönemlerin sanatçılarına ait çok figürlü çizim örnekleri derleyiniz. Derlediğiniz çizimlerde perspektif kurallarının nasıl uygulandığını, çizimlerin üzerinde arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Perspektif; doğadaki varlıkların görünümünde üç boyutluluk hissi ve derinlik etkisi oluşturmak için, iki boyutlu bir yüzey üzerinde kullanılan çizim tekniğidir (Görsel 1).

Derinliğin oluşturulabilmesi için çizgi perspektifi ve renk (hava) perspektifi kuralları uygulanır. Çizgi perspektifi uygulanırken bir, iki veya üç kaçış noktası kullanılır.

Görsel 1. Figürün perspektif çizimi

Renk perspektifi uygulanırken desen elemanları ile aradaki hava katmanlarına göre açık-orta-koyu değerler kullanılarak planlar oluşturulur.

Resimde, iç veya dış mekân üzerinde varlıkların çizimleri yapılırken perspektif çeşitleri ve kurallarından yararlanılmaktadır. Ayrıca iyi bir imgesel resim çizebilmek için çok iyi bir gözlemci olmanın gerekliliği unutulmamalıdır. Bir figürün her hareketi, eskiz defterleri yardımıyla, kısa süreli çizimlerle belleğe iyice yerleştirilmelidir.

Ufuk Çizgisi (UÇ)

: Gözlemcinin göz hizasından geçtiği varsayılan ve yer düzlemine paralel olan çizgidir. Ufuk çizgisi ufka doğru uzayan ve birbirine paralel olan tüm düz-yatay çizgilerin kavuşma yeridir. Kaçış noktaları da ufuk çizgisi üzerinde yer alır.

Kaçış Noktası (KN)

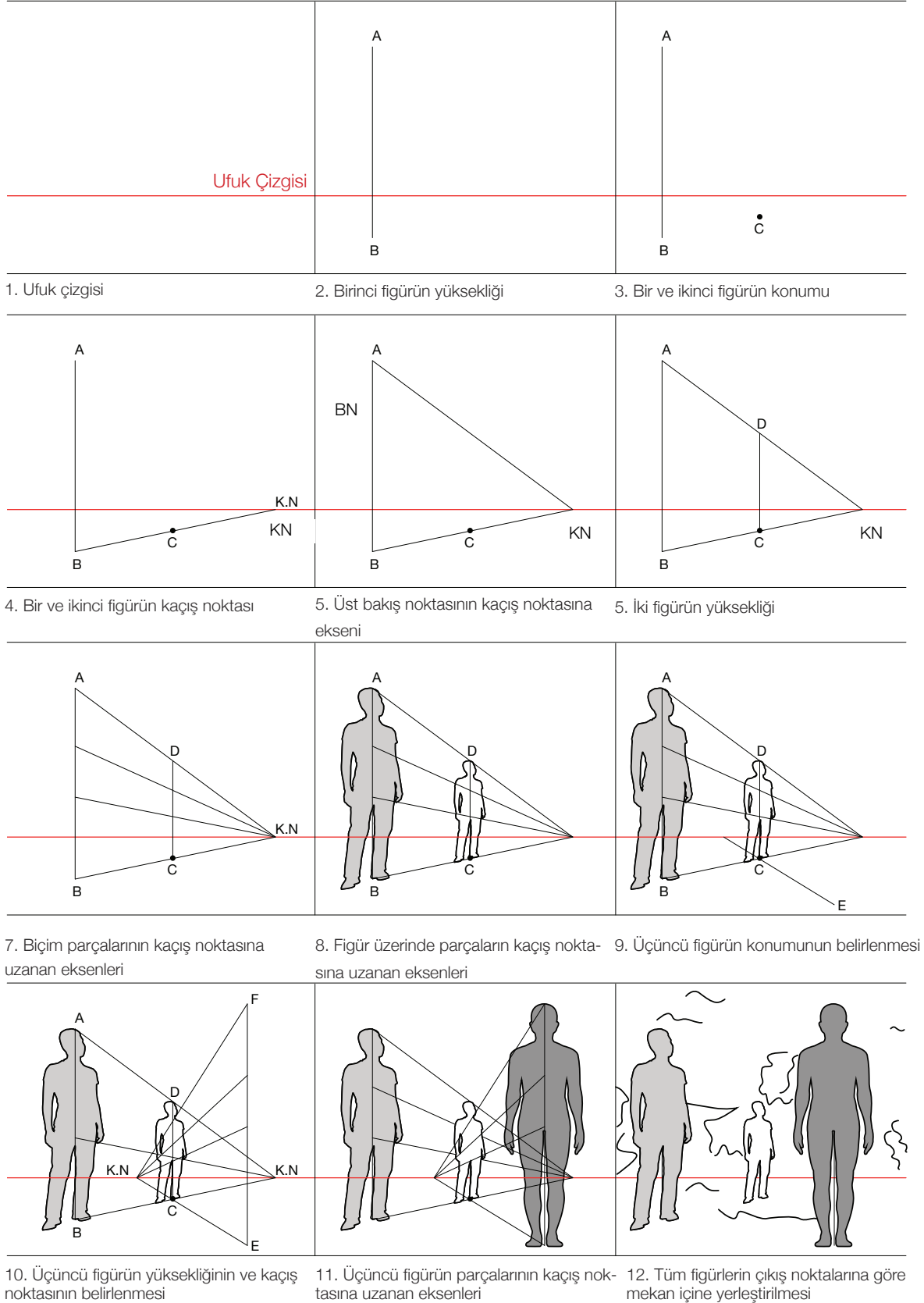
: Nesnelerin gözlemciye en yakın kenarlarından uzatıldığı varsayılan çizgilerin ufuk çizgisi üzerinde birleştiği noktadır.

Bakış Noktası (Esas Nokta)

: Ufuk çizgisinin üzerinde ve gözün tam karşısındaki noktadır. Bu nokta, resim yapanla birlikte hareket eder ve tam karşımızda bulunur. Rayların ufuk hattında birleştiği nokta böyledir.

1. Farklı Noktalardaki Figürlerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları

Perspektif kuralları doğrultusunda farklı noktalardaki figürlerin çıkış noktalarına göre boyutları, aşağıdaki şematik çizimde örnek olarak gösterilmiştir. İnsan figürünün yüksekliği, zemin düzlemindeki konumuna göre belirlenir; bakan kişinin uzaklığıyla ilişkili olarak da figür küçülmüş görünür (Görsel 2).

Görsel 2. Farklı noktalardaki figürlerin çıkış noktalarına göre boyutları

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselleri perspektif açısından inceleyiniz. Eserlerdeki mekânlarda figürlerin yerleştirilmesi ile ilgili incelemenizi yaptıktan sonra tespitlerinizi sınıf ortamında paylaşınız. Eskiz defterinize kısa süreli çizimler yapınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 3. Figürlerle perspektif çizimi

Görsel 4. "Perspektif Örneği"

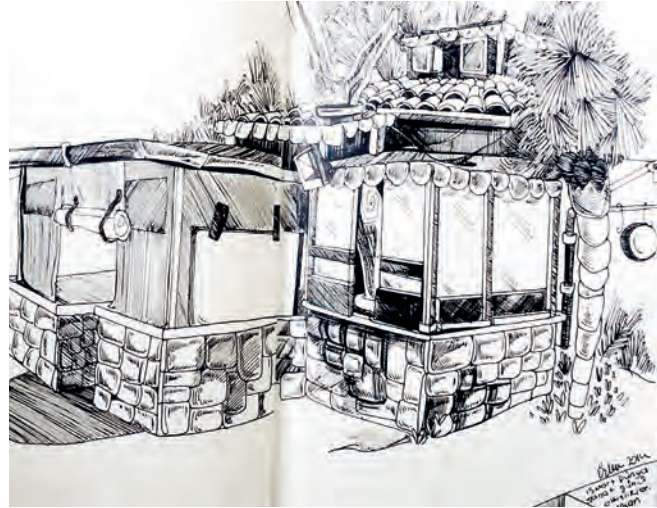

Bilgi Notu

Eskiz Defteri:

Görsel 5. “Eskiz Defteri”, Gözlemsel çizimler

Görsel 6. “Eskiz Defteri”, Özlem Yılmaz

Eskiz; görsel sanatlarda, zihinsel tasarımların ya da görüntülerin ayrıntısız, kısa (anlık, çabuk) süreli çizimlerine denir. Bazı kaynaklarda eskiz yerine taslak kelimesi de kullanılmaktadır. Kısa süreli eskizler gibi uzun süreli çalışmalar da eskiz defteri içinde yer alabilir.

Görsel sanatlar için hazırlık niteliğinde olan eskiz, tasarıma ait temel öğelerin kurulumuna da katkı sağlamaktadır.

Sanat eğitimi alan her öğrencinin yanında eskiz defteri olmalıdır.

Eskiz defterinin kullanılmasında aşağıda belirtilen öneriler dikkate alınmalıdır:

- Eskiz defterinizi sürekli yanınızda taşıyınız.
- Çok figürlü fotoğraflardan, dergi sayfalarından ve farklı yaşam alanlarından yararlanarak kısa süreli çizimler yapınız.
- Çizdiğiniz figür ve nesnelerin farklı duruşlarını da çalışınız.
- Silgi kullanmamaya özen gösteriniz.
- Eskiz defterinde farklı kalemler (tükenmez, kurşun, füzen, pilot vb.) kullanabilirsiniz.
- Uzun aralar vermeden sürekli çalışınız.

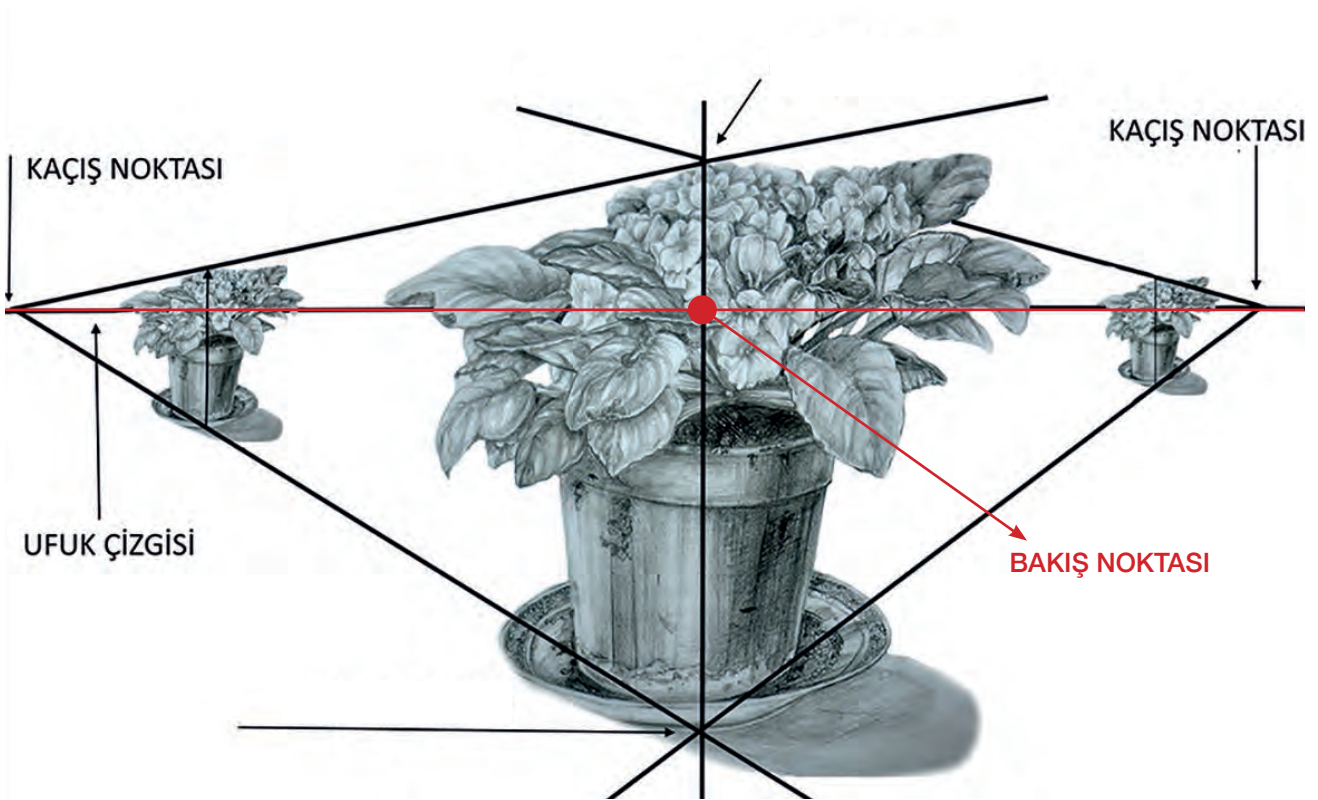
2. Farklı Noktalardaki Nesnelerin Çıkış Noktalarına Göre Boyutları

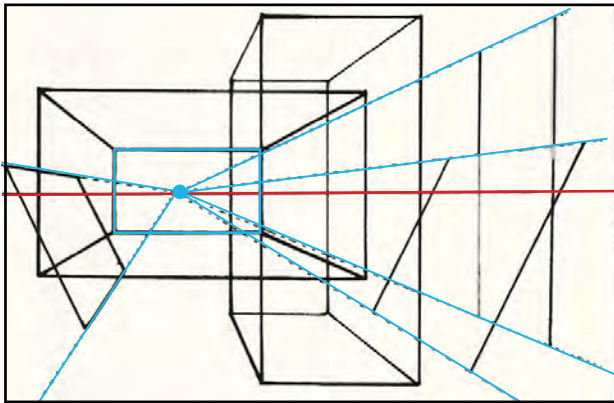
Konuya Başlarken

Farklı dönemlerin sanatçılarına ait çok nesneli çizim örnekleri derleyiniz. Derlediğiniz çizimlerde perspektif kurallarının nasıl uygulandığını, çizimlerin üzerinde arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

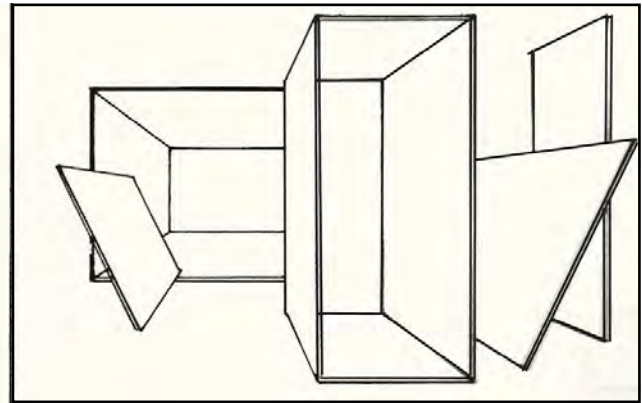
Nesneler, perspektif çeşitlerine ve kurallarına uygun çizilmelidir. Perspektif kuralları uygulanırken nesnelerin büyüklüğüne ve mekânda bulundukları konumlarına dikkat edilmelidir (Görsel 7, 8, 9).

Görsel 7. "Nesnenin Perspektif Çizimi"

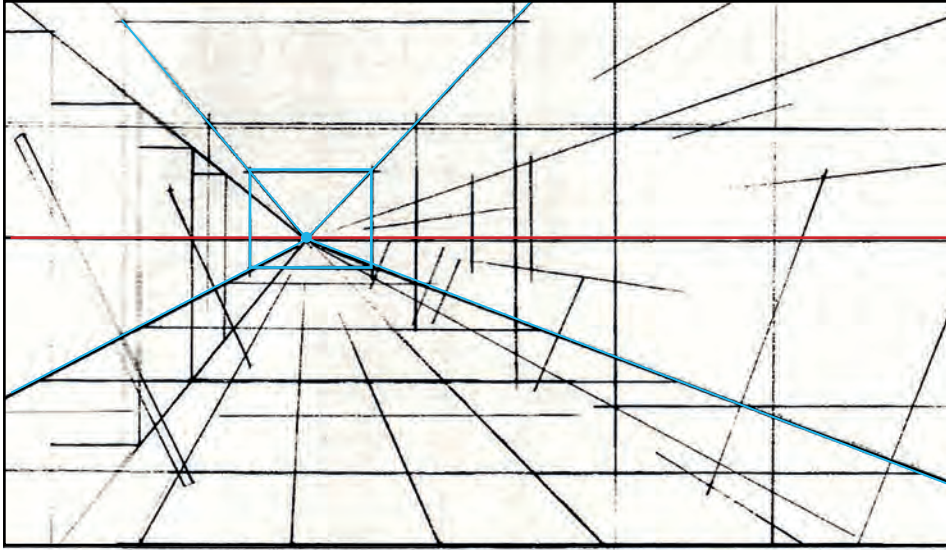

1. Aşama

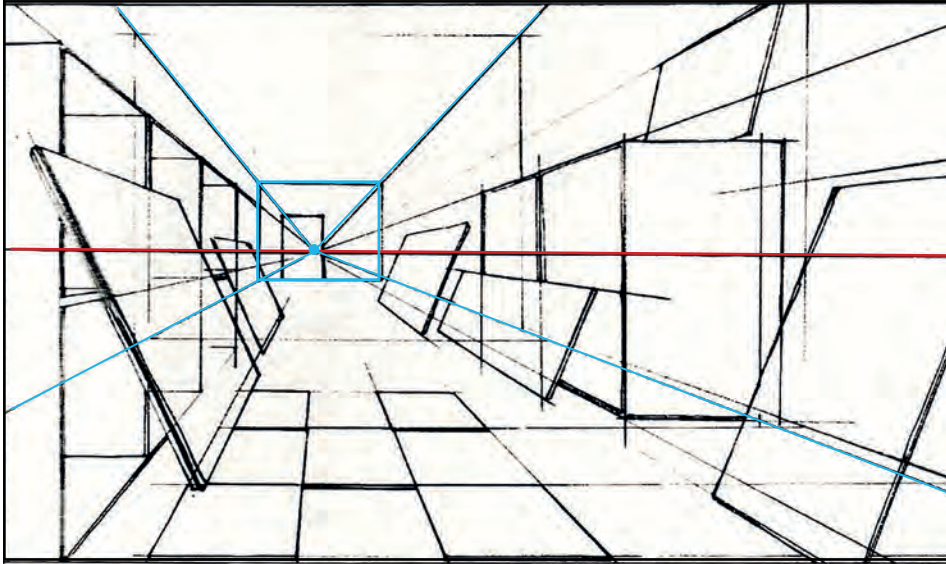

2. Aşama

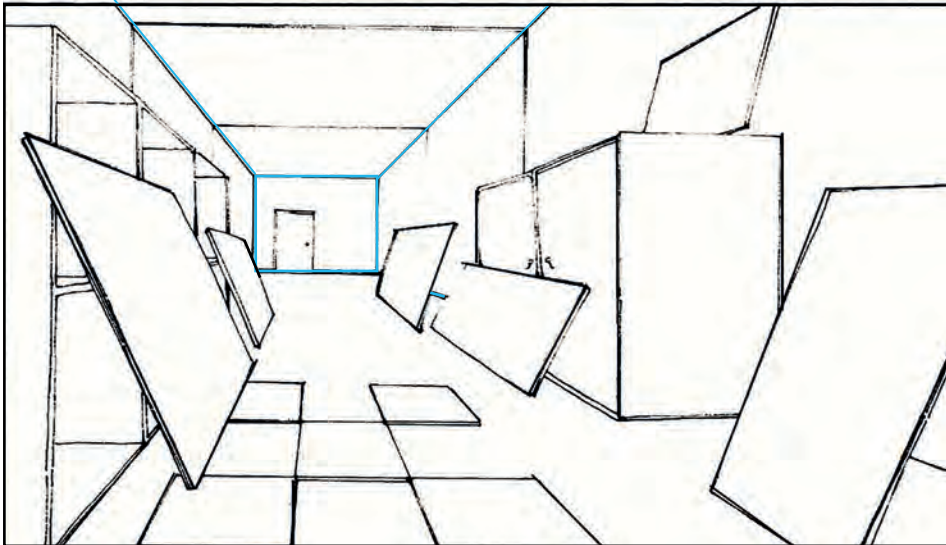
Görsel 8. "Nesne Çizimi"

1. Aşama

2. Aşama

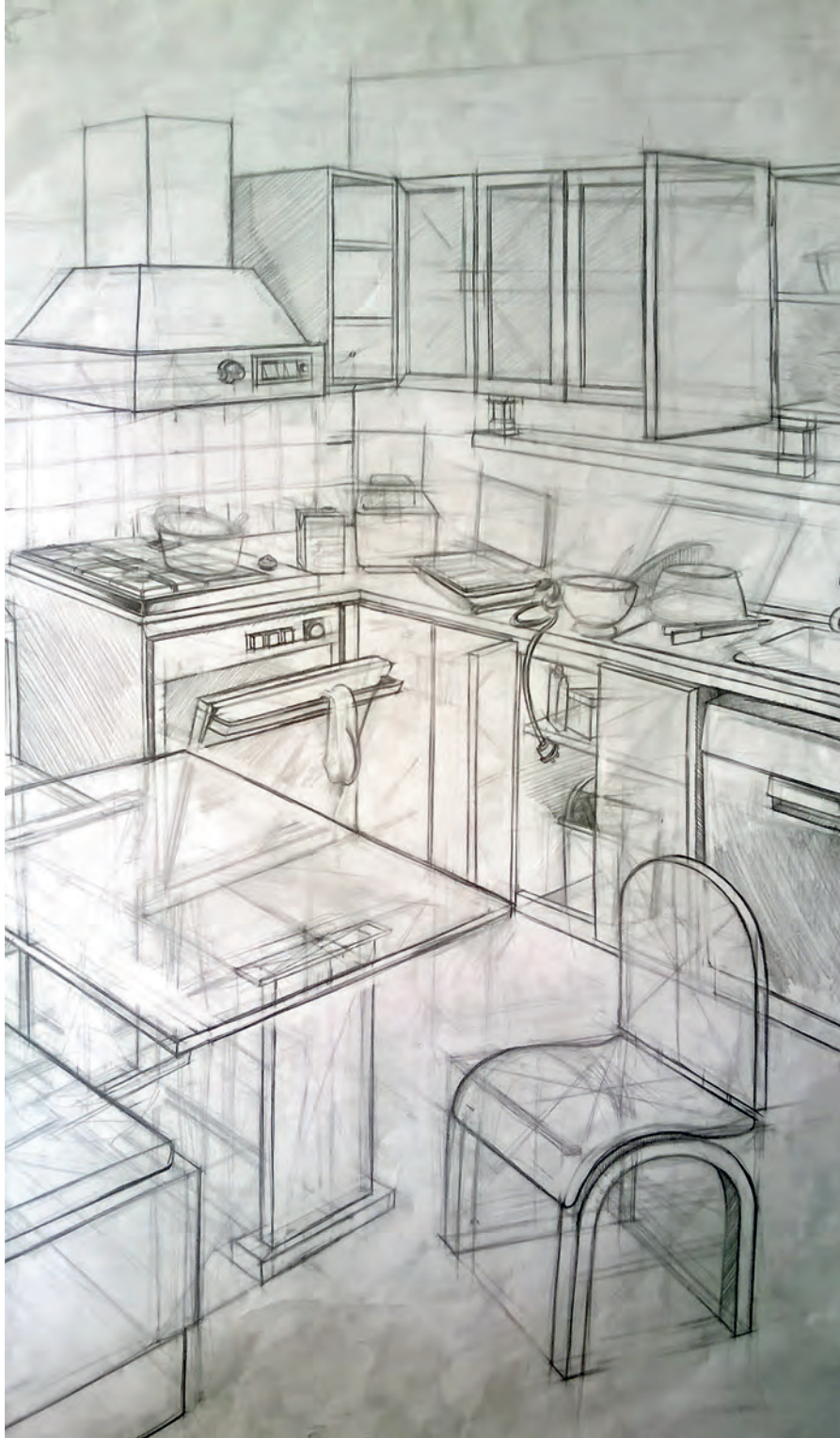
3. Aşama

Görsel 9. Farklı noktalardaki nesnelerin çıkış noktalarına göre boyutları

İnceleme

Verilen görseli inceleyiniz. Görselde verilen nesnelerin mekâna yerleştirilmesi ile ilgili incelemenizi yapınız. Sonra tespitlerinizi sınıf ortamında paylaşınız.

Görsel 10. "Perspektif Çizimi", 2014, Gamze Uçar, 35x50 cm, Kocaeli

3. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin İç Mekânda Yerleştirilmesi

Konuya Başlarken

Farklı dönemlerin sanatçılarına ait iç mekân çizim örnekleri derleyiniz. Derlediğiniz çizimler üzerinde, figür ve nesnelerin iç mekânda nasıl konumlandırıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Mekân kavramının, iç ve dış mekân olarak ikiye ayrıldığını hatırlayınız. Figüratif resimde, kompozisyon oluşturulurken kullanılacak olan insan, nesne, ev, ağaç, hayvan vb. formların yerleştirilmesinde bir mekâna ihtiyaç vardır. İç mekân, insanın barındığı alandır. İç mekân resmi perspektif kurallarına göre yapılmalıdır. Mekân çiziminde, öncelikle ufuk çizgisi belirlenmelidir. Ufuk çizgisi üzerindeki bakış noktaları, mekân içinde bulunan nesnelerin çizimleri için gereklidir.

Bütün resimlerde olduğu gibi iç mekân resimlerinde de ışık önemlidir. Işığın yönü ve şiddeti, yararlanılmak istenen etkiye göre kullanılmalıdır (Görsel 11).

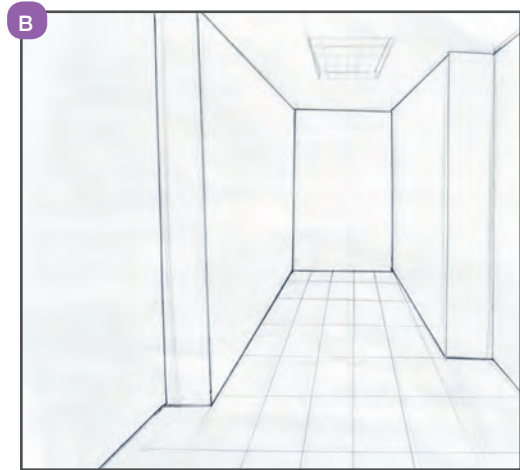
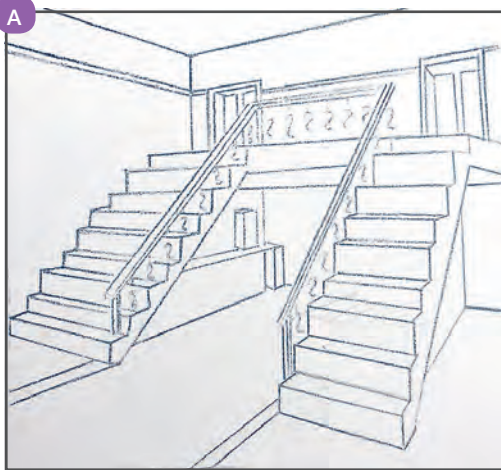
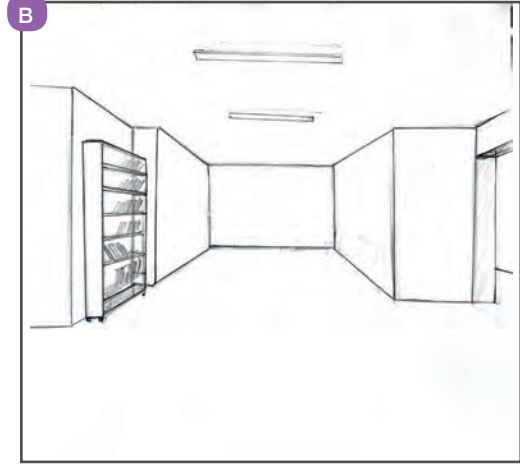
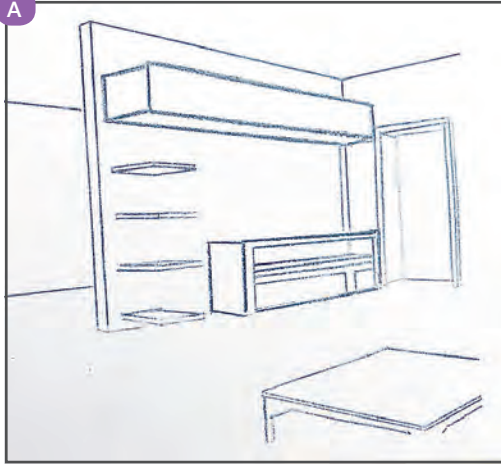
Görsel 11. “Beklenmedik Ziyaretçi”, Ilya Repin (İly Rebin), (Rusça okunuşu), 1888, Devlet Tretyakov Galerisi, Moskova

“Hakkında söyleyecek kelime bulamadığım, başka hiçbir şekilde ifade edemeyeceğim şeyleri, renkler ve şekiller ile ifade edebileceğimi fark ettim.”

Georgia O'KEEFFE (O'Kiiff)

Ders İçi Etkinlik

Görsel 12. İç mekân kart örneği A, 2017, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Görsel 13. İç mekân kart örneği B, 2017, Öğrenci çalışması, Adıyaman GSL

- Gazete, dergi ve kataloglardan iç mekân örnekleri derleyiniz.
- İç mekânda nesnelerin konumlarını ve oluşturdukları kompozisyonu parça-bütün ilişkisi bakımından inceleyiniz.
- Çiziminizi yapmak üzere 25x35 cm kâğıdınızdan 8 adet eşit uzunlukta (12x8,5 cm) kartlar kesiniz.
- Derlediğiniz iç mekân örneklerini, kestiğiniz 8 kartın üzerine ayrı ayrı çizin.
- Mekânın yönünü, doğru açı çizgileriyle, cetvel kullanarak tespit etmeye çalışınız.
- Çiziminizi yaparken kaçış noktalarını kâğıdınızın dışında kullanınız.
- Mekânda bulunan varlıkların kendi içlerindeki ve birbirleri arasındaki oranlara dikkat ediniz.
- Oluşan boşluk ve dolulukları çizgisel olarak gösteriniz.
- Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla figür ve nesnelerin iç mekandaki ilişkilerini göz önünde bulundurarak değerlendiriniz.
- **Kullanılabilecek Malzemeler:** gazete, dergi ve kataloglar, 25x35 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı, cetvel ve makas.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 14. Atölye ortamı

Görsel 15. Atölye ortamı

- Okulunuzun içinde, çizim yapabileceğiniz (konser salonu, bireysel oda, farklı atölyeler vb.) kalabalık bir ortama gidiniz.
- İç mekânda figür ve nesnelerin konumlarını ve oluşturdukları kompozisyonu parça-bütün ilişkisi bakımından inceleyiniz.
- Çiziminizi yapmak üzere uygun bir oturma düzeni alınız.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine bir kare çiziniz. Konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak eskizinizi karenin içine yerleştiriniz.
- Çiziminizi resim kâğıdınıza yerleştirirken figürlerdeki hareketi, doğru açı çizgileriyle tespit etmeye çalışınız.
- Mekânda bulunan varlıkların kendi içlerindeki ve birbirleri arasındaki oranlara dikkat ediniz. Oluşan boşluk ve dolulukları çizgisel olarak gösteriniz.
- Çiziminizi yaparken figürlerin nesnelerin ve mekan üzerinde hâkim olan ışık etkilerini, açık-orta-koyu çizgi taramalarıyla belirginleştiriniz.
- Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılabilecek Malzemeler: gazete, dergi ve kataloglar, 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı, cetvel ve makas.

4. Farklı Noktalardaki Figür ve Nesnelerin Dış Mekânda Yerleştirilmesi

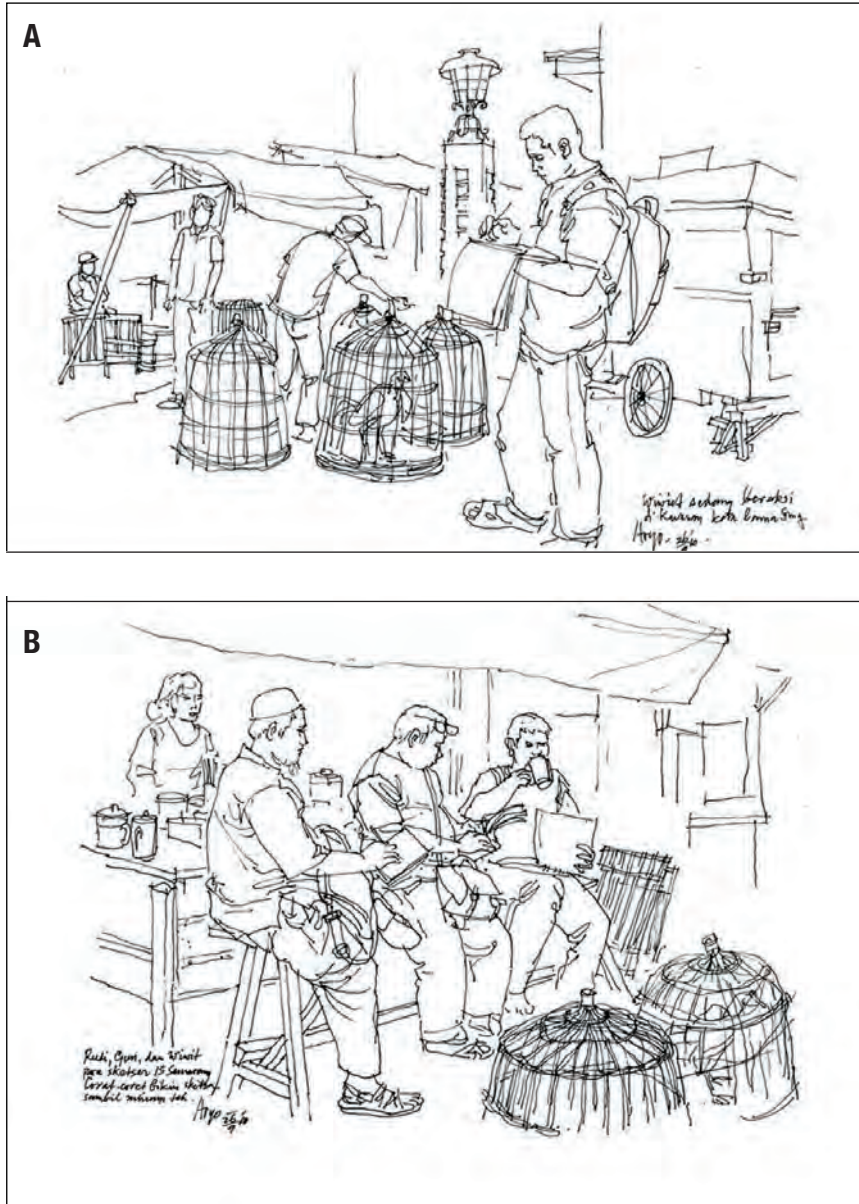

Konuya Başlarken

Farklı dönemlerin veya akımların sanatçılarına ait dış mekân çizim örnekleri derleyiniz. Derlediğiniz çizimler üzerinde, figür ve nesnelerin dış mekânda nasıl konumlandırıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Dış mekân, insanın barındığı yerin dışında kalan alandır. Dış mekân çizimi, doğanın ve farklı ortamlarının tanınmasını sağlar. Ufuk çizgisinin yüksekliği ve kaçış noktası, figür ve nesnelerin konumunu da belirler (Görsel 16).

Dış mekân resmi yapılırken resmi çizen ile mekân arasında belli bir mesafe olması gerekmektedir. Yüzey üzerindeki figür ve nesnelerin birbiriyle olan bağlantısı (uzak-yakın ve ön-arka), açık-orta-koyu değerlerle belirlenmelidir.

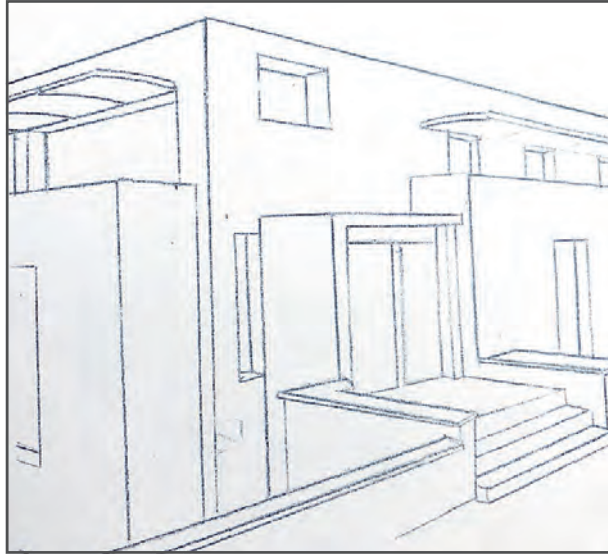
Görsel 16. Farklı noktalardaki figür ve nesnelerin dış mekânda görünümü

Ders İçi Etkinlik

Görsel 17. Dış mekân kart örneği, 2017, Öğrenci çalışması, Adıyaman GSL

Görsel 18. Dış mekân kart örneği, 2017, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

- Gazete, dergi ve kataloglardan dış mekân örnekleri belirleyiniz.
- Dış mekânda nesnelerin konumlarını ve oluşturdukları kompozisyonu parça-bütün ilişkisi bakımından inceleyiniz.
- Çiziminizi yapmak üzere 25x35 cm kâğıdınızdan 8 adet eşit uzunlukta (12x8,5 cm) kartlar kesiniz.
- Belirlediğiniz dış mekân örneklerini, kestiğiniz 8 kartın üzerine ayrı ayrı çiziniz.
- Mekânın yönünü, doğru açı çizgileriyle, cetvel kullanarak tespit etmeye çalışınız.
- Çiziminizi yaparken kaçış noktalarını kâğıdınızın dışında kullanınız.
- Mekânda bulunan varlıkların kendi içlerindeki ve birbirleri arasındaki oranlara dikkat ediniz. Oluşan boşluk ve dolulukları çizgisel olarak gösteriniz.
- Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla sınıf ortamında değerlendiriniz.

Kullanılabilecek Malzemeler: gazete, dergi ve kataloglar, 25x35 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı, cetvel ve makas.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 19. "Pazar Yeri", Cemal Tollu, 25x18 cm, Kâğıt üzerine karışık teknik, Leyla-Mehmet Günyeli Koleksiyonu

- Öğretmeniniz rehberliğinde okulunuzun yakınlarında bulunan bir sokağa çıkınız.
- Çevrenizdeki insanların, binaların, araçların ve diğer varlıkların büyük-küçük, uzak-yakın ve dikey-yatay ilişkisini inceleyiniz.
- Dengeye dikkat ederek kendinize bir kompozisyon belirleyiniz.
- Seçtiğiniz kompozisyonda bulunan canlı-cansız tüm varlıkların kendi içlerinde, birbirleriyle ve aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü inceleyiniz.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm'de, eskiz 5x7cm dik-dörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- İzlenimlerinizi kâğıt yüzeyine aktarınız.
- Çiziminizi yaparken, ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesel olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

Görsel 20. "Dış Mekân Örneği"

5. Konudaki Ana Unsurun En Yakın-En Büyük Planda Yer Alması

Konuya Başlarken

Farklı sanatçılara ait çok figürlü görsel örnekleri derleyiniz.

Derlediğiniz görseller üzerinde, figür ve nesnelerin mekânlarda nasıl konumlandırıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Çok figürlü imgesel çalışmalarda, kompozisyonlara eklenen her figür, varlığını bulunduğu konum ile göstermektedir. Kompozisyonda oluşabilecek sorunları ortadan kaldırabilmek için konudaki esas unsurun diğer yardımcı unsurlarla oluşturduğu açı ve oranları doğru tespit etmek gerekir.

Resim çizerken esas konudan beklenen ne ise kompozisyonda dikkati en çok onun çekmesi gerekmektedir. Konudaki ana unsur, kompozisyonda diğer unsurlara göre daha büyük, önde ve net olmalıdır (Görsel 21, 22).

Görsel 21. İç mekân imgesel resim, Öğrenci çalışması, 2017, Sakarya

Görsel 22. Öğrenci çalışması, 2017, Sakarya

“Güzel sanatlar; aynı milletin çocuklarının birbirlerini tanımalarını, sevmelerini ve böylece oluşacak yüksek duygulara tâbi olmalarını temin eder.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

İnceleme

- Görsel 20, 21 ve 23'ü öğretmeniniz rehberliğinde inceleyiniz.
- Bu görsellerde dikkat çeken unsurların neler olduğunu tespit ederek söyleyiniz.
- Dikkat çeken unsurun mekânın neresinde olduğu ve diğer unsurlara göre boyutu hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Yakındaki figürler ile uzaktaki figürler arasında nasıl bir bağlantı vardır? Söyleyiniz.

Görsel 23. "Resim Anlatımı", 1666-67, Johannes Vermeer (Johannis Fermiir), (Flemenkçe okunuşu), Fotoğraf

Görsel 24. "Las Meninas", 1656, Diego Velázquez (Diego-Velaskez), (İspanyolca okunuşu), 318x276 cm, Del Prado Müzesi, Madrid

Görsel 25. "Venedik Dönemi Redentore Tablosu", 1903, Elisa Zonaro'nun Objektifinden, Erol Masume Koleksiyonu, İstanbul

Ben Kimim

Johannes Vermeer (1632-1675)

Sanat tüccarlığı da yapan hancı bir babanın oğlu olan Vermeer, tüm hayatını dönemin önemli sanat merkezlerinden biri olan Delft'te geçirmiştir. Şiirsel tavrı ve özellikle eserlerinde ışığı kullanma şekli ile dönemindeki diğer sanatçılardan ayrılan sanatçının temel anlatım aracı figürdür. Özellikle kadın figürlerini sakin ev ortamında betimleyen Vermeer'in resimlerinde solda bir pencere bulunmaktadır. Bu pencereden gelen ışık nesne ve figürlerin üzerinde ışıltılı bir parlaklık oluşturur.

Vermeer'in resimlerinde çizgisellik yoktur. İlk eserlerinde kullandığı sıcak tonların hâkim olduğu renkler zamanla yerini soğuk tonlara bırakmıştır. Eserleri ile 17. yüzyıldaki Hollanda'nın günlük yaşamı hakkında ipuçları da veren Vermeer, sanatını icra ederken çok titiz davranmış ve geriye sadece 35 resim bırakmıştır.

Komisyon

Görşel 26. "Süt Döken Kadın", 1660, Johannes Vermeer, 41x45,5 cm. Rijks Müzesi, Amsterdam

Görşel 27. "Konser", 1664, Johannes Vermeer, Isabella Stewart Gardner Müzesi, Boston, ABD

Görşel 28. "Astronomi", 1668, Johannes Vermeer, Rijksmuseum, Amsterdam

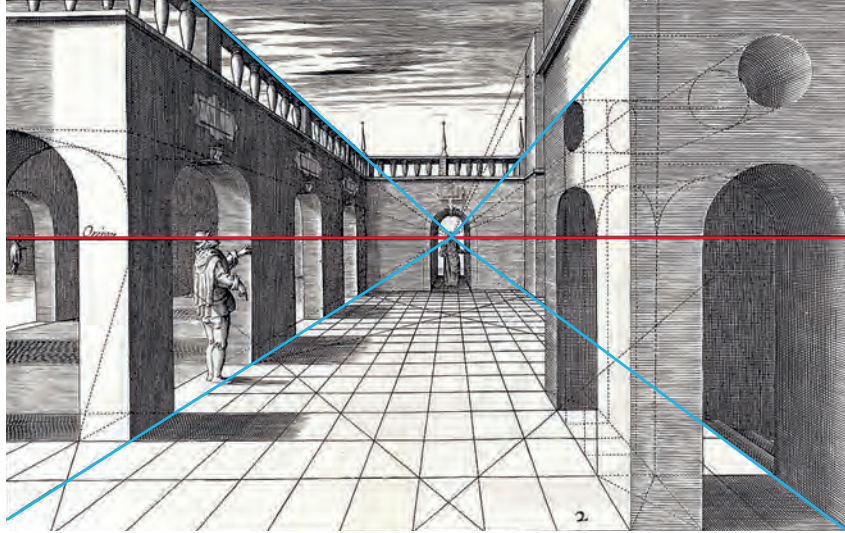
Görşel 29. "Aşk Mektubu", 1670, Johannes Vermeer, Rijksmuseum, Amsterdam

6. Konudaki Ana Unsura Uygun Olarak Ufuk Çizgisinin Belirlenmesi

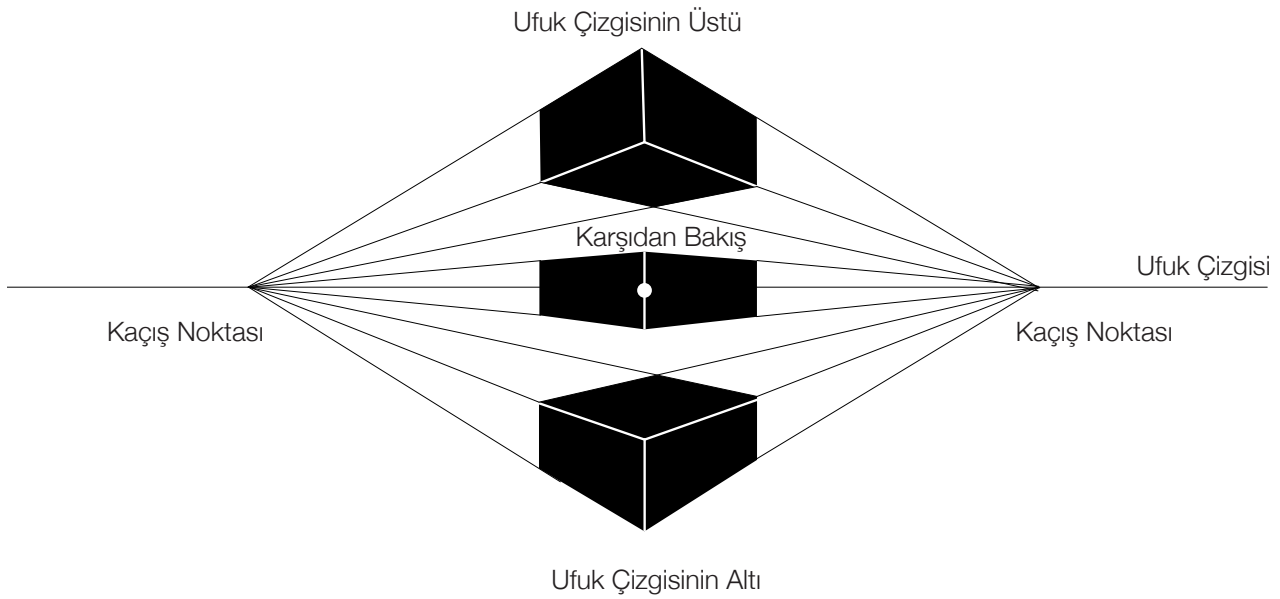
Konuya Başlarken

Aşağıdaki görseli perspektif kurallarına göre inceleyiniz.

Görsel 30. Ana unsura uygun olarak ufuk çizgisini belirleme

Ufuk çizgisinin yeri; mekân, figür ve nesnelere hangi yükseklikten bakılmak istendiğine bağlıdır. Ufuk çizgisinin altında kalan varlıkların üstü, üstünde kalan varlıkların da altı görülmektedir. Ufuk çizgisinin tam üzerindeki varlıkların ise ne altı ne de üstü görülür (Görsel 31).

Görsel 31. Ufuk çizgisi üstünde ve altında kalan nesnelerin görünümü

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselleri öğretmeniniz rehberliğinde inceleyiniz. Kompozisyonlarda tespit ettiğiniz ufuk çizgilerini, kitabın üzerine cetvel yardımıyla çiziniz. Kompozisyonlardan yola çıkarak imgesel eskizler çalışınız.

Görsel 32. “Desen”, 1891, Luigi Premazzi (Luici Prematsi), (İtalyanca okunuşu), Hermitage Müzesi, Rusya

Görsel 33. “III. Selim’in Kız Kardeşi Hatice Sultan’ın Sarayı”, 1819, Antoine Ignace Melling (Antuan Ignas Meling), Defterdarburnu, İstanbul

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, cetvel, resim kalemi, resim altlığı, silgi.

7. Ufuk Çizgisinin Konumuna Göre Yer-Gök Arasındaki Oranın Belirlenmesi

Konuya Başlarken

Farklı akımların sanatçılarına ait iç veya dış mekân resim örnekleri derleyiniz. Derlediğiniz çizimleri, etkinlikler esnasında arkadaşlarınızla paylaşınız.

Ufuk çizgisi, çizimi yapan kişinin göz hizasına göre belirlenir. Yer-gök arasındaki oran, gözün resme hangi noktadan baktığıyla alakalıdır. Kompozisyonlarda, yer ve gök arasındaki oran dengeli olmalıdır. Bakış noktası, tam karşıda ise ufuk çizgisinin kompozisyonun ortasından veya ortaya yakın bir yerinden geçmesi gerekir. Bakış noktası yukarıda ise ufuk çizgisi aşağıda, aşağıdan bakılıyorsa da yukarıda yer alır.

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselleri öğretmeniniz rehberliğinde inceleyiniz. Ufuk çizgisinin konuma göre, yer-gök arasındaki oranın nasıl oluşturulduğunu inceleyiniz. İnceleme sonunda izlenimlerinizi görsel altına yazınız. Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 34. “Ufuk Çizgisinin Altında”

Görsel 35. “Ufuk Çizgisine Karşıdan Bakış”, “Sheba Kraliçesinin Yolculuğu ile Liman”, 1648, Lorrain Claude (Klod), (Fransızca okunuşu), 149,1x196,7 cm, Ulusal Galerî, Londra

Görsel 36. “Ufuk Çizgisinin Üstünde”, “Middelhamis at Alley”, Meyndert Hobbema (Meyndirt Hobbima), (Flemenkçe okunuşu), 1689, TÜYB, 103,5x14,1 cm, National Gallery, Londra

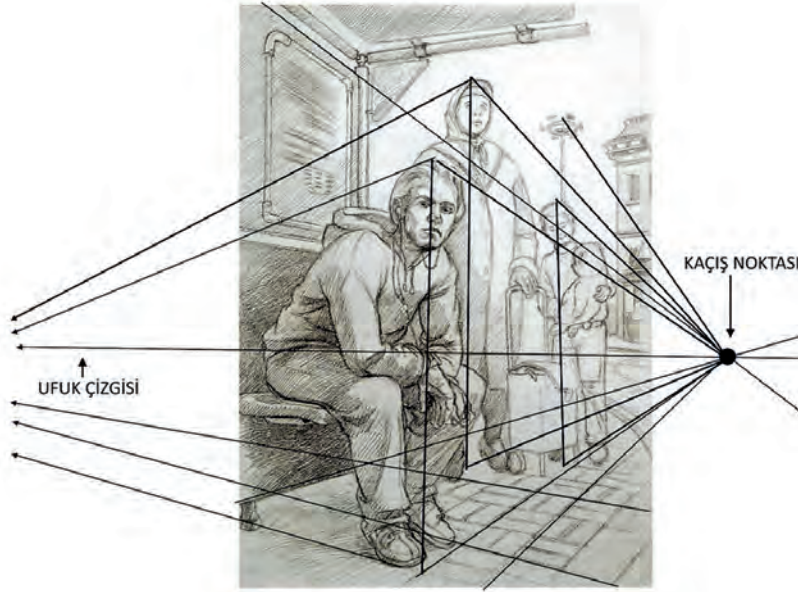
8. Konudaki Ana Unsurun İfade Edeceği Açının Belirlenmesi

Konuya Başlarken

Çevrenizdeki iç veya dış mekânlarda ayakta duran, oturan, çalışan vb. figürleri gözlemleyiniz. Gözlemlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Çizim yaparken konudaki ana figürün yüksekliği, konumu, yön ve hareketi kompozisyon açısını belirlemenize yardımcı olmalıdır. Açı, ufuk çizgisi üzerindeki kaçma noktasının belirlenmesiyle kesinleştirilmelidir. Kaçma noktaları çizim yapılacak kâğıdın dışında da yer alabilir (Görsel 37, 38).

Görsel 37. "Durakta Bekleyenler"

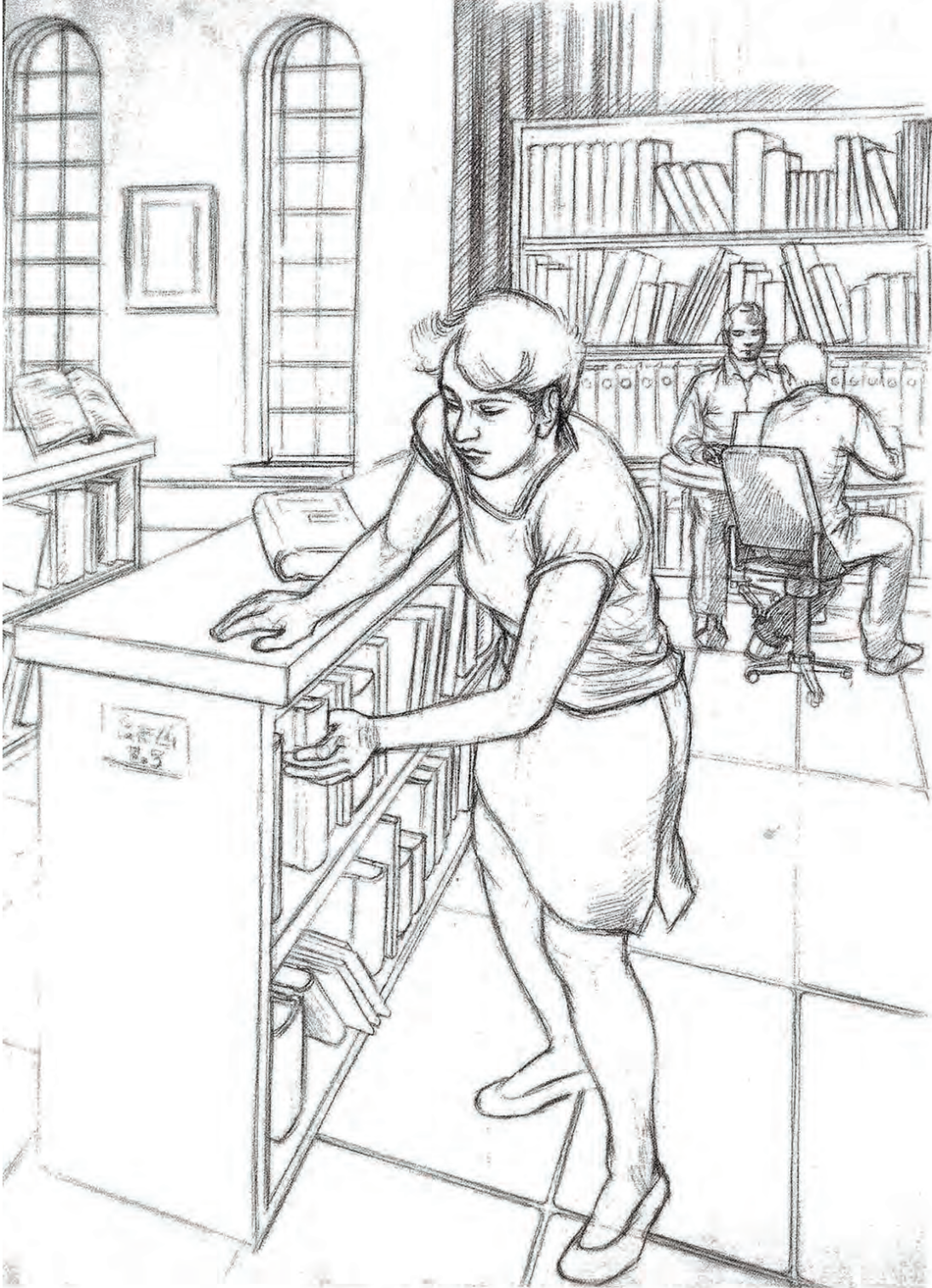
Görsel 38. "Atina Okulu", 1509-11, Raffaello, Fresk, 500x770 cm, Apotolik Sarayı, Vatikan

Ders İçi Etkinlik

Verilen görseli inceleyiniz. Ufuk çizgisini tespit ederek kompozisyondaki ana unsuru belirleyiniz. Daha sonra görselden yola çıkarak üç figürlü imgesel eskizler çalışınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 39. "Kütüphanede Öğrenciler"

9. Perspektif Bilgileriyle Röprodüksiyonları Değerlendirme

Konuya Başlarken

İmgesel resim çalışmaları olan sanatçılar hakkında araştırma yapınız. Bu sanatçılara ait önemli eserleri derleyiniz. Yaptığınız araştırmaları sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

Tom Roberts ve Gustave Caillebotte aşağıda verilen eserlerinde tek kaçış noktalı perspektif kullanmışlardır (Görsel 40, 41).

Görsel 40. "Koç Kırpanlar", 1888-90, Tom Roberts (Tom Rabirts), (İngilizce okunuşu), TÜYB, 121,9x182,6 cm, Victoria Ulusal Galerisi, Avustralya

Görsel 41. "Avrupa Köprüsü", 1877, Gustave Caillebotte (Güstav Seylbot), (Fransızca okunuşu), Musee du Petit Palais, Genève (Cenevre)

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselleri perspektif bilgilerinizle inceleyerek aşağıdakileri yanıtlayınız.

- Görseller hangi mekânda yer almaktadır?
- Görsellerde, hangi tür perspektif kullanılmıştır?
- Kompozisyonlarda en yakın-en büyük plandaki ana unsuru tespit ediniz.
- Görsellerde, konudaki ana unsura uygun olarak ufuk çizgisini tespit ediniz.
- Görsellerdeki ufuk çizgisinin konumuna göre yer-gök arasındaki oranı gösteriniz.

Görsel 42. "Balerinler", 1885, Edgar Degas, (Engar Dega), (Fransızca okunuşu), Fransa

Görsel 43. "Moulin Rouge'da Dans" (Moulin Rouge), 1890, Henri De Toulouse-Lautrec (Lötrec), (Fransızca okunuşu), 115,5x150 cm, TüYB, Philadelphia Sanat Müzesi

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim kalemi, resim altlığı, silgi.

10. Ufuk Çizgisinin Üstünde Oluşan Konuların Uygulanması

Konuya Başlarken

Çevrenizdeki iç veya dış mekânlarda ayakta duran, oturan, çalışan vb. figürlerin ufuk çizgisinin üstünde duruşlarını gözlemleyiniz. Gözlemlerinizi sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

Bellekten resim çalışmaları yapabilmek için daha önceden yapılan gözlemler sonucunda akılda kalan imgelerin zihinde canlandırılması söz konusudur. Daha sonra konuyu resim yüzeyinde görünür kılmak için hafızada birikmiş olan imgeler anlamlı bir şekilde bir araya getirilir. Çizime geçmeden önce kâğıdın sağ üst köşesine kompozisyonun küçük bir tasarımının yapılması da çalışmayı kolaylaştıracaktır. Yapılan küçük tasarımdan yola çıkılarak olay-durum ve varlıkların birbirleriyle olan bağlantıları asıl resim çalışmasında yüzey üzerinde doğru teknikle çizilmelidir (Görsel 44, 45).

Görsel 44. "Fernando Sirkinde Trapez", 1879, Edgar Degas, 117x77,5 cm, National Gallery, Londra

Görsel 45. "Savaş Sahnesi", Ufuk çizgisi üstünde oluşan konu , 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

Ders İçi Etkinlik

Görsel 46. “Balon”

“Balonla Gezinti”

- Tasarlayacağınız kompozisyonu, ufuk çizgisinin üstünde oluşturmanız gerektiğini unutmayınız.
- Kompozisyonda bulunan canlı-cansız varlıkların aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü zihninizde canlandırınız.
- Resim kâğıdınızın sağ üst köşesine konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak eskizinizi hazırlayınız.
- Kompozisyonunuzu 35x50 cm resim kâğıdınızın yüzeyine çiziniz.
- Çiziminizi yaparken ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesel olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 47. “Gökyüzünde Seyahat”, 1894, Otto Lilienthal (Otto Lilyntal)

“Gökyüzünde Seyahat”

- Tasarlayacağınız kompozisyonu, ufuk çizgisinin üstünde oluşturmanız gerektiğini unutmayınız.
- Kompozisyonda bulunan canlı-cansız varlıkların aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü zihninizde canlandırınız.
- Çizime başlamadan önce, kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonunuzu 35x50 cm resim kâğıdınızın yüzeyine aktarınız.
- Çiziminizi yaparken ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesel olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 48. “Uçak”

“Uçak”

- Tasarlayacağınız kompozisyonu, ufuk çizgisinin üstünde oluşturmanız gerektiğini unutmayınız.
- Kompozisyonda bulunan canlı-cansız varlıkların aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü zihninizde canlandırınız.
- Çizime başlamadan önce, kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonunuzu 35x50 cm resim kâğıdınızın yüzeyine aktarınız.
- Çiziminizi yaparken ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesel olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

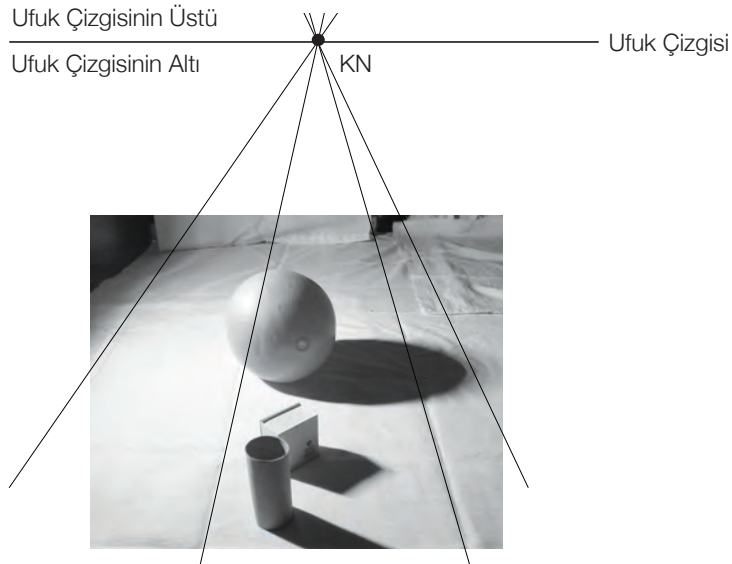
Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

11. Ufuk Çizgisinin Altında Oluşan Konuların Uygulanması

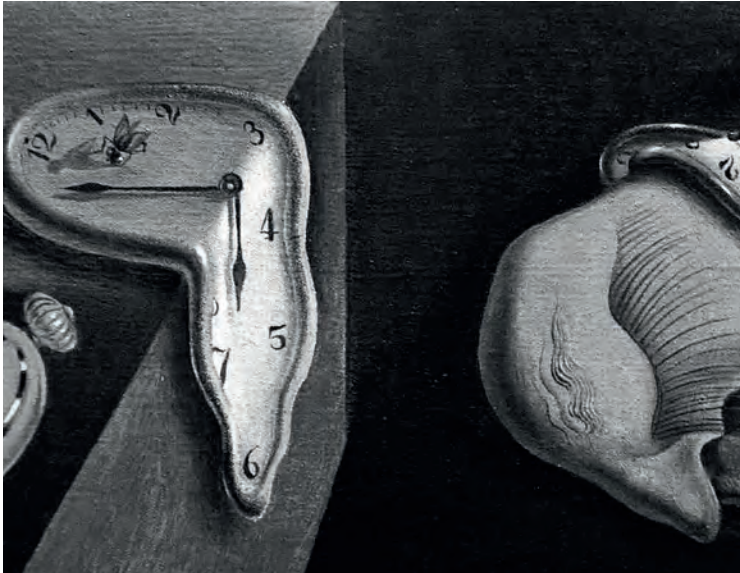
Konuya Başlarken

Aşağıda, ufuk çizgisinin altında kalan nesnelerin durumunu gösteren bir fotoğraf verilmiştir. Perspektif kuralları doğrultusunda ufuk çizgisi altında kalan görseldeki nesnelerin nasıl görüldüğünü inceleyiniz.

Görsel 49. Ufuk çizgisinin altında kalan nesnelerin görünümü

Salvador Dali ve Francisco Goya gibi ünlü ressamlar, eserlerinde ufuk çizgisinin altında kalan konuları da ele almışlardır. Aşağıda bu konuya örnekler verilmiştir (Görsel 50, 51).

Görsel 50. "Eriyen Saatler", detay, 1931, Salvador Dali, Çağdaş Sanatlar Müzesi, New York

Görsel 51. "Patenciler", 1812-20, Francisco Goya, Kâğıt Üzerine Sepya, 20,7x14,3 cm, İspanya

"Nesneleri derinlemesine bilmek isterseniz ayrıntıları çalışın."

Leonardo da Vinci

Ders İçi Etkinlik

Görsel 52. “Kuaför”

“Berber Dükkânı”

- Tasarlayacağınız kompozisyonu, ufuk çizgisinin altında oluşturmanız gerektiğini unutmayınız.
- Kompozisyonda bulunan canlı-cansız varlıkların aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü zihninizde canlandırınız.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonunuzu 35x50 cm resim kâğıdınızın yüzeyine aktarınız.
- Çiziminizi yaparken ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesel olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 53. “Mutfakta İş Yapan Aşçılar”

“Mutfakta İş Yapan Aşçılar”

- Tasarlayacağınız kompozisyonu, ufuk çizgisinin altında oluşturmanız gerektiğini unutmayınız.
- Kompozisyonda bulunan canlı-cansız varlıkların aralarında oluşan boşlukların oranları ile bir araya geldiklerinde oluşturdukları bütünü zihninizde canlandırınız.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de eskiz 5x7 cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonunuzu 35x50 cm resim kâğıdınızın yüzeyine aktarınız.
- Çiziminizi yaparken ışığın geliş yönüne dikkat ederek açık-orta-koyu leke değerleriyle derinliği güçlendirmeye çalışınız.
- Desen elemanlarını kullanarak parça-bütün ilişkisini lekesele olarak oluşturunuz.
- Çalışmalarınız hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

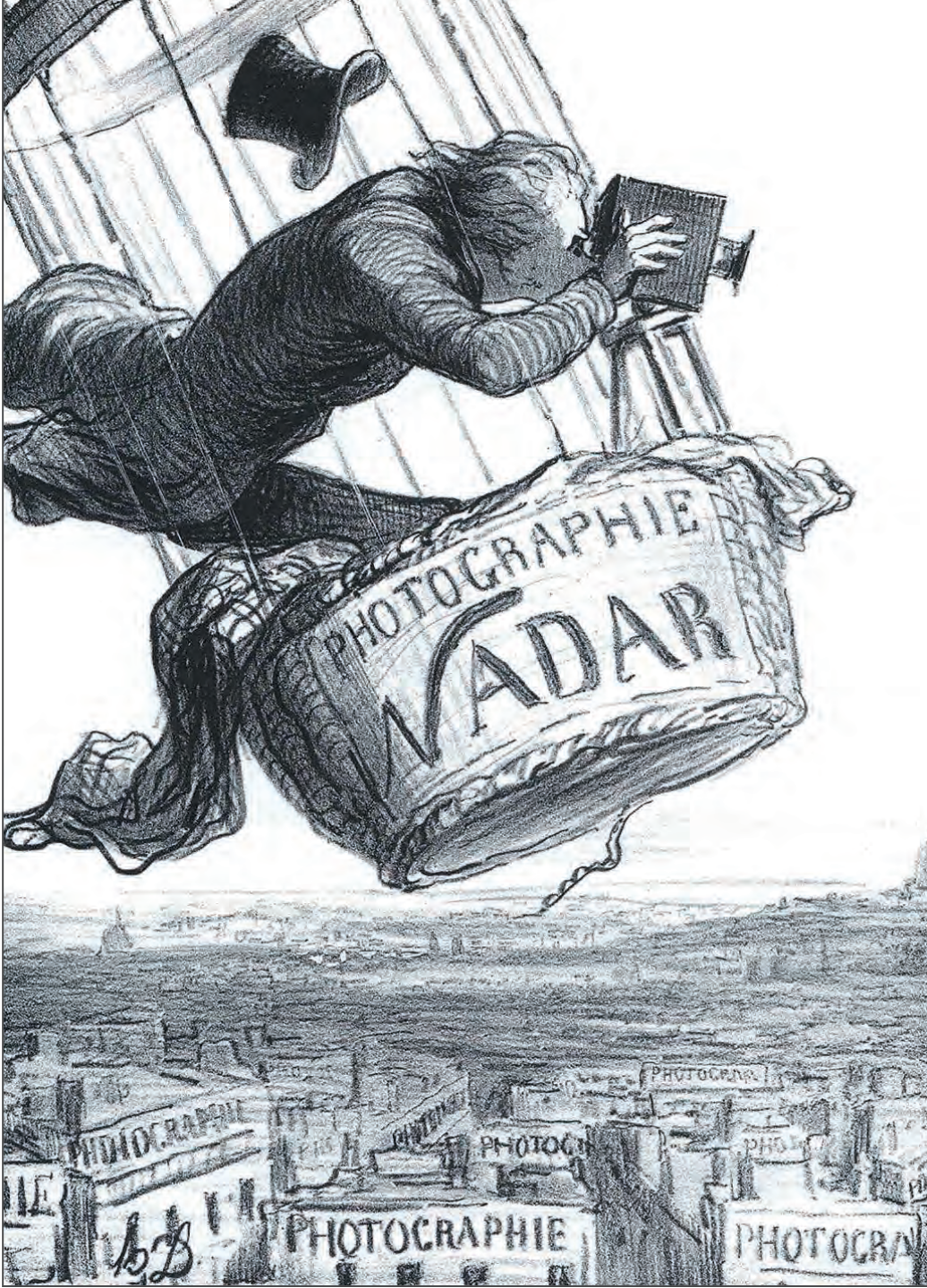
Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, kâğıt mandalı.

12. Koyu-Orta-Açık Değerlerle Ön ve Arka Plan Oluşturma

Konuya Başlarken

Aşağıdaki görseli inceleyerek hava (renk) perspektifi hakkındaki fikirlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 54. "Litografi", 1862, Honoré Daumier (Honore Daumier), (Fransızca okunuşu), 28,8x22,1 cm, Fransa

Hava Perspektifi

Hava perspektifi, atmosfer katmanlarının renk ve biçimler üzerinde oluşturduğu yoğunluk nedeni ile uzakların daha silik, yakınların ise daha net görünmesidir. Hava perspektifi, derinliği çok olan manzara resimlerinde genellikle daha etkili bir şekilde görülmektedir.

Hava perspektifi çalışılırken tonlama teknikleri dışında, konu olarak seçilen yere ve zamana ait birçok bilgiye de sahip olmak gerekir. Örneğin; atmosfer şartları, o an hangi mevsimin yaşandığı, güneşin konumu gibi durumlar önemli etkindir (Görsel 55).

Görsel 55. “ Bursa-Ulu Cami”, 1867, Gravür, D. Lancelot (Lanselo), (Fransızca okunuşu), Milli Kütüphane Türk Ocağı Koleksiyonu

Işık Etkisi

İmgesel çalışmada ana konu modle edilmelidir. Ana konu üzerinde açık-orta-koyu değerler bulunmalıdır. Modle yapılırken nesnenin rengi göz önünde bulundurulmalı ve nesnenin şekline göre yönlendirilmelidir. Açık-orta-koyu değerler, ön-orta-arka ilişkisine ve nesnenin rengine göre yapılmalıdır. Koyu bölgelere sık çizgi, orta değer için aralık çizgi atılmalıdır. Işık alan bölge ise modle edilmemelidir (Görsel 56).

Görsel 56. "III. Ahmet Çeşmesi", 1885, Rudolph Ernst (Rudolf Ernst), (Fransızca okunuşu)

Dikkat Çekme

Modle, resimdeki nesne ve figürlere ışık-gölge etkisi vererek hacim kazandırma tekniğidir. Işık-gölge zıtlığından yararlanılarak yapılan modle ile resimde üç boyutlu bir görünüm elde edilir. Bu sayede, resme bakan kişide nesne ve figürlerin gerçek olduğu duygusu uyanacaktır.

Hava perspektifi çalışılırken bize yakın nesnelerin çiziminde daha canlı renkler kullanılır. Nesneler gözden uzaklaştığında ise nesnelerin boyutları küçülür, renkleri de soluklaşır. Ton değerleri, resme derinlik etkisi vermek için kullanılır. Bütün bu leke değerlerinin resme aktarılabilmesi için göze en yakın nesnelerden başlanmalıdır.

Resim, ön-orta-arka olmak üzere üç bölüme ayrılmalıdır.

- Birinci bölüm net görünen kısımlar olup bu bölümde canlı ve koyu tonlar kullanılmalıdır.
- İkinci bölüm daha az net görünen kısımlardan oluşturulmalıdır.
- Üçüncü bölümde ise sönük ve gri tonlar kullanılmalıdır.

Bu plan doğrultusunda yapılan çalışmalarda derinlik etkisi oluşacaktır (Görsel 57, 58).

Görsel 57. "Kayıkta Sefa", 1891-1910, Fausto Zonaro, Suna-İnan Kıraç Koleksiyonu, İstanbul

Görsel 58. "Nişantaşı'ndan Dolmabahçe Camii ve Gazhane", 1891-1910, Fausto Zonaro, Özel Koleksiyon, İstanbul

Ders İçi Etkinlik

Görsel 59. “Nevşehir-Ürgüp Yakınlarında Bir Köy”, 1849, Gravür, Charles Texier (Şarl Teksiir), (Fransızca okunuşu), Türk Tarih Kütüphanesi C 440, Ankara

Görsel 60. “Kervan”, Gravür, Rouargue, Milli Kütüphane, Ankara

Verilen görselleri inceleyerek soruları yanıtlayınız.

- Mekân, gökyüzü ve nesnelerin ön plandaki lekeleriyle arka plandaki lekeleri nasıldır?
 - Nesnelerin bizden uzaklaştıkça lekelerinde oluşan değişimleri açıklayınız.
- Öğrendiğiniz bilgiler ışığında renk değerleriyle ön-orta-arka plan oluşturarak eskizler çiziniz.

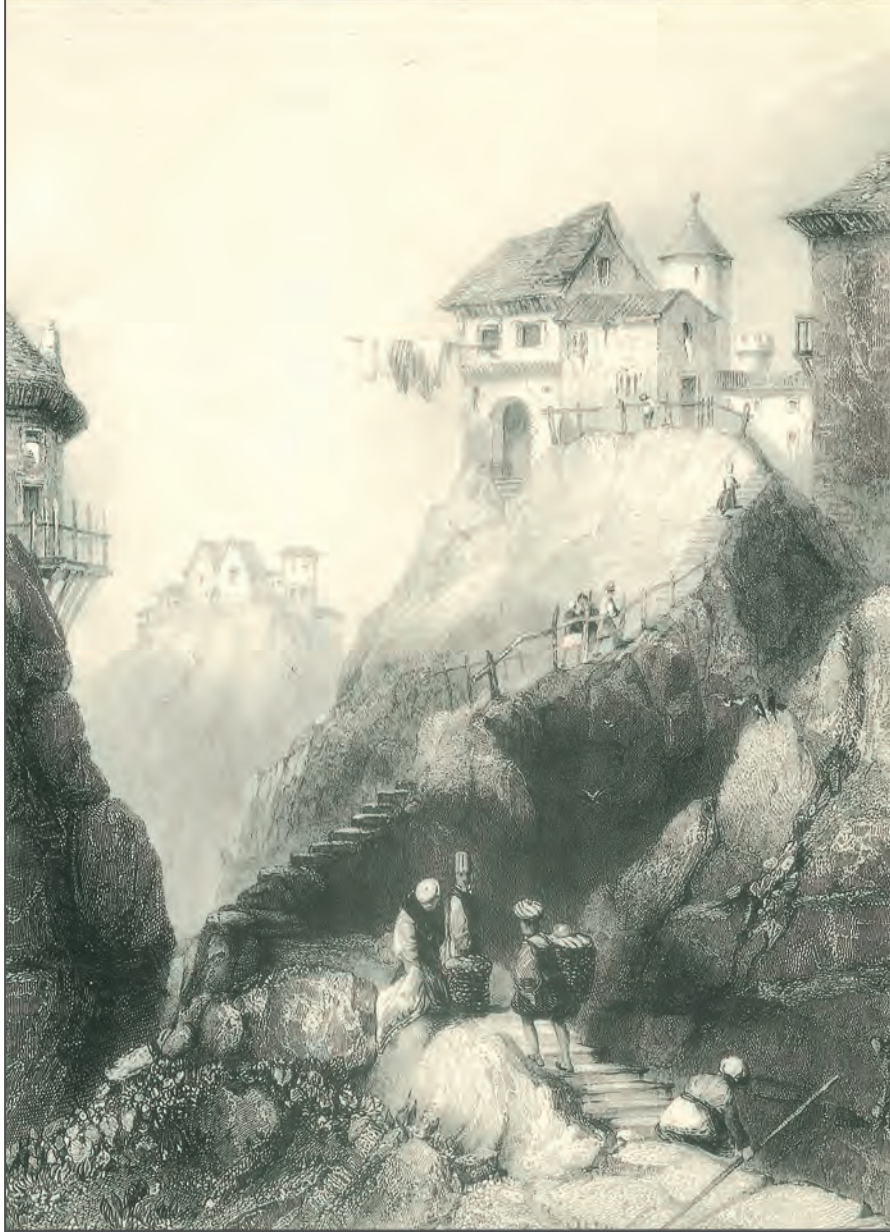
Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

13. Hava Perspektif Uygulamaları

Konuya Başlarken

Aşağıdaki görseli ön-orta-arka plan ilişkisi açısından inceleyiniz.

Görsel 61. “Edirne Yakınlarında Bir Köy”, 1839, Gravür, J. Salmon (Salmin), J.C. Bentley (Bendli), (İngilizce okunuşu), Milli Kütüphane Ankara 1951, B, 344

Bizden uzaklaşan canlı–cansız tüm varlıklar, atmosferin etkisiyle (havanın yoğunluğu, buharı, günün farklı zamanları vb.) net ve parlak görünümünü kaybeder.

“Yaratma sanatçının özelliğidir. Yaratma olmayan yerde sanat da yoktur.”

George BRAQUE (Brake)

Ders İçi Etkinlik

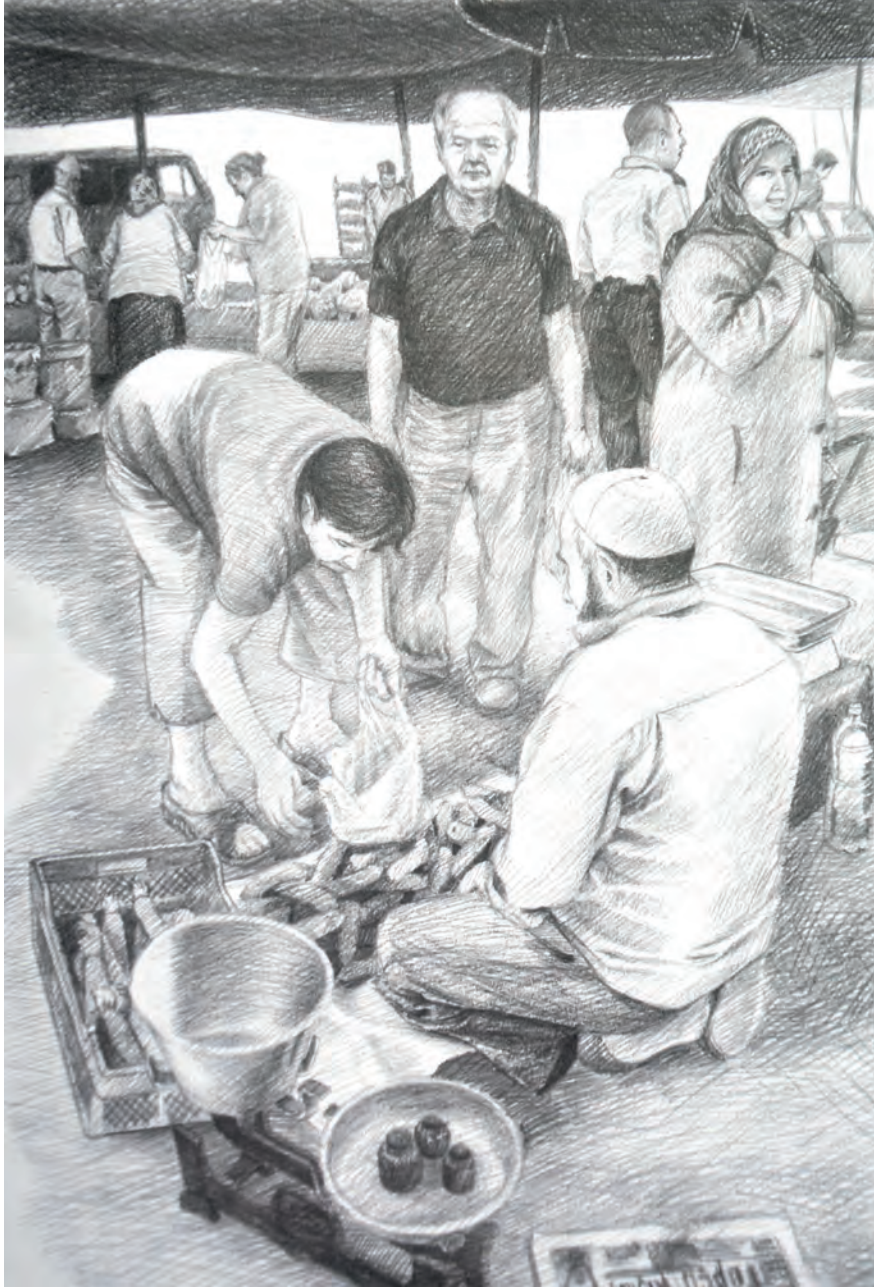
Görsel 62. “Cafe Teras'da Gece”, 1888, Vincent van Gogh (Finsent fan Gogh), (Flemenkçe okunuşu), Eskiiz, 62,87×47,15 cm, tebeşir, kemiş kalemı, koyu kâğıda hint mürekkebi ve grafit, The Wendy and Emery Reves Koleksiyonu, Dallas Sanat Müzesi, ABD

- Çiziminizi yapmak üzere dış mekânda bir alan seçiniz.
- Alanın bol figürlü olmasına dikkat ediniz. Örneğin; pazar yeri, çarşı, yol çalışması yapılan sokak gibi.
- Kendinize rahat çalışabileceğiniz, emniyetli bir alan seçiniz.
- Kompozisyonda oran-orantı kurallarını hatırlayarak figürlerin kendi aralarında ve mekânla oluşturduğu parça-bütün ilişkisini, desen kurallarını kullanarak gösteriniz.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de, eskiz 5x7cm dik-dörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Çalışmanızı yaparken dış mekânların ve bu mekânlarda bulunan figür ve nesnelerin aldıkları ışık türlerini, açık-orta-koyu leke ve çizgi değerleriyle belirginleştiriniz.
- Koyu lekeyle ön planın, orta lekeyle orta planın ve açık lekeyle arka planın gösterilmesine dikkat ediniz.
- Tamamladığınız çalışmanızı arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemı.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 63. "Pazar Yerinde Alışveriş Yapanlar"

Eskiz Çalışması

- Çizim yapabileceğiniz kalabalık ortamlara (park, pazar yeri, işlek cadde, lokanta, kütüphane vb.) gidiniz.
- Bu ortamlardan kadraj (uygun kompozisyon çeşitleri) seçerek eskiz çiziniz.
- Çalışmalarınızı yaparken figür ve nesnelerin birbirleriyle ve mekânla olan bağlantılarını, belli belirsiz çizgiler kullanarak gösteriniz.
- Kompozisyonda varlıkların oluşturdukları doluluk ve boşlukların denge oluşturmasını sağlayarak eskiz desenler çiziniz.
- Çalışmalarınızı, daha sonra sınıf ortamında arkadaşlarınızla değerlendirmek üzere bir dosyada biriktiriniz.

Kullanılacak Malzemeler: resim kalemi, eskiz defteri.

Ders İçi Etkinlik

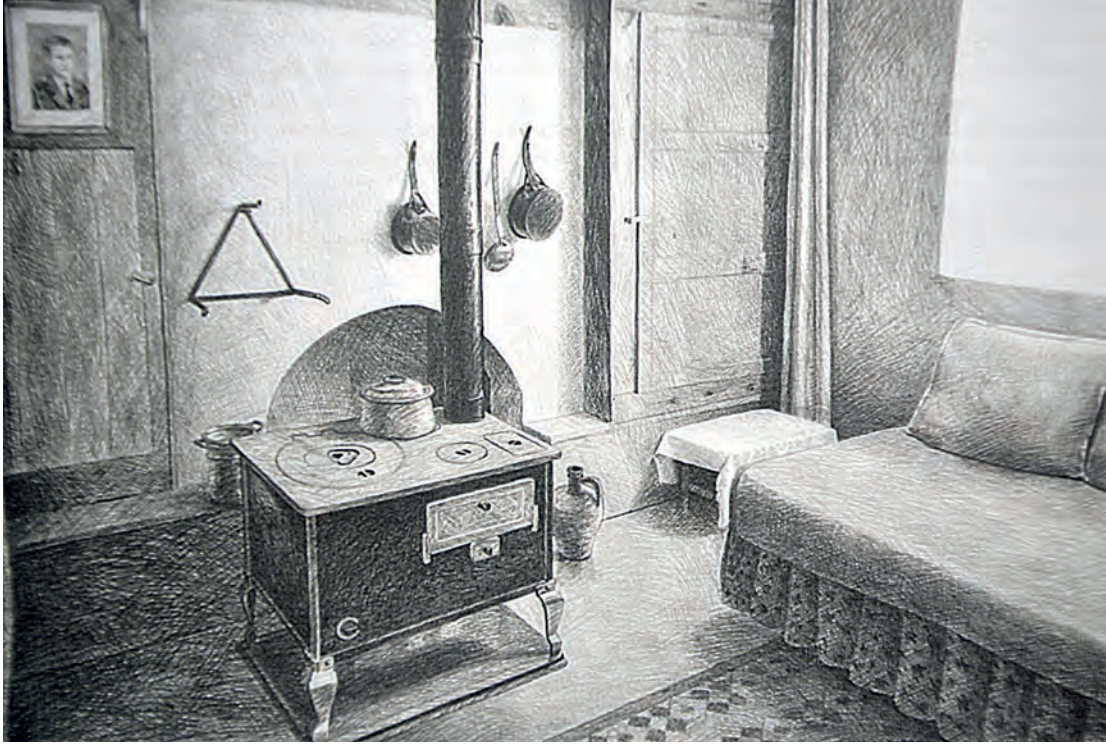
Görsel 64. “Kukla Oynatıcısı”

- Arkadaşlarınızla bir konu belirleyiniz. Seçtiğiniz konuya uygun bir mekânda, üç-dört ya da daha fazla model kullanarak bir kompozisyon oluşturunuz.
- Kompozisyonu oluştururken modellerin konuya bağlı poz vermelerini sağlayınız.
- Kompozisyonda kullanacağınız nesnelerin model, mekân ve konuyla ilişkili olmasına özen gösteriniz.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonda oran-orantı kurallarını hatırlayarak figürlerin kendi aralarında ve mekânla oluşturduğu parça-bütün ilişkisini, desen kurallarını kullanarak gösteriniz.
- Uygun oturma düzeni alarak çiziminizi kâğıda aktarınız.
- Çiziminizi yaparken kompozisyon üzerindeki ışık etkilerini açık-orta-koyu leke değerleriyle gösteriniz.
- Desende konuya bağlı kalınlık ve mekân-figür ilişkisini göstermek için figürleri belirginleştiriniz.
- Açık-orta-koyu leke değerlerini kullanarak ön-orta-arka figürleri oluşturunuz.
- Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılabilecek Malzemeler: 50x70 ya da 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Ders Dışı Etkinlik

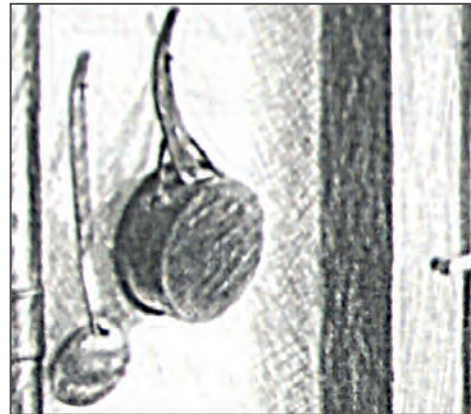

Görsel 65. “İç Mekan”

- Evinizin farklı mekânlarından (mutfak, salon, banyo, çalışma odası vb.) kendinize, çalışabileceğiniz bir bölüm seçiniz.
- Dengeli kompozisyonlar oluşturabilmek için düzenlemeler yapınız.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm’de, eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Yaptığınız kompozisyonlara imgesel nesneler de ekleyiniz.
- Çizimlerinizi yaparken nesnelerin mekân ve konuyla bağlantılı olmalarına özen gösteriniz.
- Desen kurallarına bağlı kalarak çalışmalarınızı tamamlayınız.
- Ana konunun önde ve modle edilmiş olmasına dikkat ediniz.
- Desenlerinizi daha sonra arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Görsel 66. Yakındaki nesnenin görünümü

Görsel 67. Uzaktaki nesnenin görünümü

Ders Dışı Etkinlik

Görsel 68. "Ertuğrul Süvari Alayının Galata Köprüsünden Geçişi", 1901, Fausto Zonaro, TBMM Milli Saraylar Koleksiyonu, İstanbul

Verilen görseli hava perspektifi açısından inceleyiniz.

- Empresyonizm (izlenimcilik) döneminden, hava perspektifi özelliği belirgin bir imgesel görsel seçiniz.
- 35x50 cm resim kâğıdı üzerine, seçtiğiniz görselin önce taslağını sonra etüdünü çalışınız.
- Biten çalışmalarınızı sınıf panosunda sergileyiniz.

Dikkat Çekme

Etüt Nedir?

Etüt, Fransızca kökenli bir sözcüktür. Görsel sanatlarda etüt, resmi çizilecek nesne ya da figürlerin uzun süreli ve detaylı çizim çalışmalarıdır.

- Etüt yapılırken modelin ölçüleri, açık-orta-koyu değerleri dikkatli bir şekilde ele alınır.
- Çalışmalarda, konu ayrıntılarıyla inceleneceği için, orta yumuşaklıkta ince uçlu bir kalem kullanılması başarılı sonuçların elde edilmesini sağlayacaktır.

Ders İçi Etkinlik

Görsel 69. "Allegory", Charles Le Brun (Şarl Lö Brön), (Fransızca okunuşu), 106x116 cm, Louvre Müzesi, Paris

- Arkadaşlarınızla bir konu belirleyiniz. Seçtiğiniz konuya uygun bir mekânda, üç ya da daha fazla model kullanarak bir kompozisyon oluşturunuz.
- Kompozisyonu oluştururken modellerin konuya bağlı poz vermelerini sağlayınız.
- Kompozisyonda kullanacağınız nesnelerin model, mekân ve konuyla ilişkili olmasına özen gösteriniz.
- Çizime başlamadan önce kâğıdınızın sağ üst köşesine (kâğıt boyutu 35x50 cm'de eskiz 5x7cm dikdörtgen içine) konu ile ilgili beklentileri göz önünde tutarak taslağınızı hazırlayınız.
- Kompozisyonda oran-orantı kurallarını hatırlayarak figürlerin kendi aralarında ve mekânla oluşturduğu parça-bütün ilişkisini, desen kurallarını kullanarak gösteriniz.
- Uygun oturma düzeni alarak çiziminizi kâğıda aktarınız.
- Çiziminizi yaparken kompozisyon üzerindeki ışık etkilerini açık-orta-koyu leke değerleriyle gösteriniz.
- Desende konuya bağlı kalınız ve mekân-figür ilişkisini göstermek için figürleri belirginleştiriniz.
- Açık-orta-koyu leke değerlerini kullanarak ön-orta-arka planları oluşturunuz.
- Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem.

Okuma Parçası

Dürüstlüğün Üç Çeşidi (Siz Hangisisiniz?)

Muazzam bir farkındalık!

Dürüstlüğün de çeşitleri var. Öyle ki, gerçek dürüstler var bir de dürüst görünenler ve durum dürüstleri olanlar... Peki, siz hangisisiniz? Prof. Dr. Nevzat Tarhan anlatıyor: “Hiç kimsenin doğru yolu izlemekle yolunu şaşırp kaybolduğunu görmedim” sözü eğitimcilerin çocuğa dürüstlüğü anlatırken söyledikleri söz. Doğru yolu izlerken neyin doğru, neyin yanlış olduğunu belirleyen rehberler biyolojik eğilimler, kişinin vicdanı ve toplumun çizdiği sınırlardır. Gerçek dürüstler çıkarlarına ters olsa da sözlerinde dururlar. İnanmadıkları şeyi yapmazlar. Her türlü etki karşısında sonuna kadar direnirler. Niyetleri, düşündükleri, söyledikleri ve yaptıkları hep uyum içindedir. Dürüst görünenler aldatmak için maksatlı şekilde başkalarına doğru davranış sergilerler. Bu tipleri günlük hayatta hemen fark edemeyiz ama herhangi bir hatalarında suçluluk, pişmanlık duymamaları sebebiyle kolayca tanınabilirler. Yahut alışmadıkları ve beklemedikleri bir durum karşısında kolayca çözülme-leri sebebiyle diğerlerinden rahatça ayrılabilirler. İnsanlarda kolay güven uyandırıp onları aldattıkları için uzun süreli ilişkilerde kendilerini ele verirler. Sık sık dürüstlük mesajları veren kişilere bu yüzden dikkat etmek gerekir. ... Baskıcı ortamlarda bu tip dürüstlük daha yaygındır. Durumsal dürüstlerse bulundukları ortam başka türlüüne imkân vermediği için dürüst davranırlar. Yaşadıkları yerde, ödül ve ceza mekanizması iyi yapılandırılmıştır. Şartlara göre ahlaklı davranış sergilerken şartlar uygunsa dürüstlüğü hiçe sayan davranışlarda da bulunabilirler.” (Menküç, 2012, dürüstlüğü, 1).

Dilek Menküç

KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

1. Farklı noktalardaki figür ve nesnelerin çıkış noktalarına göre boyutları nasıl tespit edilir?
2. Farklı noktalardaki figür ve nesnelerin iç ve dış mekân yerleştirme çalışmaları nasıl yapılmaktadır?
3. Ufuk çizgisinin konumuna göre yer-gök arasındaki oran nasıl belirlenmektedir?
4. İç veya dış mekân üzerinde varlıkların çizimleri yapılırken hangi kurallardan yararlanılmaktadır?
5. İyi bir imgesel resim çizebilmek için hangi özelliklere sahip olmak gerekmektedir?
6. Renk değerleri ile ön ve arka planı oluşturmanın önemini açıklayınız?
7. Çalışmalarımızda renk perspektifi uygulamanın sağlayacağı yararlar nelerdir?
8. Nesnelerin bizden uzaklaştıkça biçim ve renklerinde oluşan değişiklikleri nasıl açıklayabiliriz?

I-Gözlemcinin göz hizasından geçtiği varsayılan ve yer düzlemine paralel olan çizgidir.

II-Birbirine paralel olan tüm düz-yatay çizgilerin kavuşma yeridir.

III-Nesnelerin gözlemciye en yakın kenarlarından uzatıldığı varsayılan çizgilerin ufuk çizgisi üzerinde birleştiği noktalardır.

9. Yukarıda verilen tanımlamalardan hangisi ya da hangileri ufuk çizgisine aittir?

A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II D) II ve III E) I-II ve III

10. “İmge” kelimesinin anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

A) Işık dalgalarının yansıtıcı bir yüzeye çarparak yön değiştirme durumudur.
 B) Bir nesnenin dış çizgileri bakımından niteliği, dıştan görünüşüdür.
 C) Var olan ya da varmış gibi tasarlanan nesnelerin zihinde oluşan ilk görüntüsüdür.
 D) Bir cismin uzayda doldurduğu boşluktur.
 E) Figür ve nesnelerin yerleştirildiği düzlemdir.

11. Aşağıdakilerden hangisi eskiz defteri ile bu defterde yapılacak olan çalışmalar için söylenemez?

A) Eskiz, esas çizim öncesi hazırlık niteliğindedir.
 B) Eskiz defterinde yalnız kısa süreli değil uzun süreli çalışmalar da yer alabilir.
 C) Eskiz defterinde silgi kullanmamaya özen gösterilmeli.
 D) Eskiz çalışması, imgesel tasarımda öğelerin kurulumu için de katkı sağlar.
 E) Eskiz çalışmalarında sadece kurşun kalem kullanılır.

Cevap anahtarı: 9-C,10-C,11-E

ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı :

Sınıfı :

Numarası :

Aşağıdaki tablo, kendinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır.

Perspektif ünitesindeki kazanımlarınızı en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

Sıra No	DEĞERLENDİRİLECEK TUTUM VE DAVRANIŞLAR	DERECELER			
		İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		4	3	2	1
1	Farklı noktalardaki figürlerin çıkış noktasına göre boyutlarını tespit ederim.				
2	Farklı noktalardaki figür ve nesneleri iç mekânda yerleştirme çalışmaları yaparım.				
3	Konudaki ana unsurun en yakın-en büyük planda yer alması gerektiğini kavrarım.				
4	Konudaki ana unsura uygun olarak ufuk çizgisini belirlerim.				
5	Ufuk çizgisinin konumuna göre yer-gök arasındaki oranı belirlerim.				
6	Öğrendiğim perspektif bilgileriyle röprodüksiyonları değerlendiririm.				
7	Ufuk çizgisinin üstünde oluşan konuları çalışırım.				
8	Kompozisyonadaki ana unsuru ifade eden açıyı bulurum.				
9	Renk değerleri ile ön ve arka planı oluştururum.				
10	Renk perspektifini çalışmalarımda uygulayım.				

Çalışmalarım sırasında en iyi yaptığım şeyler ve diğer yorumlarım:

.....

.....

.....

.....

.....

Not: Bu uygulamadan öğrenciye not verilemez. Öğrencinin gelişimini görme açısından arşivde saklanabilir.

2. ÜNİTE

NESNELERLE İMGESSEL TASARIM

1. İmgesel Tasarım
2. Farklı Konumlardaki Nesneleri Zihinde
Canlandırarak Görselleştirme
3. Nesnelerin Birbiriyle ve Mekânla ilişkisini
Kurgulayarak Görselleştirme

NESNELERLE İMGESEL TASARIM

“Eşyayı gördüğüm gibi değil, düşündüğüm gibi çizerim.”

Pablo PİCASSO

Konuya Başlarken

Öğretmeniniz rehberliğinde, verilen görseller üzerinden imge kavramı hakkındaki görüşlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız. Ayrıca olay-durum, nesne ve figürlerin birbirleriyle olan bağlantılarını gözlemleyiniz.

Görsel 1. “Ay Işığında Peyzaj”, 1638, Peter Paul Rubens (Peytir Paul Rubins), (Flemenkçe okunuşu), Gravür, Getty Araştırma Enstitüsü

Görsel 2. “Houseless and Hungry” (Evsiz ve Aç), 1869, Luke Fildes (Luk Filds), (İngilizce okunuşu), 19,6x29,4 cm, Hampstead Kamu Kütüphanesi

İmge, zihinde tasarlanan hayal olarak tanımlanır. Kullanım alanı oldukça geniş olan bu gizemli kavramın daha iyi anlaşılabilmesi için başka tanım ve açıklamalara da bakmak gerekir.

- *Bir nesneyi doğrudan doğruya yeniden tanıtmaya yarayacak bir biçimde göz önüne seren şey, duyu organlarıyla algılanmış olan bir şeyin somut ya da düşünsel kopyası (Türk Dil Kurumu, 206).*
- *İmge gerçekliğin tıpatıp kopyası değil, gerçekliğin zihni süreçlerle yeniden kurulmuş biçimidir. Bu nedenle yeni bir şeyi temsil eder (Keser, 2005).*
- *Nesnel dünyanın öznel bir tasarımıdır (L'Abbe, & Domecq, 1925).*

http://www.nef.balikesir.edu.tr/~dergi/makaleler/yayinda/4/EFMED_FZE115.pdf

Görsel 3. "Baskı", 1790, John Opie (Con Opi), (İngilizce okunuşu), British Museum, İngiltere

Hafızada birikmiş olan imgelerin anlamlı bir şekilde tasarlanmasına "**imgesel tasarım**" denir. İmgesel tasarımda amaç; olay-durum, nesne ve figürlerin birbirleriyle olan bağlantılarını sağlamak ve onları yüzeyde görünür kılmaktır. Bu tür çalışmalarda daha önceden edinilen ve zihinde depolanan bilgilerden faydalanılır. Zihnimizdeki görüntüler, bellekten çizilecek iyi bir desen için zaman, mekân ve olay gibi birçok değişkene göre kurgulanmalı ve doğru tekniklerle çizilmelidir (Görsel 3).

Görsel 4. Öğrenci çalışması, 2017, 35x50 cm, Sakarya

Ders İçi Etkinlik

Dış mekânda çok figürlü bir olay hayal ediniz. Zihninizdeki imgeleri anlamlı bir şekilde tasarlayarak çalışmanıza başlayınız. Çalışmanızı yaparken zihninizde depolanan görüntülerden yararlanınız.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem, silgi.

Ders Dışı Etkinlik

Görsel 5. “Bizim Aile”, Sinema Sahnesi

Görsel 6. “Neşeli Günler”, Sinema Sahnesi

- Aile kavramının işlendiği bir sinema filmi izleyiniz.
- Seçtiğiniz filmi izlerken figürlere, mekânlara, hareket ve mimiklere dikkat etmeye özen gösteriniz.
- Daha sonra, filmin etkileyici bulduğunuz bir sahnesini hafızanızda canlandırmaya çalışınız.
- Çiziminizi yaparken kompozisyon ilke ve öğelerine özen gösteriniz.
- Konuyu iyi modle etmeye çalışarak renk perspektifine dikkat ediniz.
- Tamamladığınız çalışmaları, sınıf ortamında arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

2. Farklı Konumlardaki Nesneleri Zihinde Canlandırarak Görselleştirme

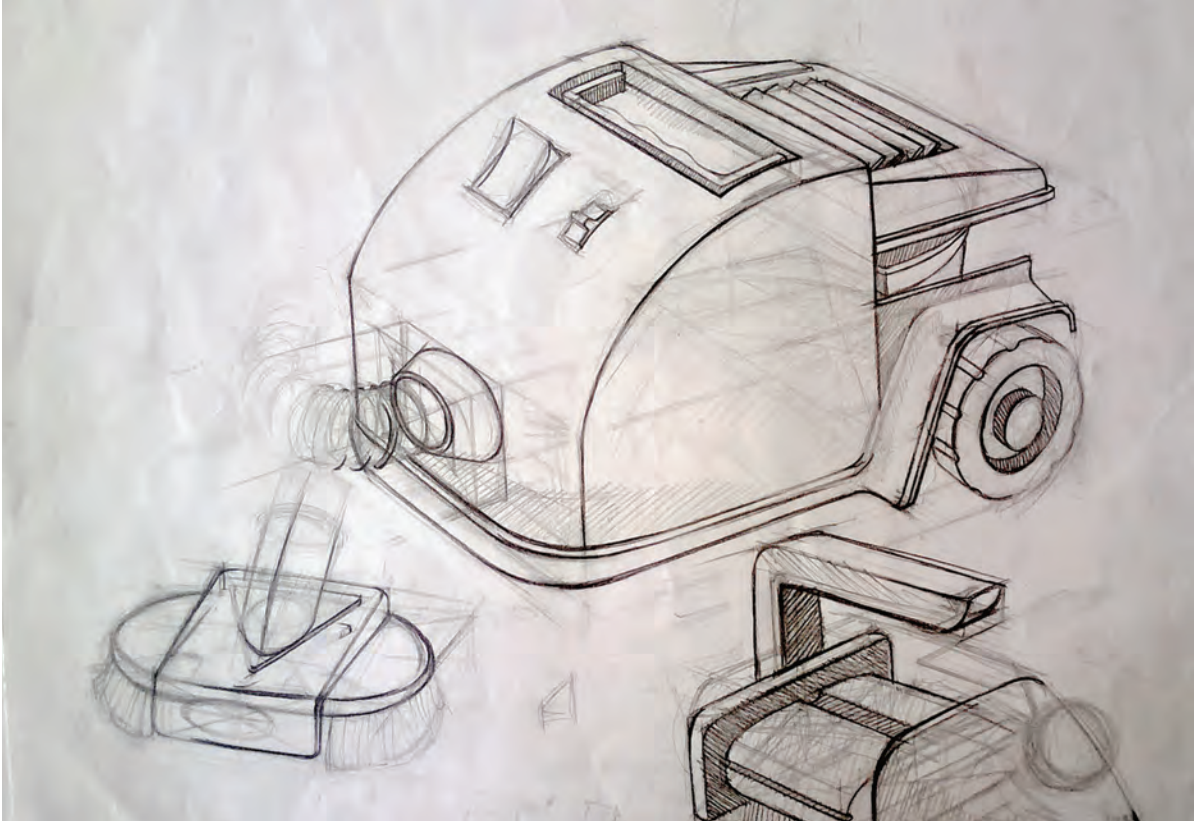
Konuya Başlarken

Öğretmeniniz rehberliğinde, atölyenizdeki nesnelerle oluşturacağınız kompozisyonlar üzerinde, mekân-nesne ilişkisini inceleyerek düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

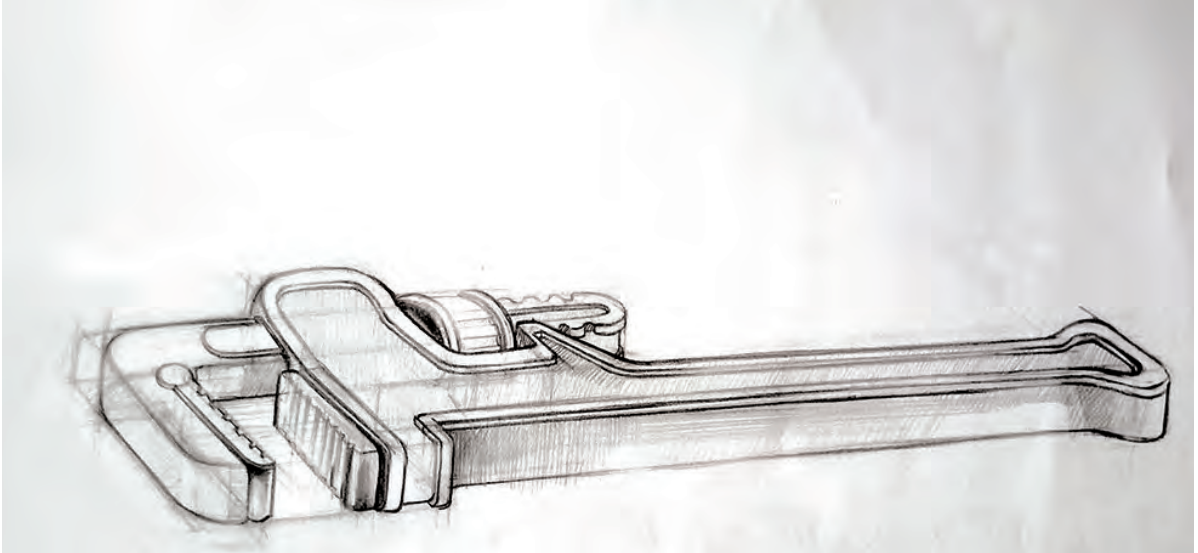

Görsel 7. "Nesne Çizimi", Öğrenci çalışması, 2016, Ankara

Zihinde canlandırılan farklı konumlardaki nesneleri görselleştirmek için perspektif kurallarını uygulayabilmek oldukça önemlidir. Nesneleri şeffafmış gibi düşünerek nesnelerin görünmeyen kısımları da çizilmelidir. Nesne çizimi, nesneye bakılmadan çizilebilecek hale gelinceye kadar tekrar edilmelidir (Görsel 8, 9).

Görsel 8. Öğrenci çalışması, 2014, Kocaeli GSL

Görsel 9. Öğrenci çalışması, 2014, Kocaeli GSL

Dikkat Çekme

Nesne üzerindeki açık ve koyu değerleri göz önünde bulundurarak nesneyi modle edebilirsiniz. Tonlama yaparken zamanla kendinize özgü bir çizgi karakteri oluşacaktır. Kendinizi geliştirdikçe daha çok objeden oluşan kompozisyonlar kurabilirsiniz.

Ders İçi Etkinlik

Verilen üç görseli inceleyiniz. Çizimini yapmak üzere seçmiş olduğunuz bir nesneyi, herkesin görebileceği uygun bir yere yerleştiriniz. Nesnenin eskizini nesneye bakarak birkaç defa çizdikten sonra, nesneye bakmadan imgesel olarak çalışınız. Işığın yönüne göre nesnede oluşması gereken açık-orta-koyu ton değerleri çiziniz (Görsel 10, 11, 12).

Kullanılacak Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem, silgi.

1. Eskiz

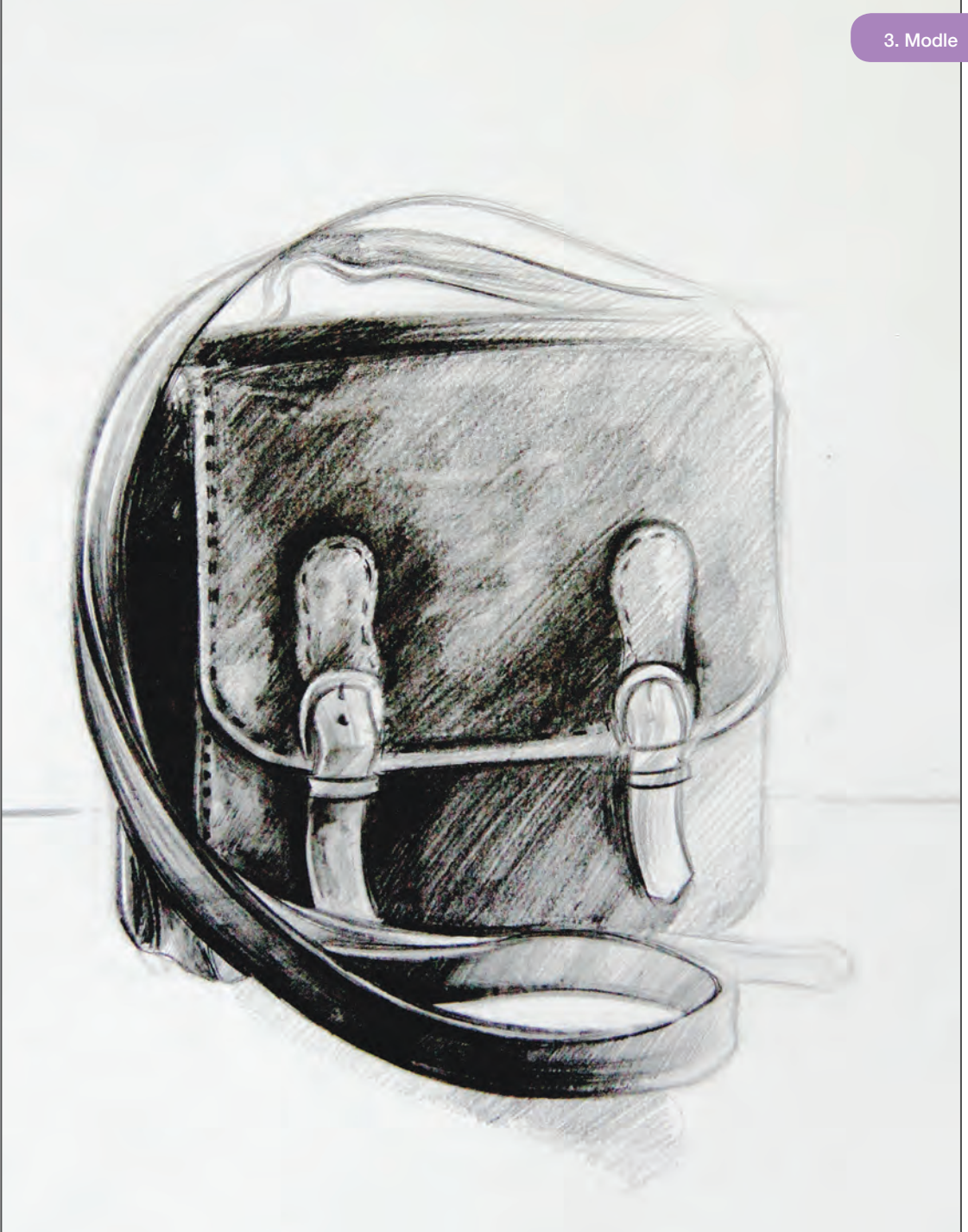
Görsel 10. "Nesne Çizimi 1", 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

2. Işık Yönü

Görsel 11. "Nesne Çizimi 2", 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

3. Modle

Görsel 12. “Nesne Çizimi 3”, 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

Cam, deri, metal gibi pürüzsüz, mat ya da parlak nesneleri çalışırken yapacağınız tonlama çalışmaları deseninizi geliştirecektir. Bir nesneyi hayalden çizebilmeniz için öncesinde o nesneye bakarak birkaç kez çizmeniz gerekir. Konu ile ilgili aşağıda verilen örnekleri inceleyiniz (Görsel 13, 14, 15).

Görsel 13. "Nesne Çizimleri"

Görsel 14. "Vazo Çizimi"

Görsel 15. "Ayakkabı Çizimi ", 2014, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Ders İçi Etkinlik

Günlük yaşamda sık karşılaştığınız bir nesnenin imgesel resmini çiziniz. Çizimi tamamladıktan sonra nesne ile çiziminizi karşılaştırınız. Nesne ile çiziminiz arasında gözle görülür bir fark yoksa çizimini yaptığınız nesneyi yeteri kadar tanıdığınızı söyleyebiliriz.

Kullanılacak Malzemeler: 35x50 resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, silgi.

Görsel 16. Cezve fotoğrafı

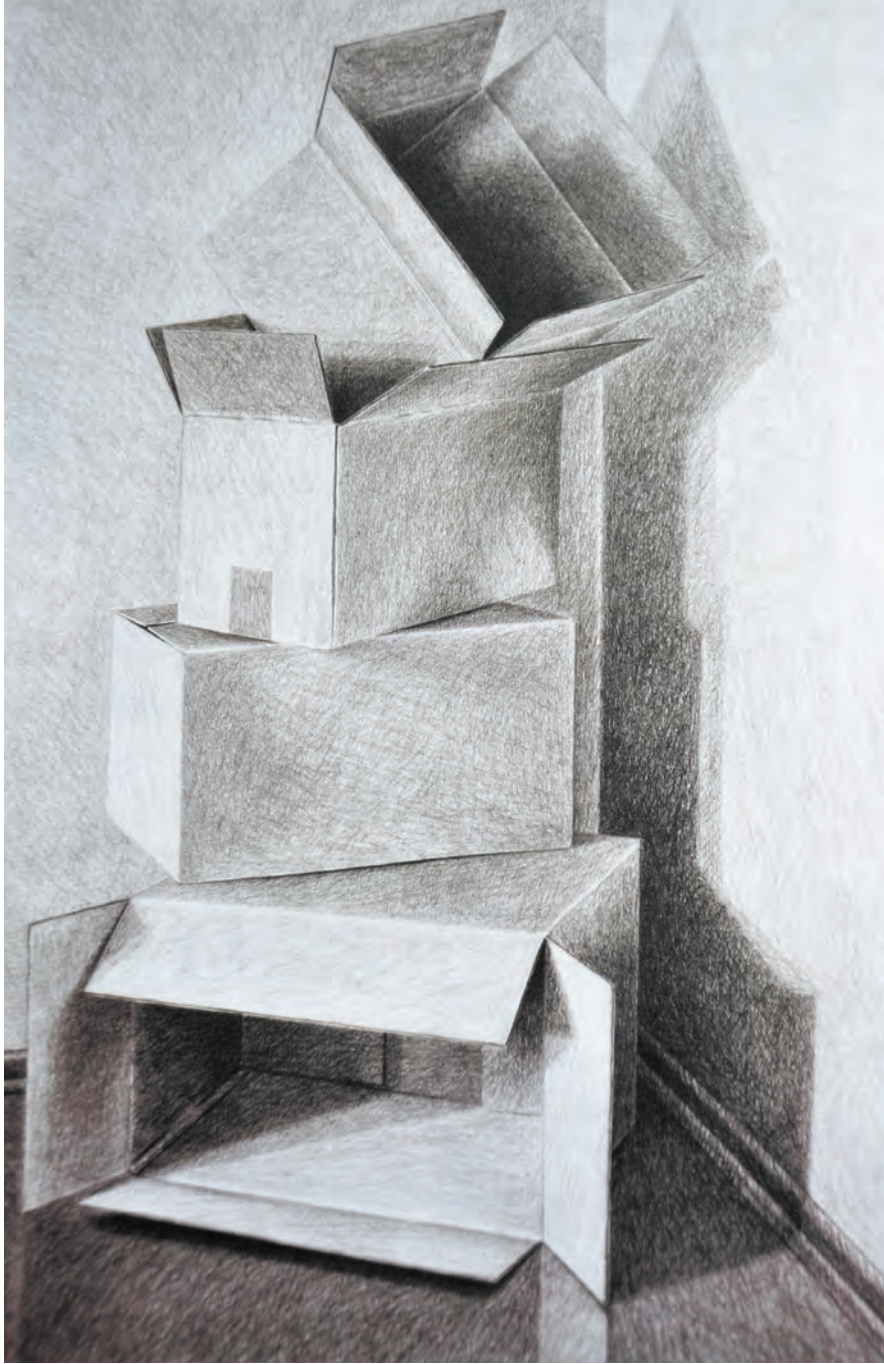
Görsel 17. Cezve çizimi

3. Nesnelerin Birbiriyle ve Mekânla İlişkisini Kurgulayarak Görselleştirme

Konuya Başlarken

Verilen görseldeki nesnelerin birbiriyle ve mekânla ilişkisini inceleyiniz.

Görsel 18. "Koliler"

"Sanat eğitimi, biçim oluşturan düşünme etkinliğidir. Sanat ve eğitim düşünmeye dayanmalıdır."

Paul Klee

İnceleme

Verilen görsellerde, sanatçının mekânda bulunan varlıkları mekânla nasıl ilişkilendirdiğini inceleyiniz. Sanatçının farklı mekânlar oluşturmak için kullandığı nesnelerin yerleşimini ve ton değerlerini inceleyiniz. Bu uygulamalar hakkındaki yorumlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 19. "Bahar", 1565, Pieter Bruegel, Kalem ve kahverengi mürekkep, Albertina, Viyana

Görsel 20. "Elck veya Everyman", 1558, Pieter Bruegel (Pitir Bürigil), (Flemenkçe okunuşu), Hollanda, Kalem ve kahverengi mürekkep, 21x29,3 cm, British Museum, Londra

Ben Kimim

Pieter Bruegel (1525-1569)

Rönesans'ın öncü isimlerinden biri olan Pieter Bruegel kesin olmakla birlikte 1525 yılında Hollanda'nın Kuzey Brabant bölgesinde doğmuştur. Bruegel, eserlerinde başarıyla betimlediği köylüler nedeniyle Köylü Bruegel olarak anılmaktadır. Seçtiği konular nedeniyle araştırmacıların "antropolog" ya da "filozof" olarak tanımladığı ressam, hayatın içinde saklanan trajedi ve sancıları simgeci bir anlatım ile görmeye çalışmıştır. Sanatçı her ne kadar Hieronymus Bosch'un (Hieronimus Boş) resimlerinden etkilense de öteki dünya ya da cehennem sahneleri betimlemez. Onun çalışmalarında kışın hüznü, sonbaharın melankolisi hissedilir. Bruegel, resimlerinde ışık-gölge unsurundan yararlanmamıştır. Figürleri güzelleştirmek için hiçbir çaba göstermemiş hatta konuyu karikatürize etmek için figürleri keskin çizgilerle poz poz tespit etmiştir. Hareketin, önemli bir özellik olarak benimsendiği resimlerinde ise katı bir çevre çizgisi dikkat çeker. 1552-1553'te İtalya'da kaldığı bilinen ressam, İtalyan Rönesans'ını yakından tanımış burada edindiği tecrübeye Kuzey'e özgü ahlaki değerleri de ekleyebilmiştir. Ressamın dinî bir konudan yola çıkarak 1563 yılında yaptığı "Babil Kulesi" adlı yapıtı da bu türe bir örnektir.

Komisyon

Görsel 21. "Babil Kulesi", 1563, Pieter Bruegel, 114x155 cm, Viyana Sanat Tarihi Müzesi, Avusturya

Ders İçi Etkinlik

Verilen görseli inceleyiniz. Görselde, mekânda bulunan nesnelerin mekânla nasıl ilişkilendirildiğini inceleyiniz. Nesnelerin birbiriyle ve mekânla olan ilişkisi hakkındaki yorumlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız. Bir mekânda bulunan istediğiniz bir nesnenin kısa süreli eskizlerini çiziniz.

Kullanılabilir Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 22. “Nesne Çizimi”, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Ders İçi Etkinlik

Görsel 23 ve 24' ü inceleyiniz. Nesnelerin birbirleriyle ve mekânla olan ilişkisini 5 dakika kadar inceledikten sonra kitabınızı kapatınız. Daha sonra görseli zihninizde canlandırarak kısa süreli çizimler yapınız. Bu çalışma için Görsel 23 ya da 24'ten birini tercih edebilirsiniz.

Kullanılabilir Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 23. “Nesne Mekân”

Görsel 24. "Nesne Mekân 2"

Ders İçi Etkinlik

Görsel 25. "İmgesel Resim Örneği", 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

Aşağıda verilen yönergeler doğrultusunda imgesel desen çiziniz.

- Çiziminizi yapmadan önce mekânı, figür ve objeleri zihninizde kurgulayınız.
- Desen elemanlarını (çizgi, leke, ton değerleri, doluluk-boşluk, perspektif) kullanarak tasarımınızı kâğıda aktarınız.
- Mekân içerisinde odaklanılması gereken konuyu öne almayı ve modle etmeyi unutmayınız.
- Perspektif kurallarına ve varlıkların biçimsel özelliklerine bağlı kalınız.
- Kompozisyonda denge ve ritmi sağlayarak bütünlük oluşturmaya özen gösteriniz.
- Figür ve nesneleri mekanla ilişkilendirerek imgesel çalışma yapınız.

Kullanılacak Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem, silgi.

Okuma Parçası

Kendiniz Hakkında Ne Düşünüyorsanız O'sunuz!

Duygularımızı, her zaman düşüncelerimiz yönetir. Kendinizi yorgun, hasta, çekingen ya da mutsuz görüyorsanız önce bu tabloyu değiştirmelisiniz. Ne düşündüğünüz önemlidir çünkü bugünkü düşünce yapınız yarınlarınızı hazırlamaktadır.

Kendinize inanın! Kendinizle ilgili inançlarınız, emin olun, yaşayacaklarınızı tayin eder. Ne düşünüyorsanız o olursunuz. Bırakın; düş gücünüz aşağıları değil, yukarıları daha yukarıları seyretsin! Hayata kollarınızı açın ve sonsuzluğa bakın. Düş gücünün kudretiyle ulaşamayacak bir hedef yoktur.

Düş kurmaktan korkmayın. Hayat düşlerden yaratılır ancak düşlerinizin gerçekleşeceğine gönülden inanın ve onları gözünüzde çoktan gerçekleşmiş gibi canlandırın. Düşlerinizin o kadar da uzak olmadığını fark edeceksiniz. Tüm imkânlar elinizde, biraz uzansanız yakalayacaksınız.

Yaratıcı düşüncenin kuralları:

- Yapabileceğinize inanın. Bir şeyin yapılabileceğine inandığınızda aklınız onu yapmanın çözüm yollarını bulacaktır. Bir çözüme inanmak, o çözümün yolunu açar. "İmkânsız", "işe yaramaz", "yapamam", "denemeye değmez" gibi lafları sözlüğünüzden çıkarın.
- Yeni fikirlere açık olun. Denemekten korkmayın. Yeni yaklaşımları deneyin. Yaptığınız her şey sizi daha ileri götürecektir.
- Kendinize her gün şu soruyu sorun: "Nasıl daha iyi yapabilirim?" Bilmelisiniz ki kişisel gelişimin sınırı yoktur. Kendinize "Nasıl daha iyi yapabilirim?" diye sorduğunuzda, kafanızda işe yarar cevaplar belirmeye başlayacaktır. Deneyin, göreceksiniz.
- Kendinize sorun: "Nasıl daha çok yapabilirim?" Kapasite, aklın o anki durumuna bağlıdır. Kendinize bu soruyu sorduğunuzda, aklınızı pratik yollar bulmaya itmiş olursunuz.
- Sormayı ve dinlemeyi öğrenin. Sorun ve dinleyin, böylece parlak fikirlere ulaşmak için gerekli hammaddeyi elde edeceksiniz. Unutmayın: Büyük insanlar dinlemeyi, küçük insanlar konuşmayı tekellerine alırlar.

Zihninizi genişletin, kıvılcımlara açık olun. Yaptığınız işle ilgili yeni fikirler ya da gerektiğinde yeni çözümler bulmanıza yardımcı olabilecek kişilerle arkadaşlık kurun. Farklı meslek dallarından ya da ilgi alanlarını genişletebilmiş insanlarla bir araya gelin. Unutmayın şu an oturmakta olduğunuz sandalye, bir insanın kafasında önce sadece fikir olarak mevcuttu. Bu fikir, sahibinin kafasında görsel bir şekle dönüştü. O şekilden de bu fikrin fiziksel ifadesi oluştu ve şu an üstünde oturuyorsunuz. Geçmişte hayal ürünü olarak nitelendirilen birçok şey bugün hayatımızı yönetiyor. Hayal gücünüzün sınırı yoktur, unutmayın. Hayal edin, çok isteyin, çok çalışın, sizin olsun!

(<http://sisli.meb.k12.tr>)

"Düşlerinizi küçümseyen insanlardan uzak durun, Küçük insanlar bunu hep yaparlar, oysa büyük insanlar, büyük düşlerinizi gerçekleştirebileceğinizi inanmanızı sağlarlar."

Mark TWAIN

KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

- İmgesel tasarım neye denir? Örnekler vererek açıklayınız.
- Bir ressam çizimlerini yapmadan önce hangi imgesel imgeleri gözünde canlandırır? Örnekler vererek açıklayınız.
- Nesnelerin birbirleriyle ve mekânla ilişkisi var mıdır? Örnekler vererek açıklayınız.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Adı ve Soyadı :
Sınıfı :
Numarası :

Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır.

Öğrencinizin “Nesnelerle İmgesel Tasarım” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

Sıra No	GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR	Çok İyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Çalışmalarında kara kalem kullanması gerektiğini bilir.					
2	Çizeceği imgeyi zihninde tasarlar.					
3	Yeni fikir ve yaklaşımlara açıktır.					
4	“Daha iyisini nasıl yapabilirim?” sorusunu sorarak kişisel gelişimine önem verir.					
5	Gerektiğinde sorular sorar, dinlemeyi bilir ve bu sayede yeni fikirler üretir.					
6	Kompozisyonda denge ve ritmi sağlayarak bütünlük oluşturmaya özen gösterir.					
7	Performans sergilerken her zaman hayal dünyasını ön planda tutar.					
8	Çizimlerini yapmadan önce mekânı, figürleri ve objeleri zihninde kurgular.					
9	Farklı konumlardaki nesneleri zihninde canlandırarak görselleştirir.					
10	Nesnelerin birbirleriyle ve mekânla ilişkisini zihninde kurgulayarak görselleştirir.					
TOPLAM						

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10’dur. Bu puanı, 5’lik not sistemine aşağıdaki şekilde çevirebilirsiniz.

Örneğin bu ölçekten 40 puan almış olduğunuzu varsayalım;

50	40
100	x

$X=100 \times 40 = 4000 : 50 = 80$ puandır. 80 puanın 5’lik sistemdeki karşılığı 4’tür. Bu çalışmada başarılı sayılmanız için 60 veya daha fazla puan almanız gerekmektedir.

3. ÜNİTE

İMGESSEL

MEKÂN

TASARIMI

1. Çeşitli İç Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama
2. Çeşitli Dış Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama

İMGESSEL MEKÂN TASARIMI

“ İnsan vücudunun hareketleri o kadar sonsuzdur ki, hafızada saklanması mümkün değildir. Çizdiğin bu resimleri sakla, ileride sana en iyi öğretmen olacaktır.”

Leonardo Da VINCI

Mekân; resimde anlatılmak istenen konunun geçtiği, resmin içindeki üç boyutluluk hissinin yaratıldığı uzay boşluğudur. Görsel sanatlarda mekânın, iç ve dış mekân olarak ikiye ayrıldığı; mekân çiziminde derinlik etkisinin ışık-gölge ve çizgisel perspektif kurallarıyla verildiği unutulmamalıdır.

Mekân düzenlemelerinde resmin konusu, çizilecek mekânın kurgulanmasında belirleyici bir görev üstlenir. Konunun geçtiği mekân (atölye, kütüphane, lokanta, hastane, alışveriş merkezi, sokak, park vb.) perspektif kuralları ile kurgulanmalı, mekânın eskizleri ana hatlarıyla çizilmelidir. Eskiz çizimleri, daha önce yapılan çizim pratikleri ile desteklenmeli ve belirlenen mekân içinde nesne ve figürler orantılı bir şekilde yerleştirilmelidir (Görsel 1, 2).

Görsel 1. “Ağaçlar, Çiftlik ve Bir Kule”, 1651, Rembrandt Van Rijn (Rembrandt Fan Rayn), Gravür, 12,3x31,9 cm, Städelsches Museum, Frankfurt

Görsel 2. “Galata Mevlevihane'si”, Amadeo Preziosi, Kâğıt üzerine karışık teknik, Zafer Yıldırım Koleksiyonu

1. Çeşitli İç Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama

Konuya Başlarken

Okul kütüphanesinden derlediğiniz, farklı dönem sanatçılarına ait iç mekân desen örnekleri inceleyiniz.

Görsel 3. "Mary Cassatt Louvre'da", 1879-80, Edgar Degas, The Etruscan Gallery

İnceleme

Aşağıda verilen resimde derinliğin nasıl oluşturulduğunu inceleyiniz. Öğretmeniniz rehberliğinde, iç mekânda derinlik oluşturulurken perspektif kurallarının nasıl uygulandığını ve desen elemanlarının nasıl kullanıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Görsel 4. “Topkapı Sarayı Harem Dairesi”, 1871, Amadeo Preziosi, Kâğıt üzerine karışık teknik, Hayati Gürel Koleksiyonu

Ders Dışı Etkinlik

Çeşitli iç mekân örnekleri ile ilgili toplamış olduğunuz görsellerden yola çıkarak eskiz defterinize kısa süreli, çalışmalar yapınız. Daha sonra atölyeye geldiğinizde çalışmalarınızı, öğretmeninizin rehberliğinde arkadaşlarınızla paylaşıp değerlendiriniz.

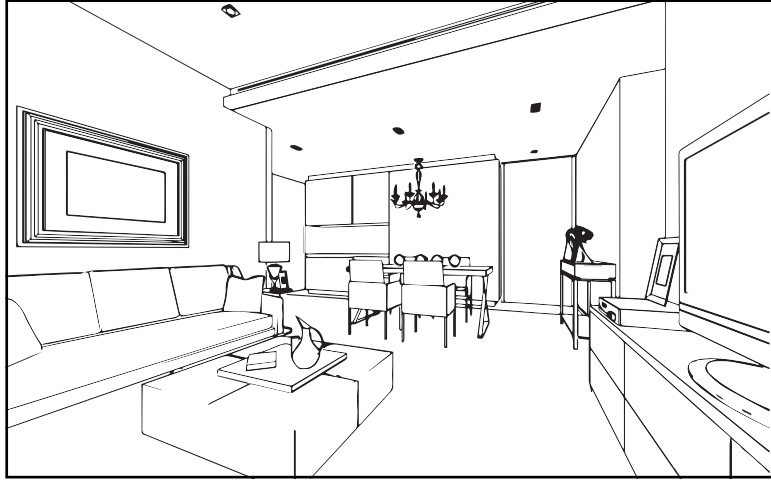
Ders İçi Etkinlik

Görsellerde örnekleri verilen tek ve çift kaçış noktalı iç mekân çizimlerini inceleyiniz. Ufuk çizgisi ile kaçma noktalarının görsellerde nasıl belirlendiğine dikkat ediniz. Bu kaçma noktalarına gidildikçe oluşan derinlik etkisini ve nesnelerin görünümündeki kısalmaları inceleyiniz. Verilen görsellerden yola çıkarak eskiz defterinize iç mekân çizimleri yapınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

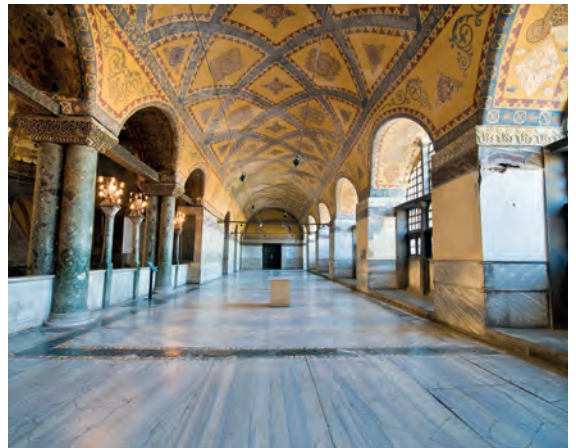
Görsel 5. İç mekân

Görsel 6. İç mekân

Görsel 7. "Kont PS Stroganov Saray Kütüphanesi", 1865, Jules Mayblum (Jul Mayblum), Suluboya, 41,5x59,8 cm, Hermitage Müzesi

Görsel 8. "Dolmabahçe Sarayı"

Ders İçi Etkinlik

Verilen görsel üzerinde ufuk çizgisi ile kaçış noktalarını göstererek kompozisyonda oluşan planları belirlemeye çalışınız. Bu kompozisyondan yola çıkarak imgesel iç mekân eskizleri çalışınız. Bir çalışma odasındaki masa, sandalye ve bir figürden oluşan eskiz çalışmalarınızda perspektif kurallarını doğru kullanmaya özen gösteriniz.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

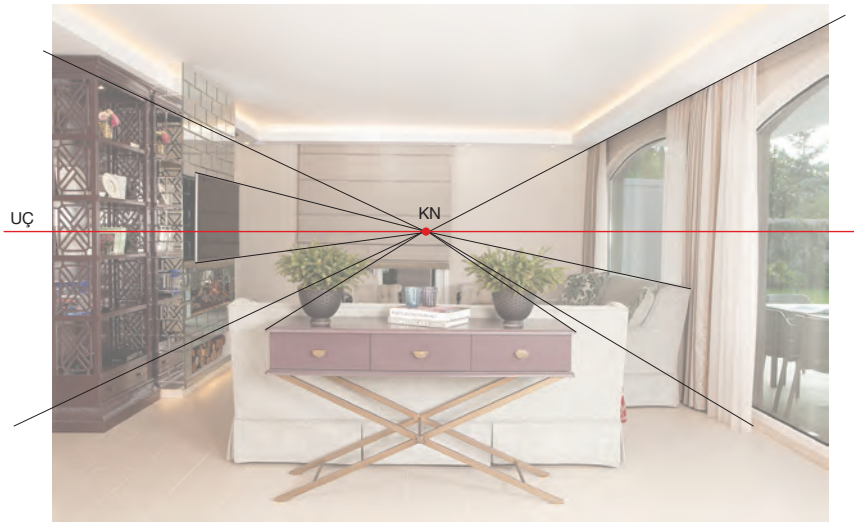
Görsel 9. "Saint Jerome'nun Çalışması", 1514, Albrecht Dürer (Albrecht Düüra), (Almanca okunuşu), MFA Boston

Ders İçi Etkinlik

Farklı açılardan çekilmiş iç mekân fotoğrafları getiriniz. Dergi, katalog veya çektiğiniz fotoğraflardan da yararlanabilirsiniz. Göz hizasından geçtiği varsayılan ufuk çizgisini, fotoğraf üzerine çizerek gösteriniz. Bakış noktasına göre ufuk çizgisi üzerinde yer alan kaçma noktalarını belirleyiniz. Nesnelerin paralel kenarlarını, kaçan çizgilerin yönüne göre çiziniz. Fotoğraf üzerinde öğrendiklerinizi kendi iç mekân çiziminizde uygulamaya çalışınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, cetvel, resim kalemi.

Görsel 10. İç mekân

Görsel 11. İç mekân

Ders İçi Etkinlik

Okulunuzda desenini çizebileceğiniz (müzik sınıfı, bireysel oda, koridor vb.) bir mekân seçiniz. Seçtiğiniz mekânı dikkatle inceleyiniz. Mekân içinde nesne ve figürlerin konumlarını doğru belirlemeye çalışınız. Perspektif kural ve oranlarına dikkat ederek kompozisyonu kâğıt yüzeyine aktarınız.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Görsel 12. "Bireysel Oda"

Görsel 13. "Müzik Sınıfı"

Ders İçi Etkinlik

Okulunuzun içinde desenini çizebileceğiniz bir yer belirleyiniz. Bakış açınıza göre ufuk çizgisinin yerini ve kaçış noktalarını belirlemeye çalışınız. En az iki figürden oluşan imgesel tasarımınızı, kompozisyon kurallarına dikkat ederek çiziniz. Çizimlerinizdeki derinlik etkisini ton değerleriyle güçlendirmeye çalışınız. **Kullanılabilircek Malzemeler:** 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem.

Görsel 14. “Oyun Oynayan Çocuklar”, 2014, Pınar Büyük, Kocaeli

Ders İçi Etkinlik

Verilen görseli inceleyiniz. Konusunu sizin belirleyeceğiniz bir figürden oluşan iç mekân düzenlemesi gerçekleştiriniz. Bakış açınıza göre figürlerin, nesnelerin konumlarını ve boyutlarını mekân içinde kurgulayınız. Çiziminizi kompozisyon kurallarına göre gerçekleştiriniz.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Görsel 15. Öğrenci çalışması, 2017, Adıyaman GSL

Ders İçi Etkinlik

Verilen görseli inceleyiniz. Daha sonra siz de içinde bir olay ya da durumun anlatıldığı bir konu belirleyiniz. İki ya da üç figürden oluşan iç mekân düzenlemesi gerçekleştiriniz. Bakış açınıza göre figürlerin, nesnelerin konumlarını ve boyutlarını mekân içinde kurgulayınız. Çiziminizi kompozisyon kurallarına göre gerçekleştiriniz.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Görsel 16. "Hastane Odası", 2014, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Ders Dışı Etkinlik

Verilen görseli inceleyiniz. Daha sonra siz de evinizin herhangi bir mekânında, konusunu sizin belirleyeceğiniz, üç figürden oluşan bir iç mekân düzenlemesi gerçekleştiriniz. Bakış açınıza göre figürlerin, nesnelerin konumlarını ve boyutlarını mekân içinde kurgulayınız. Çiziminizi kompozisyon kurallarına göre gerçekleştiriniz.

Görsel 17. “İmgesel Çalışma”

2. Çeşitli Dış Mekân Düzenlemelerini Zihinde Canlandırarak Uygulama

Konuya Başlarken

- Farklı dönem veya akımların sanatçılarına ait dış mekân desen örnekleri inceleyiniz.
- Verilen görsel üzerinde kompozisyonda derinliğin nasıl oluşturulduğunu, perspektif kurallarının nasıl uygulandığını ve derinlik oluşturulurken desen elemanlarının nasıl kullanıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Görsel 18. “İki Çoban ve Sürüleri”, 1854-58, Jean-François Millet (Jan Fransua Mile), 35,6x45,7 cm, Özel Koleksiyon, Orsay Müzesi, Fransa

“Türk milletinin tarihi vasfı da güzel sanatları sevmek ve onda yükselmektir. Bunun içindir ki, milletimizin yüksek karakterini, yorulmaz çalışkanlığını, yaradılıştan gelen zekâsını, ilme bağlılığını, güzel sanatlara sevgisini, millî birlik duygusunu sürekli bir biçimde her türlü vasıta ve tedbirlerle besleyerek geliştirmek millî ülkümüzdür.”

Mustafa Kemal ATATÜRK

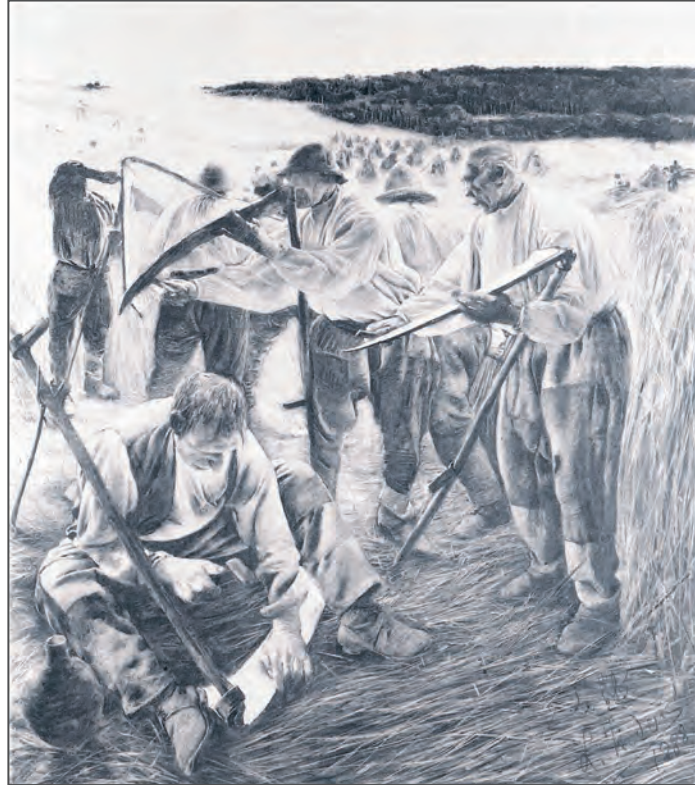

İnceleme

Aşağıda verilen resimlerde derinliğin nasıl oluşturulduğunu inceleyiniz. Öğretmeniniz rehberliğinde, dış mekânda derinlik oluşturulurken perspektif kurallarının nasıl uygulandığını ve desen elemanlarının nasıl kullanıldığını arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Görsel 19. "Peyzaj", Pieter Bruegel, Gravür, Hollanda

Görsel 20. "Tarlada Çalışanlar", 1897, Leon Frederic (Lion Fredrik), (İngilizce okunuşu), Karışık teknik, Leningrad Müzesi, Rusya

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselleri inceleyiniz. Görsellerde derinlik etkisinin nasıl oluştuğunu söyleyiniz. Kompozisyonlardan yola çıkarak imgesel dış mekân eskizleri çalışınız. Bir sokak veya cadde, ev, ağaç ve bir figürden oluşan eskiz çalışmalarınızda perspektif kurallarını doğru uygulamaya özen gösteriniz.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Görsel 21. Dış mekân

Görsel 22. Dış mekân

Ders İçi Etkinlik

Verilen dış mekân çizimlerinden birini seçiniz. Bakış açısına göre ufuk çizgisinin yerini ve kaçış noktalarını belirlemeye çalışınız. En az üç figürden oluşan imgesel tasarımınızı, kompozisyon kurallarına dikkat ederek çiziniz. Çizimlerinizdeki derinlik etkisini ton değerleriyle güçlendirebilirsiniz.

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem.

Görsel 23. "Çoban ve Koyun", Peyzaj, 1850-52, Jean-François Millet, MFA, Boston

Görsel 24. "Tarlada", 1081, Neşet Günel, 50x50 cm, Kâğıt üzerine karakalem, Sema-Barbaros Çığa Koleksiyonu

Ben Kimim

Neşet Günal (1923-2002)

1923'te Nevşehir'de doğdu. 1930-1939 yılları arasında ilkokulu Şereflikoçhisar'da, ortaokulu Nevşehir'de bitirdi. Nevşehir Belediyesi'nin verdiği bursla İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisine girdi. Fransız ressam Leopold Levy'nin öğrencisi oldu. 1946'da Akademi'yi bitirdi. Avrupa sınavını kazandı. 1946-1948 arası İstanbul Ses Tiyatrosu ve Ankara Devlet Tiyatrolarında dekor işleri yaptı. 1948-1954 arasında devlet bursu ile Paris'te Ecole National Supérieure des Beaux Art'ta fresk ve duvar resmi uzmanlık öğrenimi gördü. Resim çalışmalarını Fernand Leger Atölyesinde sürdürdü. Aynı yıl hastalandı. Üç yıl kadar çeşitli sağlık merkezlerinde tedavi gördü. 1954 yılında İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde asistan olarak göreve başladı. 1963'te ikinci kez yine Paris'e giden sanatçı, burada vitray ve goblen eğitimi aldı. 1964'te Güzel Sanatlar Akademisine atölye hocaları olarak atandı. 1969 yılında 30.Devlet Resim Heykel Sergisi'nde "Kör Hasan'ın Oğlu" adlı çalışmasıyla resim dalında birincilik kazanan sanatçı, yurtiçi ve yurtdışında pek çok karma sergiye katıldı. 1970'te profesör oldu. 1983'te kendi isteği ile emekliye ayrıldı (İleri, 2004, s. 170).

Doğup büyüdüğü Orta Anadolu'nun çorak topraklarını ve bu toprakların çalışkan ama yoksul insanlarını sağlam desen yapısıyla anlatan sanatçı, tekniği ve yorumuyla Türk resmine yeni bir bakış açısı kazandırmıştır.

Usta Türk ressamı, 26 Kasım 2002 sabahı yatağında geçirdiği beyin kanaması sonucu hayata gözlemini kapadı.

Başlıca eserleri arasında, "Çocuklar" (1996), "Korkuluk" (1989), "Duvar Dibi" (1981), "Toprak Adamı" (1974) ve "Başakçılar" (1984) sayılabilir. <http://www.biyografi.net.tr/neset-gunul-kimdir/>

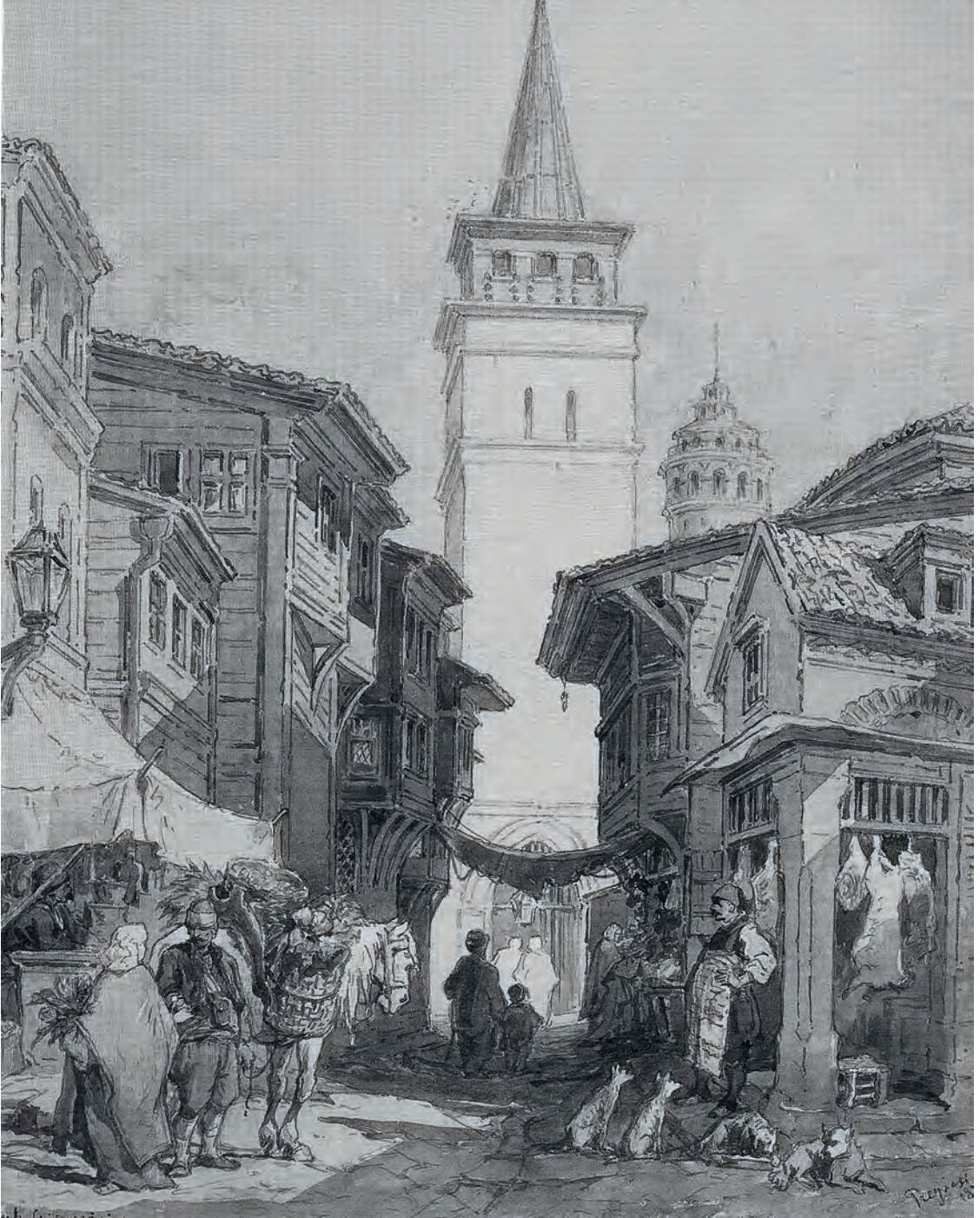
Görsel 25. "Toprak İnsanları", Neşet Günal

İnceleme

Verilen görseli inceleyerek soruları yanıtlayınız.

- Mekân, figür ve nesnelerin kompozisyondaki konumları ile görünüşleri arasındaki ilişkiyi inceleyiniz.
- Ön plandaki figürleri, nesneleri arka plandaki figür ve nesneler ile görünüşleri açısından karşılaştırınız?
- Ön plandaki figürler, nesneler bizden uzaklaştıkça nasıl değişmektedir?
- Varlıkların bizden uzaklaştıkça değişmesinin nedenini açıklayınız.

Görsel 26. "Arap Camii", 1873, Amadeo Preziosi, 39x30 cm, Kağıt üzerine karışık teknik, Ömer M. Koç Koleksiyonu, İstanbul

Ders İçi Etkinlik

Cadde, sokak gibi dış mekânların fotoğraflarını çekiniz. Seçtiğiniz fotoğraf üzerinde ufuk çizgisine, kaçma noktasına, kaçan çizgilere ve nesnelerin görünümünde bunlara bağlı olarak meydana gelen değişimlere dikkat ediniz. Göz hizasından geçtiği varsayılan ufuk çizgisini, fotoğraf üzerinde çizerek gösteriniz. Bakış noktasına göre ufuk çizgisi üzerinde yer alan kaçma noktalarını belirleyiniz. Nesnelerin paralel kenarlarını, kaçan çizgilerin yönüne göre çiziniz. Fotoğraf üzerinde öğrendiklerinizi kendi dış mekân çiziminizde uygulayınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem, cetvel.

Görsel 27. Dış mekân

Görsel 28. Dış mekân

Ders Dışı Etkinlik

Evinizin bulunduğu sokak ya da caddeden seçtiğiniz bir dış mekân kesitinin desenini çiziniz. Çizimle-
rinizde ufuk çizgisini, kaçış noktalarını, kaçan çizgileri doğru belirlemeye özen gösteriniz. Çalışmalarınızı
sınıf ortamında arkadaşlarınızla değerlendiriniz

Kullanılabilir Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi.

Görsel 29. Dış mekân

Okuma Parçası

Türk Topçularının Mevziye Girişi

İbrahim Çallı, Birinci Dünya Savaşı sonrası Enver Paşa'nın kurduğu Şişli Atölyesinde büyük boyutlu yapmış olduğu "Millî Mücadele", "Gece Baskını" ve "Yaralı" gibi Kurtuluş Savaşı ile ilgili resimlerinde, Türk askerinin göstermiş olduğu kahramanlıkları yansıtmıştır. Bu resimde, Türk topçularının kararlı bir şekilde topları savaş alanına yetiştirmeye çalıştıklarına; zor şartlara rağmen direnç gösterdiklerine şahitlik edilir. Resmin orta planında, ufuk çizgisine doğru hareket halinde olan topçular, arkadan gösterilmiştir. Türk topçuları savaş toplarını, atlı arabalarla çekerek ve iterek savaş meydanına ulaştırmaya çalışmaktadırlar. Topçular, arabaların tekerleklerinden tutup iterek güç desteğinde bulunmaktadır. Bu şekilde, atların yükünü hafifleterek top arabalarının daha hızlı yol kat etmesini sağlamaktadırlar. Bunlara, soldan atlı askerler eşlik etmektedirler. Sağ taraftan da bir atlı asker kolunu havaya kaldırarak adeta kılavuz edasıyla eşlik ettiği görülmektedir. Çallı, köşegen bir kompozisyonla yaptığı bu yapıtta, birkaç atlı birkaç ise yaya olan askerlerin bütün imkânsızlıklara rağmen, bir top arabasını hareket ettirmek için gösterdikleri azmi ve gayreti en iyi bir şekilde gözler önüne sermiştir. Bu tablonun enerjisi adeta hissedilmektedir. Çallı, bu resimde günün imkânsızlıklarını sergilediği gibi, umutlarını kaybetmiş olan insanlara ümitlerini yitirmemelerini, tüm olumsuzluklara rağmen mücadeleye devam edilmesi gerektiğini göstermiştir (Alkan ve Kahraman, 2016, s. 15)

Görsel 30. "Türk Topçularının Mevziye Girişi Adlı Eserden Bir Kesit", 1917, İbrahim Çallı, 180x270 cm, TÜYB, Mimar Sinan Üniversitesi Resim Heykel Müzesi, İstanbul

KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

1. Görsel sanatlarda mekân neye denir? Örnek veriniz.
2. Mekân çiziminde derinlik etkisi hangi perspektif kurallarıyla verilmelidir? Yazınız.

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Adı ve Soyadı :
Sınıfı :
Numarası :
Aşağıdaki tablo, öğrencinizi değerlendirmeniz için hazırlanmıştır.

Öğrencinizin “İmgesel Mekân Tasarımı” ünitesindeki bilgi ve becerisini en doğru şekilde ifade eden seçeneğin altına (✓) işareti koyunuz.

Sıra No	GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR	Çok İyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Perspektif çeşitlerini ve perspektif kurallarını bilir.					
2	Çizgi ve hava perspektifi ile derinlik etkisi güçlü, farklı dönem veya akımların sanatçılarına ait iç mekân desen örnekleri inceler.					
3	İncelediği desenler üzerinde kompozisyonda derinliğin nasıl oluşturulduğunu, perspektif kurallarının nasıl uygulandığını ve derinlik oluşturulurken desen elemanlarının nasıl kullanıldığını arkadaşlarıyla değerlendirir.					
4	Konunun geçtiği mekânın perspektif kuralları ile kurgulandığını ve mekânın eskizlerinin ana hatlarıyla çizilmesi gerektiğini bilir.					
5	Eskiz çizimlerinin daha önce yapılan çizim pratikleri ile desteklenmesi ve belirlenen mekân içinde nesne ve figürlerin orantılı bir şekilde yerleştirilmesi gerektiğini bilir.					
6	Ufuk çizgisi ile kaçma noktalarının görsellerde nasıl belirlendiğine dikkat eder.					
7	İki veya üç figürden oluşan imgesel tasarımını, kompozisyon kurallarına dikkat ederek çizer.					
8	Mekân, gökyüzü, figür ve nesnelerin görünümündeki değişimleri gözlemler.					
9	Bizden uzaklaşan varlıkların değişmesinin nedenini açıklar.					
10	Çeşitli dış mekân düzenlemelerini zihninde canlandırarak görselleştirir.					
TOPLAM						

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur. Bu puanı, 5'lik not sistemine aşağıdaki şekilde çevirebilirsiniz.

Örneğin bu ölçekten 40 puan almış olduğunuzu varsayalım;

50 40
100 x

$X=100 \times 40 = 4000 : 50 = 80$ puandır. 80 puanın 5'lik sistemdeki karşılığı 4'tür. Bu çalışmada başarılı sayılmanız için 60 veya daha fazla puan almanız gerekmektedir.

4. ÜNİTE

FİGÜRATİF İMGESEL TASARIM

1. Farklı Duruşlara Sahip İnsan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme
2. Farklı Hareketlerdeki Çeşitli Hayvan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme
3. Zihinde Canlandırılan Portreleri Görselleştirme
4. İnsan ve Hayvan Figürlerini Görsel Olarak İlişkilendirme
5. Bitkisel Varlıkları Zihinde Canlandırarak Görselleştirme
6. Nesne-Figür-Mekân İlişkisini Zihinde Kurgulayarak Görselleştirme

FIGÜRATİF İMGESEL TASARIM

“Yöntemler değişir ama sanat aynı kalır: Doğanın özgürce ve duygusal biçimde yorumlanmasıdır o.”

Claude MONET

1. Farklı Duruşlara Sahip İnsan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme

Konuya Başlarken

- Klasik Dönem sanatçıların desenlerini derleyiniz. Sanatçıların, desen tekniklerini kullanarak figürlerin hareketlerini kâğıt yüzeyine nasıl aktardıklarını inceleyiniz.
- Kalabalık mekânlara gidiniz ve insanların hareketlerini dikkatle inceleyiniz. Gerekirse fotoğraflar da çekebilirsiniz. Gözlem ve deneyimlerinizi sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 1. “Eugene Delacroix (Yucin Dölakua) Stüdyosu”, 1852, Augustin Joseph du Pays (Ogüstün Jozef dü Pey), (Fransızca okunuşu), The Hague, Koninklijke Bibliotheek, Fransa

İnsan vücudunun görünümü, form ve hareket açısından estetik değerler taşır. Canlı modelin verdiği her poz, her açıdan büyük farklılıklar gösterir ve bu farklılıklar, sanatçıların ifade tarzlarıyla daha da zenginleşir. Bu nedenle figür, desen çalışmalarında her çağda ve uygarlıkta vazgeçilmez bir ilham kaynağı olmuştur.

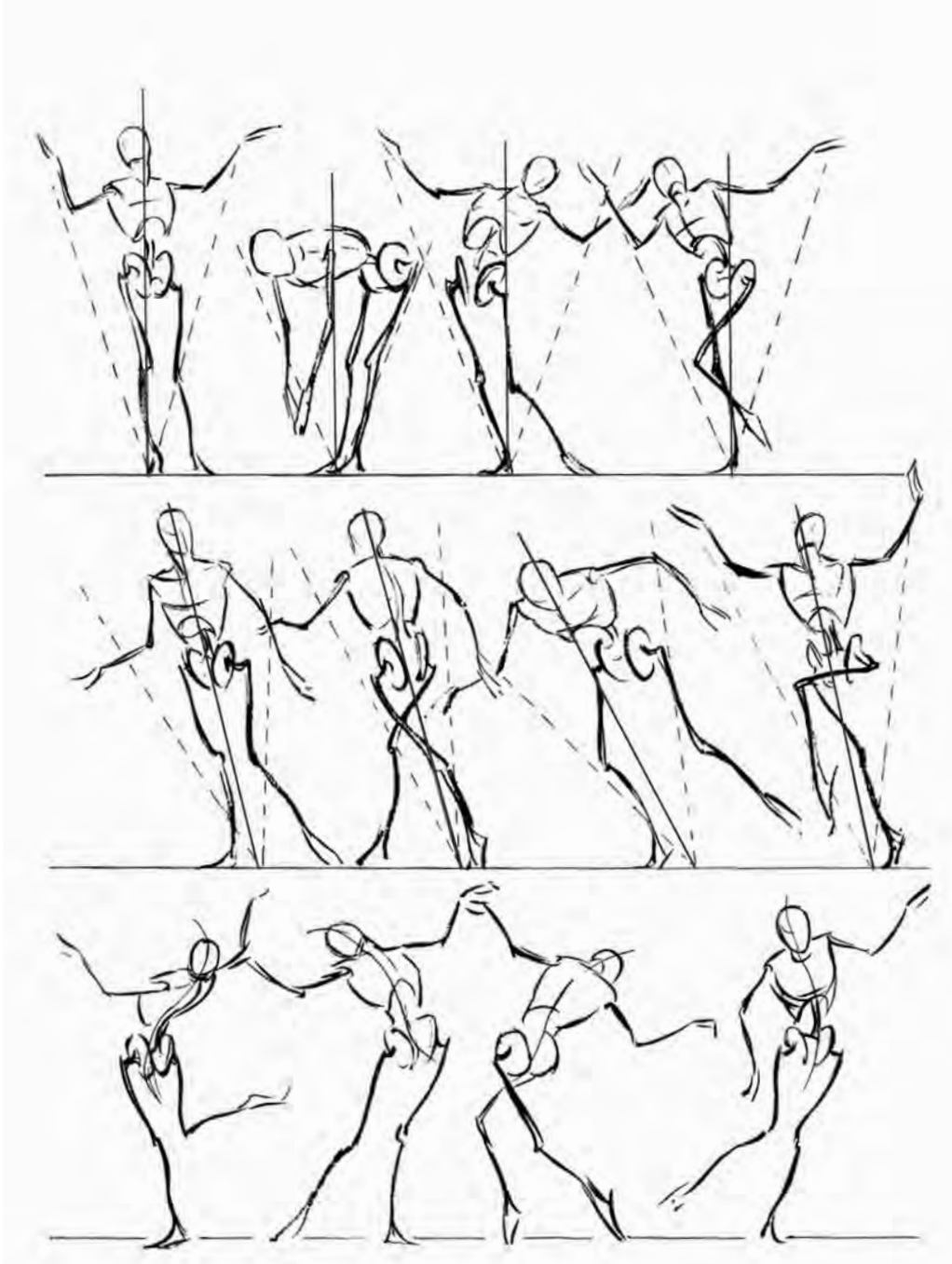
Görsel 2. "Prova", 1874, Edgar Degas, TüYB, 65x81 cm, Orsay Müzesi, Paris

Çok figürlü imgesel resimlerde, eklenen her figürle kompozisyon biraz daha karmaşık hâle gelir. Böyle bir kompozisyonun sorunlarıyla başa çıkabilmek için figürlerin kompozisyona dağılımı, birbirleriyle olan ilişkileri, oluşturduğu açılar ve oranlar doğru tespit edilmelidir (Görsel 2).

İmgesel resimlerde figüratif kompozisyonlara geçilmeden önce mutlaka, figürlerin farklı duruşlarına ait çizim çalışmaları yapılmalıdır.

Ders İçi Etkinlik

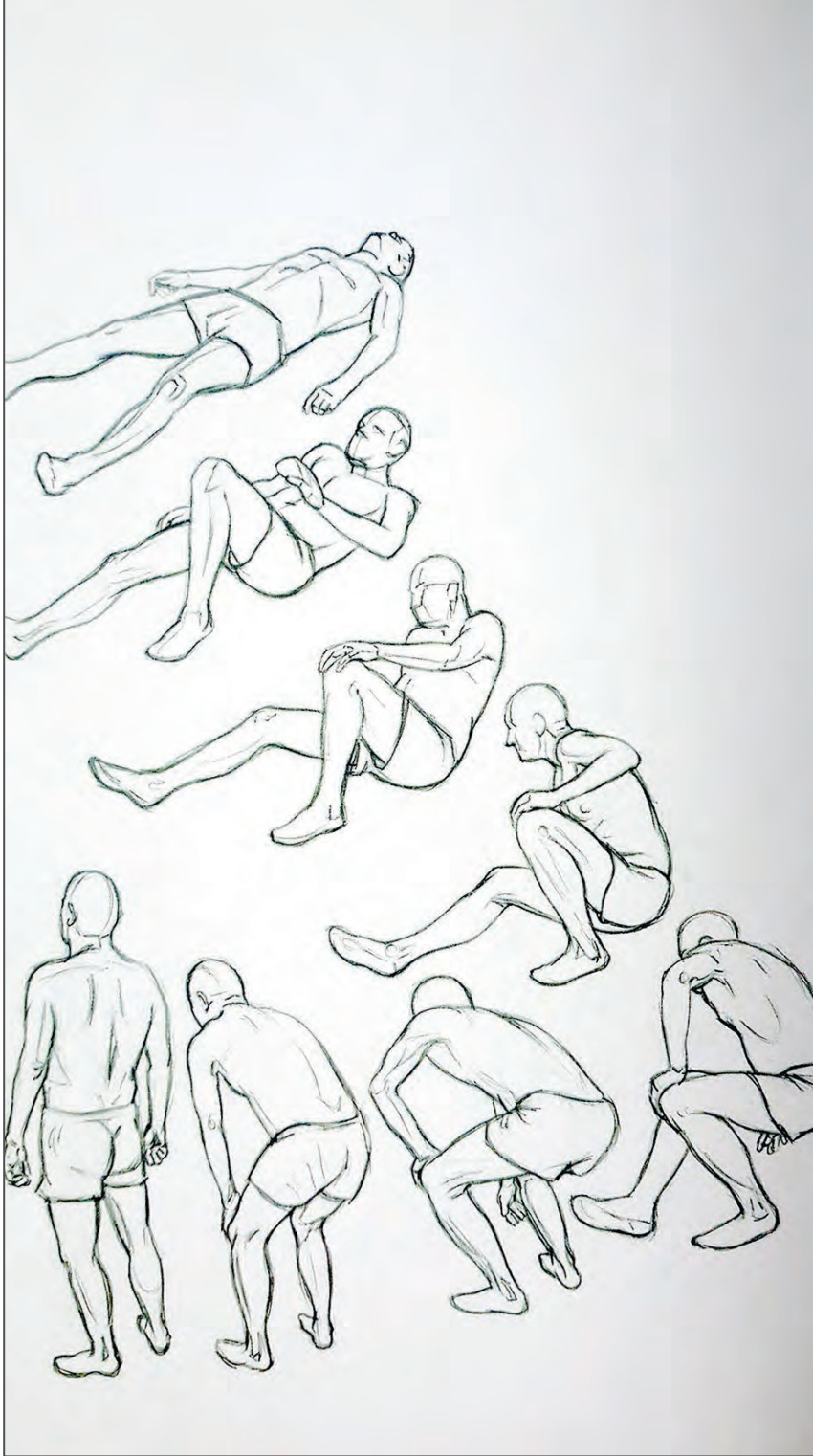
Görsel 3. "Hareketli Figür Çizimi"

Aşağıda verilen yönergeler doğrultusunda imgesel desenler çiziniz. Çalışmalarınızda birbirinize kısa süreli modellik yapabilirsiniz.

- Modelin duruşunu, ilk önce basit bir çöp adam çizimiyle gösteriniz.
- Sonra modelinizin kaslarını çizip kıyafetlerini giydiniz.
- Bu işlemleri yaparken ölçü almayı unutmayınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, silgi .

İnsan figürü çizilirken figür geometrik bir form olarak düşünülür ve perspektif kuralları dikkate alınarak çizilir. Hareket halindeki figürler, ezberden çizilebilecek hale gelinceye kadar değişik yönlerden birçok kez çizilmelidir. Hareketli figür çalışmalarında modelin hareketi, önce hafif çizgilerle belirtilmeli sonra ayrıntılar çizilmeli son olarak da ışık-gölge işlenmelidir (Görsel 4).

Görsel 4. "Figürlerin Hareketli Çizimi"

Modelden çizim yapmaya başlamadan önce, figür bir süre ilk kez görülmüş gibi incelenmelidir. Eni, boyu, derinliği ve detayları incelenen modelin daha sonra çizimine geçilebilir. Bu tür alıştırmalarla imgesel çizimleriniz güçlenecektir.

Görse 5. "Figür", 1882, Vincent van Gogh, Van Gogh Müzesi Amsterdam, Hollanda

Görse 6. "Figür", 1882, Vincent van Gogh, Van Gogh Müzesi Amsterdam, Hollanda

Görse 7. "Figür", 1885, Vincent van Gogh, Van Gogh Müzesi Amsterdam, Hollanda

Görse 8. "Desen", 1618, Anthony van Dyck (Entoni Fan Deyk), (Flemenkçe okunuşu), 18,3x28,1 cm, Ulusal Sanat Galerisi, Washington

Ders İçi Etkinlik

Aşağıda verilen yönergeler doğrultusunda imgesel desen çizin.

- İnsan figürünün farklı duruşlarını zihninizde canlandırarak bu figürlerin eskiz çizimlerini yapınız. Yapacağınız eskizlerde ölçü kullanmayı unutmayınız.
- Eskiz defterinizde oluşturduğunuz figürlerden iki veya üçünü, iç mekâna yerleştirerek belirlediğiniz bir konuda imgesel çalışma yapınız.
- Etkinlik sonunda çalışmalarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılacak Malzemeler: eskiz defteri, 35x50 cm resim kâğıdı, resim kalemi, resim altlığı, silgi.

2. Farklı Hareketlerdeki Çeşitli Hayvan Figürlerini Zihinde Canlandırarak Görselleştirme

Konuya Başlarken

Klasik Dönem sanatçılarına ait çeşitli hayvanların figür görsellerini derleyiniz. Derlediğiniz görselleri arkadaşlarınızla paylaşınız. Aşağıdaki görsellerde sanatçıların desen tekniklerini kullanarak hayvan figürlerinin hareketlerini kâğıt yüzeyine nasıl aktardıklarını inceleyiniz.

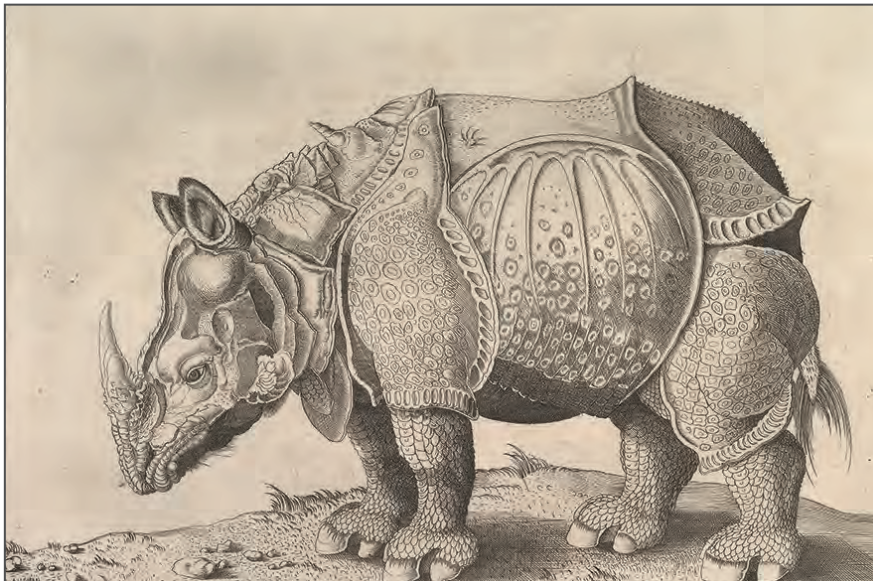

Görsel 9. “Kedi Çizimleri”, Leonardo da Vinci (Leonardo da Vinçi), (İtalyanca okunuşu)

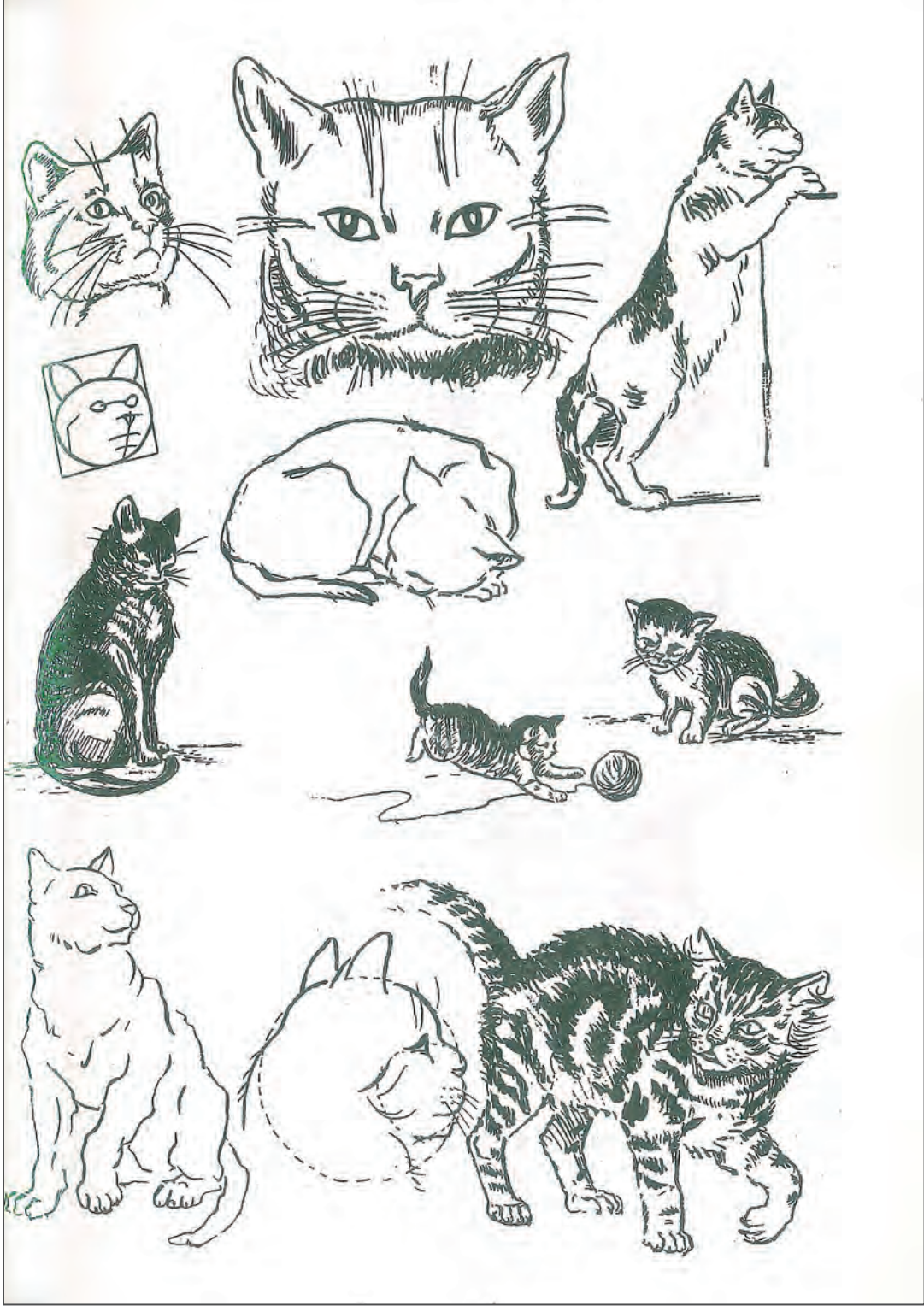

Görsel 10. “At”, 1483-98, Leonardo da Vinci

İmgesel resmin temelinde, varlıklar üzerinde yapılan gözlemlerle hafızaya alınan görüntülerin resmedilmesi yatmaktadır. Bu durumda, gözlemlenen bir hayvan figürü zihinden çağrıldığında zihinde beliren görüntünün kalitesi, çalışmanın başarısında belirleyici olacaktır. Çalışmanın başarılı sayılabilmesi için hafızadan çizilen ile bakılarak çizilen figür arasında fark olmaması gerekir. Doğada çok sayıda farklı hayvan figürleri bulunmaktadır. Hayvan figürleri çalışmak için kedi, köpek, at, kuş gibi evcil olanlardan başlamak daha doğru olacaktır. Bu hayvanların anatomileri iyi incelenmeli, kafa yapıları ayrıca çalışılmalı ve bolca eskizleri çizilmelidir. İmgesel resim çalışmalarında farklı hayvan figürleri çizmek çalışmalara canlılık katacaktır (Görsel 11).

Görsel 11. “Gergedan”, 1528, Enea Vico (Enea Vico), (İtalyanca okunuşu), 26x36,3 cm, Metropolitan Müzesi, New York

Görsel 12. "Kedi Çizimleri"

Kedi ve köpek figürleri, ezberden çizilebilecek hale gelinceye kadar değişik yönlerden birçok kez çizilmelidir. Bu tür çalışmalarda modelin hareketi, önce hafif çizgilerle belirtilmeli sonra ayrıntılar çizilmeli son olarak da ışık-gölge işlenmelidir. Önceleri bakılarak çalışılan bu hayvanların baş, gövde ve bacak yapıları iyice hafızaya yerleştirilmelidir. Kedinin şekli köpeğe benzer fakat genellikle boynu kısa, sırtı daha uzundur. Hayvanlar hareket halindeyken bu organların nasıl bir şekil aldığı da çok iyi izlenmeli ve hayvan figürlerinin değişik biçimlerde resimleri yapılmalıdır. Çizilen kedi ve köpek resimleri, yeri geldiği zaman imgesel çalışmalarda kullanılacaktır (Görsel 12).

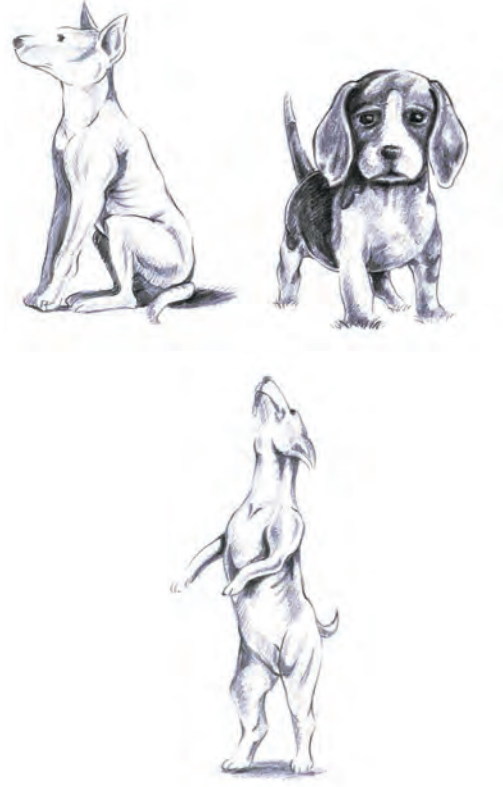

Ders Dışı Etkinlik

Evinizde, bahçenizde ya da mahallenizde beslediğiniz evcil bir hayvanın eskizini çiziniz. Çiziminizde akıcı ve dinamik çizgiler kullanmalısınız. Hayvanlar, uzun süre hareketsiz duramayacakları için çizimlerinizi hızlı yapmalısınız. Bütün bunları yaparken oran-orantı, çizgilerin hareket yönü ve leke dağılımı gibi ayrıntılara dikkat ediniz. Çalışmalarınızı, daha sonra sınıf ortamında arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Görsel 13. "Aşamalı Köpek Çizimi"

Görsel 14. "Köpek Çizimleri", Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Ders İçi Etkinlik

Aşağıda verilen yönergeler doğrultusunda imgesel desenler çiziniz.

- Evcil hayvan figürlerinin farklı duruşlarını zihninizde canlandırarak bu figürlerin eskiz çizimlerini yapınız.
- Yapacağınız eskizlerde ölçü kullanmayı unutmayınız.
- Eskiz defterinizde oluşturduğunuz hayvan figürlerinden iki veya üçünü, dış mekâna yerleştirerek belirlediğiniz bir konuda imgesel çalışma yapınız.
- Etkinlik sonunda çalışmalarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

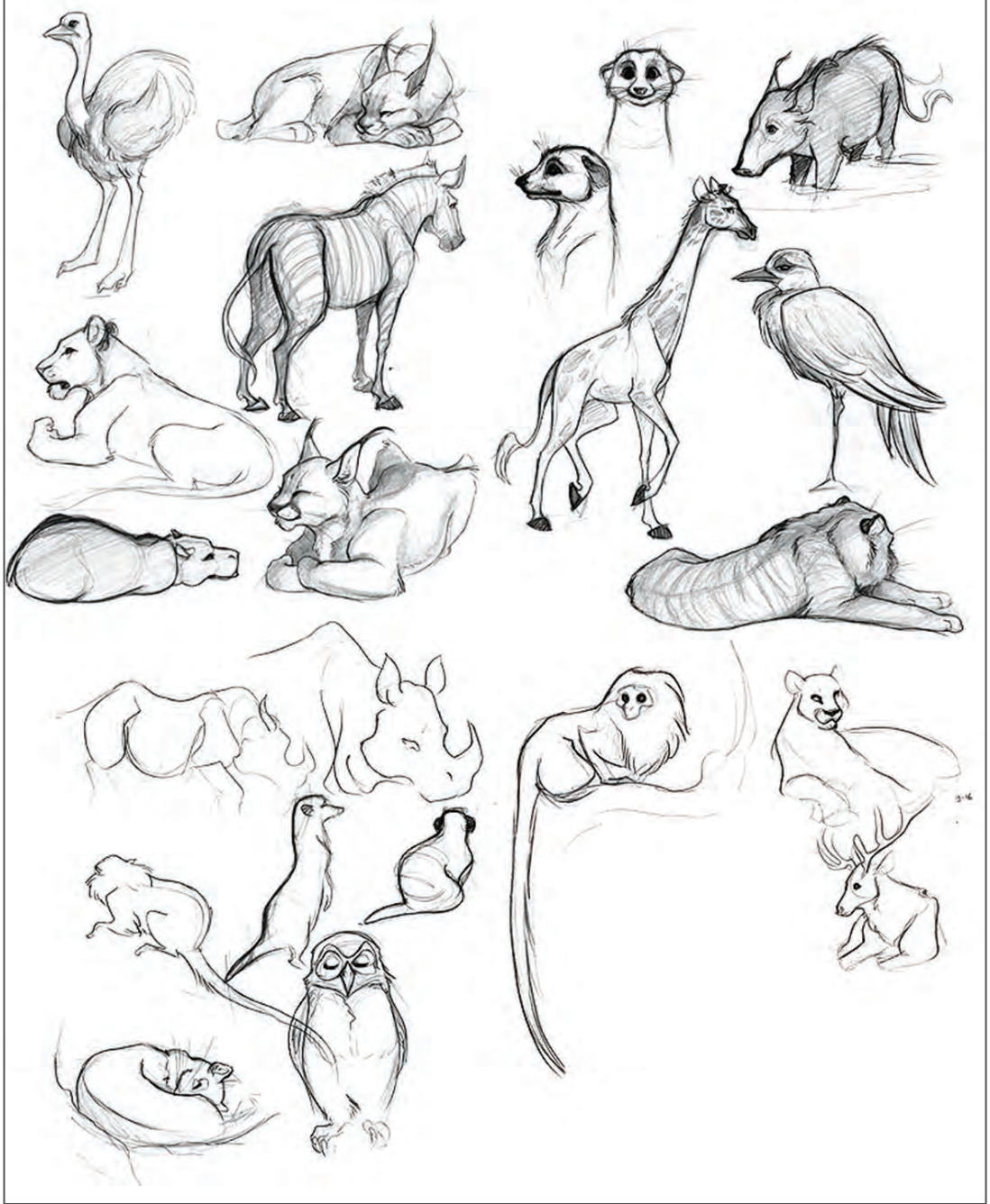
Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, 35x50 cm resim kâğıdı, resim kalemi, resim altlığı, silgi.

Ders İçi Etkinlik

Farklı hayvan figürleri çizebilmek için aşağıdaki görsellerden veya çekmiş olduğunuz fotoğraflardan yararlanınız. Hayvan figürlerinin eskizlerini, birkaç kez eskiz defterinize çizdikten sonra, görsellere ve fotoğraflara bakmadan zihinde canlandırarak çalışınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, 35x50 cm resim kâğıdı, kendi çektiğiniz ya da basılı yayınlardan bulduğunuz fotoğraflar, resim kalemi, resim altlığı, silgi.

Görsel 15. "Farklı Hayvan Çizimleri"

3. Zihinde Canlandırılan Portreleri Görselleştirme

Konuya Başlarken

Klasik Dönem sanatçılarına ait portre görselleri derleyiniz. Derlediğiniz görselleri arkadaşlarınızla paylaşınız. Aşağıdaki görsellerde sanatçıların desen tekniklerini kullanarak mimikleri kâğıt yüzeyine nasıl aktardığını inceleyiniz.

Görsel 16. “Dürer’in Annesi”, Albrecht Dürer

Görsel 17. “Portreler”, 1490, Leonardo da Vinci

Portre, görsel sanatlarda, bir kişinin belden yukarısı alınarak yüz ifadesinin betimlenmesi ile oluşturulan eserdir. Portre, genel olarak kişinin poz vermesiyle çalışılır.

İnsan yüzü her an değişir ve yeni ifadeler yüklenir. Bu bağlamda yüzlerde görülen en ufak ayrıntılar bile bir yaşam öyküsüdür, aslında. Çizilen her portre biraz da sanatçının zamana ve değişime karşı duyduğu bir tepkidir. Geçici olanı yakalama, o anda görüneni sonsuzlaştırma isteğidir, bu.

Portre türü her dönemde, değişen zihniyetlere bağlı olarak farklı bakış açılarına kavuşur. Fayyum mumya portrelerinden sonra, 4. yüzyıl civarında, portrenin idealize edilmiş biçimlerde betimlenmeye başlandığı görülür. Avrupa’da ise gerçekçi portre anlayışına dönüşün Ortaçağın sonlarında gerçekleştiği söylenebilir. Psikolojik durumun ya da ruh halinin yansıtılmadığı bu örneklerden sonra Rönesans’la birlikte Batı sanatında portrenin büyük önem kazandığı ve en çok ilgi gören türlerinden biri olduğu görülmektedir. 17. yüzyılda, portre sanatçılarının daha çok psikolojik gerçeğe önem verdikleri bilinmektedir. 19. yüzyılda ise Fransız portre sanatçıları fiziksel ve ruhsal gerçekleri canlandıran önemli eserler üretmişlerdir. Sonuç olarak günümüze kadar uzanan bu süreçte yüz, her zaman tuvalin merkezi konumunda olmuştur (Görsel 18, 19, 20, 21). (Uysal, A. <http://dergipark.ulakbim.gov.tr>)

“Ressamlar desen yolu ile doğayı inceler ve desen yolu ile onu yorumlar. Bu yorumlamada kullandığı tek araç çizgidir.”

Andre LHOTE (Ondre Lot)

Görsel 18. "Figür", Gilberto Geraldo (Ceraldo), (İtalyanca okunuşu)

Görsel 19. "Portre", Hamit Görel, 41x31 cm, Kâğıt üzerine karakalem, Özel Koleksiyon

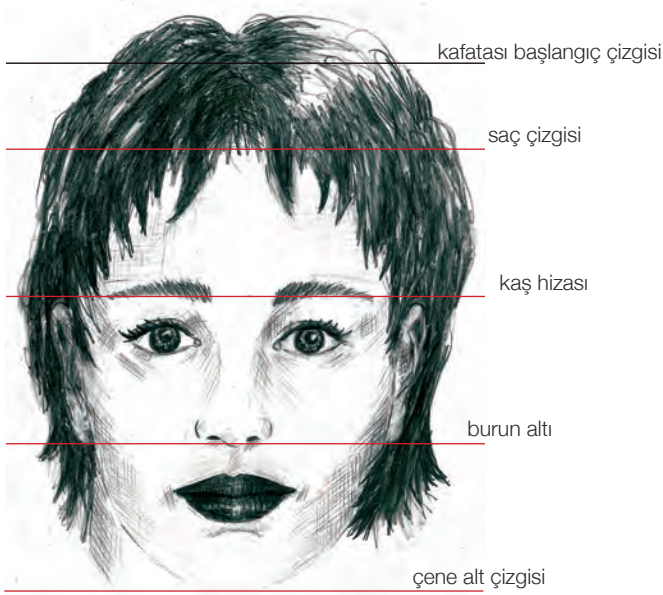
Görsel 20. "Portre", Raffaello Sanzio (Rafeello Sanzio), (İtalyanca okunuşu), 37,5x27,8 cm

Görsel 21. "Yazmalı Kadın Portresi", Osman Hamdi Bey, 41x32 cm, Mimar Sinan Üniversitesi Resim Heykel Müzesi Koleksiyonu, İstanbul

İnsan başı, kafatasından itibaren yatay çizgilerle dört bölüme ayrılabilir. Bu ayrımın başlangıç noktasından çene bitimine kadar üç eşit bölüm görülür.

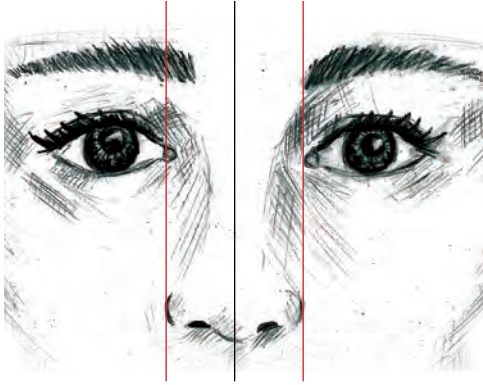
- İnsan yüzü, yatay bir çizgiyle iki eşit parçaya bölünürse yatay çizgi gözlerin tam ortasından geçer.
- Kulaklar, kaş ile burnun alt noktası arasındaki mesafede yer alır. Burun genişliği ise iki göz arasındaki mesafe kadardır.
- İki göz arasında bir göz mesafe vardır (Görsel 22, 23, 24, 25, 26).

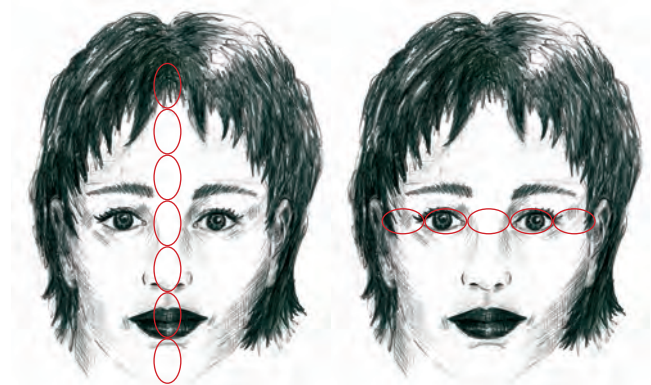
Görsel 22. "Portre Çizimi"

Görsel 23. "Portre Çizimi"

Görsel 24. "Portre Çizimi"

Görsel 25. "Portrede Göz Ölçüsü"

Görsel 26. "İki Göz Arası Mesafe"

Karşıdan bakıldığında başın eni ve boyu, göz genişliği ile oranlanabilir. Görsellerde verilen ölçüler, ideal insan ölçüleridir.

Görsel 27. "Porte", Füzen

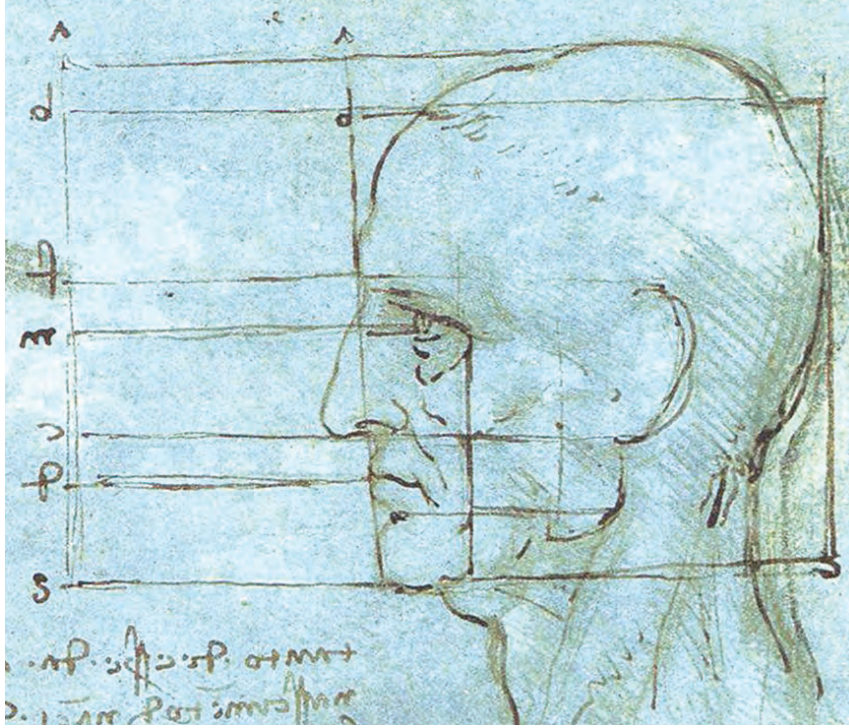
Verilen görselde görüldüğü gibi, ölçüler insanların karakteristik yapısına göre farklılık gösterebilir. Fakat ideal ölçülerini bilmek, imgesel çizimler yaparken size yardımcı olacaktır (Görsel 27).

Ders İçi Etkinlik

- Okula getirmiş olduğunuz A4 boyutundaki aynanızı sabitleyerek yüzünüzü bir süre inceleyiniz. Daha sonra aynaya bakarak portrenizin birkaç kez eskizini çiziniz.
- Bu çalışmayı bitirdikten sonra, portre kurallarını da hatırlayarak çiziminizi aynaya bakmadan imgesel olarak yapmaya çalışınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, silgi, el aynası.

Görsel 28. "Başın Yandan Görünüşünde Kanonlar" detay, Leonardo da Vinci

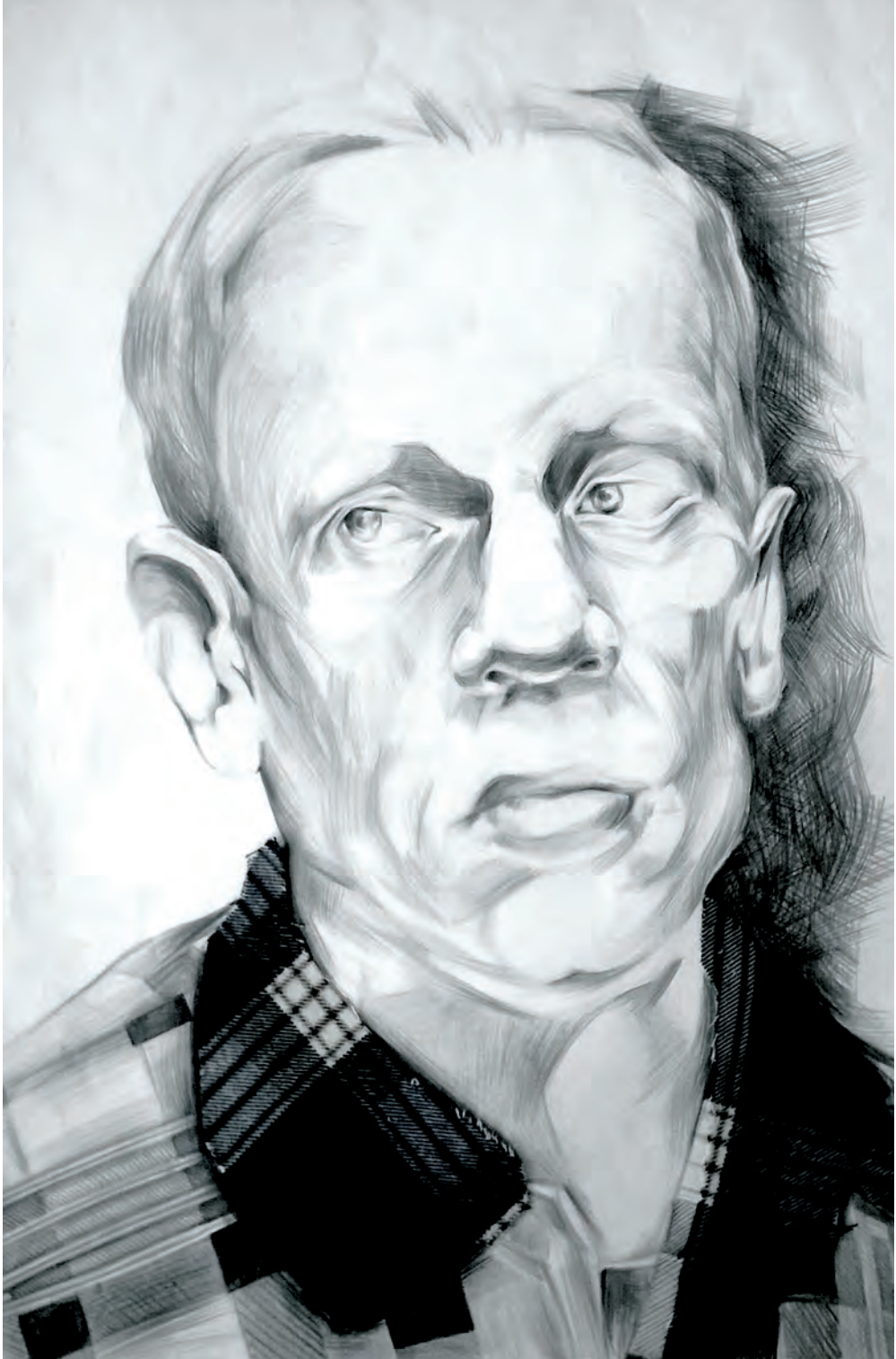
Görsel 29. "Rembrandt'ın Babası", Rembrandt van Rijn (1606-1669), 19,5x14,8 cm, Kâğıt üzerine kalem, Kahverengi mürekkep ve tebeşir

Ders İçi Etkinlik

Aile bireylerinizden herhangi birinin portresini zihninizde canlandırarak eskizini çiziniz. Çiziminizde akıcı ve dinamik çizgiler kullanmalısınız. Bunları yaparken oran-orantı, çizgilerin hareket yönü ve leke dağılımı gibi ayrıntılara dikkat ediniz. Çalışmalarınızı arkadaşlarınızla değerlendiriniz.

Kullanılabilecek malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 30. "Portre", 2014, Öğrenci çalışması, Kocaeli GSL

Okuma Parçası

Fayyum Mumya Portreleri

Mısır'ın Fayyum bölgesindeki yeraltı mezarlarında bulunan Fayyum portreleri, tarihin en eski portre örneklerinden biridir. Ahşap plakalara çizilmiş bu portreler, milattan sonra 1. yüzyıldan 3. yüzyıl ortasına kadar süren bir döneme aittir. Bölgenin kuru iklim koşulları sayesinde günümüze kadar gelmeyi başaran yaklaşık 1000 portrenin çoğunlukla varlıklı üst sınıf askerlere, din adamlarına ve memurlara ait olduğu sanılmaktadır.

Mısırlılar, öldükten sonra ruhun yaşadığına ve o ruhun kendi vücudunu aradığına inandıkları için mumyalama işine önem vermişlerdi. Daha sonra Mısır'da hâkimiyet kuran Romalılar bu geleneği devam ettirmişler ancak onlardan farklı olarak ölen kişiye ait portreler de yaptırmışlardır. İnsan vücuduna benzeyen bir tabuta yerleştirilen mumya, daha sonra mezar odasına dik bir şekilde konulmuştur.

Ölen kişiye sonsuz yolculuğu sırasında eşlik ettiğine inanılan bu portreler, canlı ve gerçekçi bir görünüme sahiptir. Fayyum portre ressamlarının resimlerde yakaladıkları üç boyutlu görünüme bakılırsa iyi ölçüde ışık-gölge bilgisine sahip oldukları açıktır.

Bu portreler; bizlerden yüzlerce yıl önce yaşamış, farklı kültür ve inançlara sahip bu insanların sonsuz bir yaşama duydukları inancı göstermekle kalmıyor; aynı zamanda yaşamın tüm insanlara verilmiş kıymetli bir armağan olduğunu da hatırlatıyor. Farklı zamanlarda bulundukları yerlerden alınan bu portreler, bugün dünyanın farklı bölgelerindeki önemli arkeoloji müzelerinde sergilenmektedir.

Komisyon

Görsel 31. "Fayyum Mumya Portreleri"

4. İnsan ve Hayvan Figürlerini Görsel Olarak İlişkilendirme

Konuya Başlarken

- Klasik Dönem sanatçıların desenlerini derleyiniz. İnsan ve hayvan figürlerinin hareketlerini, sanatçıların desen tekniklerini kullanarak kâğıt yüzeyine nasıl aktardıklarını inceleyiniz.
- Kalabalık mekânlara gidiniz. Mekândaki insanların ve hayvanların hareketlerini dikkatle inceleyiniz. Gerekirse fotoğraflar da çekebilirsiniz. Gözlem ve deneyimlerinizi sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 32. "Çölde Kitap Okuma", 1565, Cornelis Cort (Kort), (Flemenke okunuşu), Elisha Whittelsey Koleksiyonu, Metropolitan Müzesi, ABD

Görsel 33. "Samaritan", 1633, Rembrandt van Rijn, 26,5x21,2 cm, Metropolitan Sanat Müzesi, ABD

Yerküremiz, tüm canlılar için ortak bir yaşam alanıdır. Bu paylaşımın farkında olarak yaşayabilmek, hayatımızı zenginleştirecektir. Bu nedenle, imgesel resimlerinizde günlük hayatın renkli birer figürü olan evcil hayvanları kullanmak, çalışmalarınıza ayrı bir nitelik katacaktır (Görsel 33).

Görsel 34. "İmgesel Çalışma"

İnceleme

İnsan ve hayvan figürleriyle kurgulanmış görselleri inceleyiniz. Görsellerde kullanılan açık-orta-koyu leke değerlerini, kompozisyonlarda kullanılan ışık açısından değerlendiriniz. Çalışmalarda, perspektif kurallarının uygulanması ile desen elemanlarının kullanımı hakkında neler söyleyebilirsiniz?

Görsel 35. "İmgesel Çalışma", Öğrenci Çalışması, 2017, Sakarya

Görsel 36. "Oturan Adam", 2017, Öğrenci çalışması, Sakarya

Görsel 37. "İmgesel Çalışma", 2017, Öğrenci çalışması, Kocaeli

Ders İçi Etkinlik

- İnsan ve hayvan figürleriyle kurgulayabileceğiniz bir konu seçiniz.
- Çizimlerinizde açık-orta-koyu çizgi ve leke değerlerini, belirlediğiniz zaman ve ışık özelliklerine uygun olarak kullanmaya özen gösteriniz.
- Çalışmalarınızda desen ve perspektif kurallarına dikkat ediniz.
- Tamamladığınız çalışmalarınızı olay-mekân ilişkisi bakımından değerlendiriniz ve düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalem, silgi.

Görsel 38. "Öğrenci Çalışması", 2016, Kocaeli GSL

5. Bitkisel Varlıkları Zihinde Canlandırarak Görselleştirme

Konuya Başlarken

Klasik ve Çağdaş Dönem sanatçılarının desenlerini inceleyiniz. Aşağıdaki görsellerden yola çıkarak sanatçıların resimlerinde bitkileri nasıl ele aldıklarını arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 39. "Kış Bahçesi Peyzajı", Van Gogh

İmgesel ağaç çalışması yapabilmek için önce ağaçların kök, gövde ve dal yapısı iyi incelenmelidir. Çizimler için, köklerinin bir kısmı toprağın dışına çıkmış, dalları sağa sola yayılmış ağaçların seçilmesine özen gösterilmelidir. Bu seçim, imgesel resme hareket katacaktır (Görsel 40, 41).

Görsel 40. "Karakalem Çalışması", Hoca Ali Rıza

Görsel 41. "Ağaçlı Peyzaj", Hoca Ali Rıza, 17x24 cm, Kâğıt üzerine karakalem

"Sanat doğanın içindedir. Sanatkâr bunu oradan çıkarabilendir."

Albrecht DÜRER

Ders Dışı Etkinlik

Bitkileri gözlemleyebileceğiniz açık alanlara çıkınız. Ağaç dallarının gövde ve yaprakla, bitkilerin de toprakla kurdukları ilişkilerini inceleyiniz. Aşağıdaki görsel örneklerinde olduğu gibi bitkilerin eskiz çalışmalarını yapınız.

Görsel 42. "Asma", 56x45 cm, Kâğıt üzerine karakalem

Görsel 43. "Erguvan Ağacı", 53x42 cm, Kâğıt üzerine karakalem

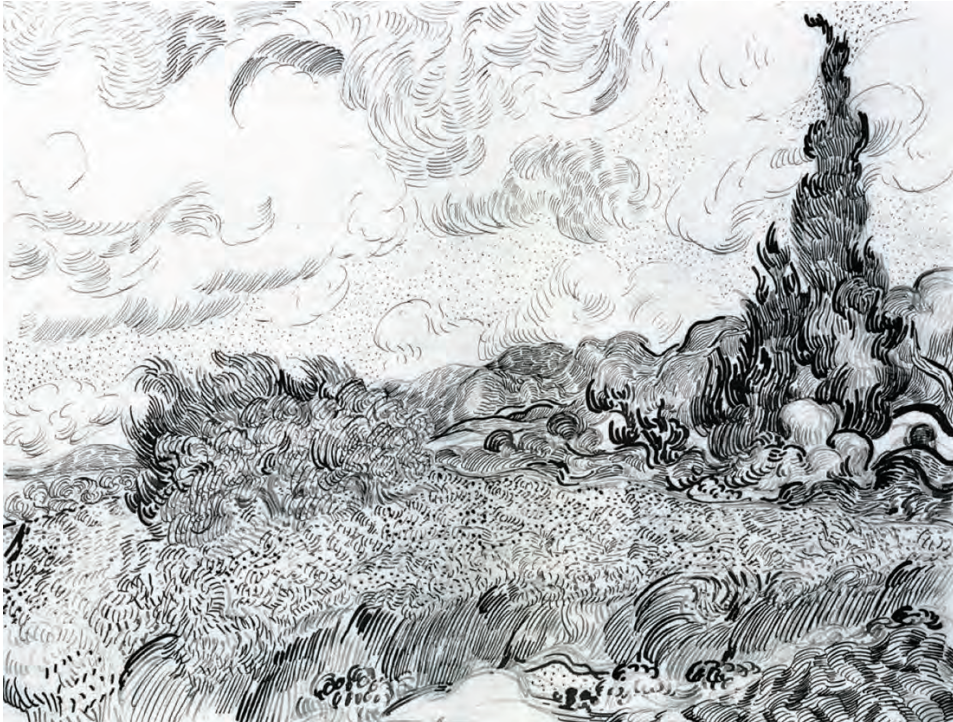
Ders İçi Etkinlik

- Verilen görsellerde (44, 45, 46, 47) sanatçıların desen tekniklerini kullanarak ağaç çizimlerini kâğıt yüzeyine nasıl aktardıklarını inceleyiniz.
- Bu desenlerin eskizlerini defterinize çiziniz.
- Daha sonra kendi tasarladığınız bir imgesel peyzaj çiziniz.
- Biten çalışmanızı arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılabilecek Malzemeler: eskiz defteri, 35x50 cm resim kâğıtları, resim altlığı, resim kalem, silgi.

Görsel 44. "Peyzaj", 1645, Rembrandt van Rijn, 18,9x23 cm, HO Havemeyer Koleksiyonu, Metropolitan Sanat Müzesi

Görsel 45. "Selvi", 1889, Vincent van Gogh, 47x62 cm, Amsterdam

Görsel 46. "Peyzaj ", 1884, Vincent van Gogh, Van Gogh Museum, Amsterdam, Hollanda

Görsel 47. "Badem Ağaçları", 1648-50, Rembrandt van Rijn, 17,1x30,8 cm, Amsterdam

İmgesel resim çalışmalarında kullanmak için bol sayıda bitki etüdü yapılmalı ve çizim için seçilen modeller de bir bütün olarak ele alınmalıdır. Yapılacak çizimlerde asma yaprakları, kurumuş çınar ya da ceviz ağacı yaprağı, yabani otlar, bahçede yetiştirilen çiçekler ile çiçekli bahar dalları kullanılabilir.

Yapılan tüm bu çalışmalardan sonra zihinde kalan modellerin imgesel çizimine geçilebilir.

Ders İçi Etkinlik

Birkaç bitki örneği getiriniz. Fiziksel yapısını dikkatli bir şekilde inceleyerek bitkinin eskiz çalışmasını yapınız. Bitkiyi birkaç kez çizdikten sonra bitkinin imgesel çalışmasını yapınız.

Kullanılabilir Malzemeler: eskiz defteri, 35x50 cm resim kâğıtları, resim altlığı, resim kalemi, silgi.

Görsel 48. "Bitki Çizim"

Görsel 49. "Bitki Çalışması"

Görsel 50. "Yaprak Çalışması", 2017, Füsun Dur, Kâğıt üzerine karakalem, Kocaeli

Ders Dışı Etkinlik

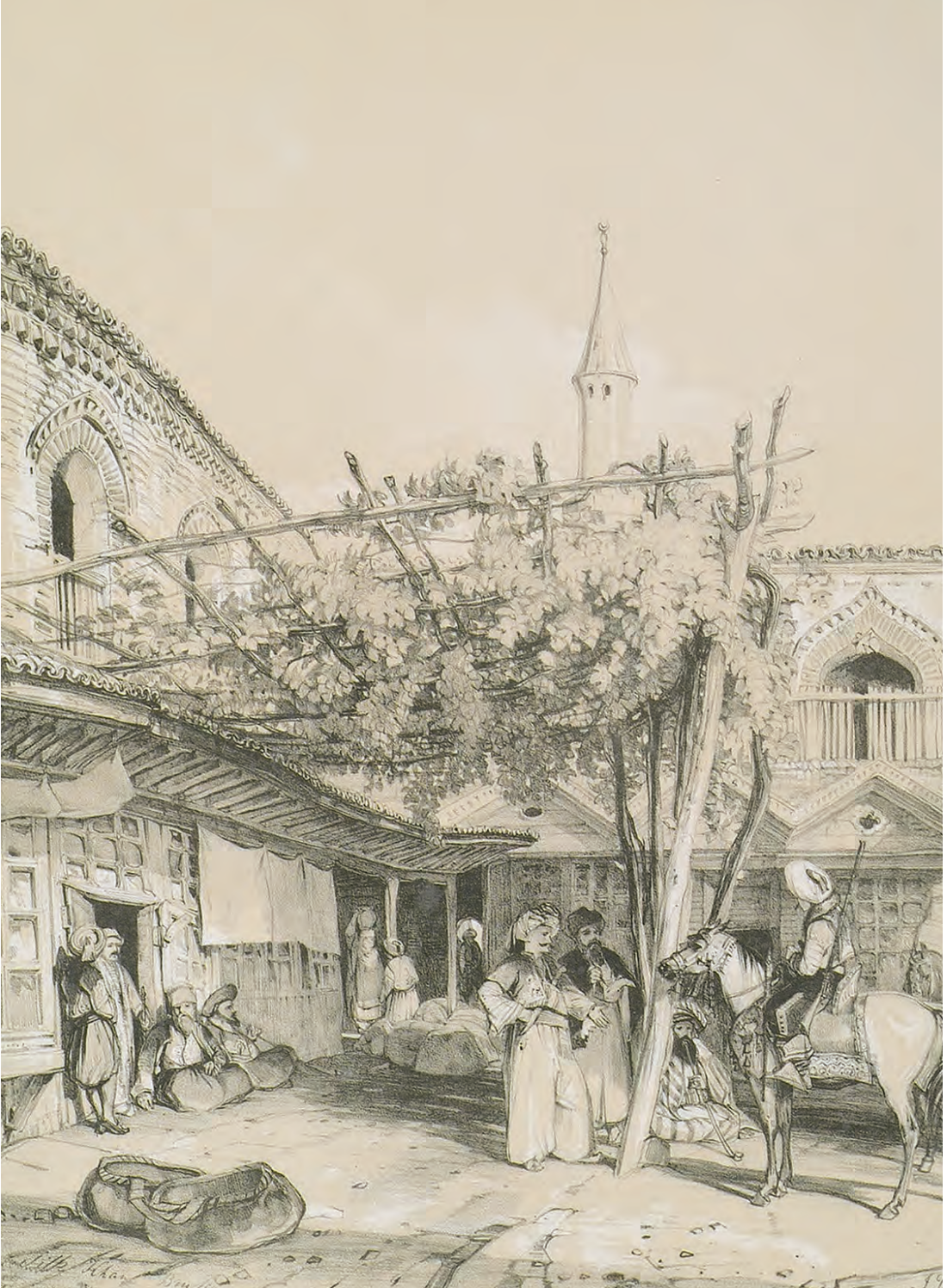
Bir markete giderek tezgâhlardaki sebze ve meyveleri inceleyiniz. Sebze ve meyvelerin biçimlerini hafızanıza yerleştiriniz. Eve döndüğünüzde, incelemiş olduğunuz sebze ve meyvelerin imgesel çizimlerini yapınız.

6. Nesne-Figür-Mekân İlişkisini Zihinde Kurgulayarak Görselleştirme

Konuya Başlarken

Aşağıda verilen Oryantalist sanatçılara ait görsellerde, nesne-figür-mekân ilişkisinin nasıl kurulduğunu inceleyiniz.

Görsel 51. "Bursa İpek Pazarı Görüntüsü", 1838, John Frederick Lewis (Con Firedrik Livs), (İngilizce okunuşu), Aikaterini Laskaridis Vakıf Kütüphanesi, Bursa

Görsel 52. "Cirit Oynayanlar", 1840, H.Lalaisse (Lalais), Chaillot (Çeylüt), (İngilizce okunuşu), Milli Kütüphane, Ankara

Hafızada birikmiş olan imgelerin anlamlı bir şekilde tasarlanması **"imgesel tasarım"** olduğunu öğrenmişsiniz. İmgesel resim insanın yaşamış olduğu olaylar üzerine kurulmaktadır. Gerçek hayatta yaşanan olaylar ile nesne ve figürlerin birbirleriyle olan bağlantıları imgesel resme zenginlik katmaktadır.

Görsel 53. "Üsküdar Limanı", 1838, John Frederick Lewis, Aikaterini Laskaridis Vakıf Kütüphanesi, Bursa

İnceleme

- Aşağıda verilen görselleri inceleyiniz.
- Bu görsellerde dikkat çeken unsurların neler olduğunu tespit ederek söyleyiniz.
- Dikkat çeken unsurun mekânın neresinde olduğu ve diğer unsurlara göre boyutu hakkında neler söyleyebilirsiniz?
- Yakındaki figürler ile uzaktaki figürler arasında nasıl bir bağlantı vardır? Söyleyiniz.

Görsel 54. "Öğrenci Çalışması", 2017, Kocaeli GSL

Görsel 55. "Öğrenci Çalışması", 2017, Adana

Görsel 56. "İmgesel Çalışma", 2017, Öğrenci çalışması, Eskişehir

Ders İçi Etkinlik

Verilen görselde olduğu gibi kalabalık ortamlarda geçen olayları içeren imgesel eskizleri, iç ve dış mekânları kullanarak çalışınız. Eskizlerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

Kullanılacak Malzemeler: eskiz defteri, resim kalemi.

Görsel 57. "Müzayede", 2015, Mahbup Aldıg, Kocaeli

Ders İçi Etkinlik

Bisiklet, bir hayvan ve en az dört figürden oluşan bir olayı imgesel olarak çalışınız. Esas çizime geçmeden önce yapmanız gerekenleri de hatırlayarak imgesel çizim kurallarını sırasıyla uygulayarak ön plandaki figürleri modle ediniz.

Kullanılacak Malzemeler: 35x50 cm resim kâğıdı, resim altlığı, resim kalemi, silgi.

Dikkat Çekme

Modle ederken tarama çizgilerinizin görünür olmasına dikkat ediniz.

Bilgi Notu

Görsel 58. “İmgesel Çalışma”

İmgesel Resim Özet:**1. Kompozisyon**

- Kompozisyon, nesnelerin belirli bir düzen içerisinde bir araya getirilmesiyle oluşur.
- Kompozisyonu çizilecek konunun seçimi için ideal düşünme süresi 5 dakikadır.
- İmgelele başlanmadan önce, konunun eskiz çalışması mutlaka yapılmalıdır.
- Eskiz çalışması için boş kâğıdın sağ üst köşesine küçük bir dikdörtgen çizilmelidir.
- Eskizi çizilen kompozisyon daha sonra tüm kâğıda yerleştirilmelidir.
- Bu çalışma yapılırken ana konu ortalımalı ve konudaki figürler de kâğıda tam olarak sığdırılmalıdır.
- Kompozisyonda öndeki figürün arkası döndürülmemelidir.
- Kompozisyonun içerisinde yer alan unsurların etkinlikte istenilen kadar olmasına da özen gösterilmelidir.

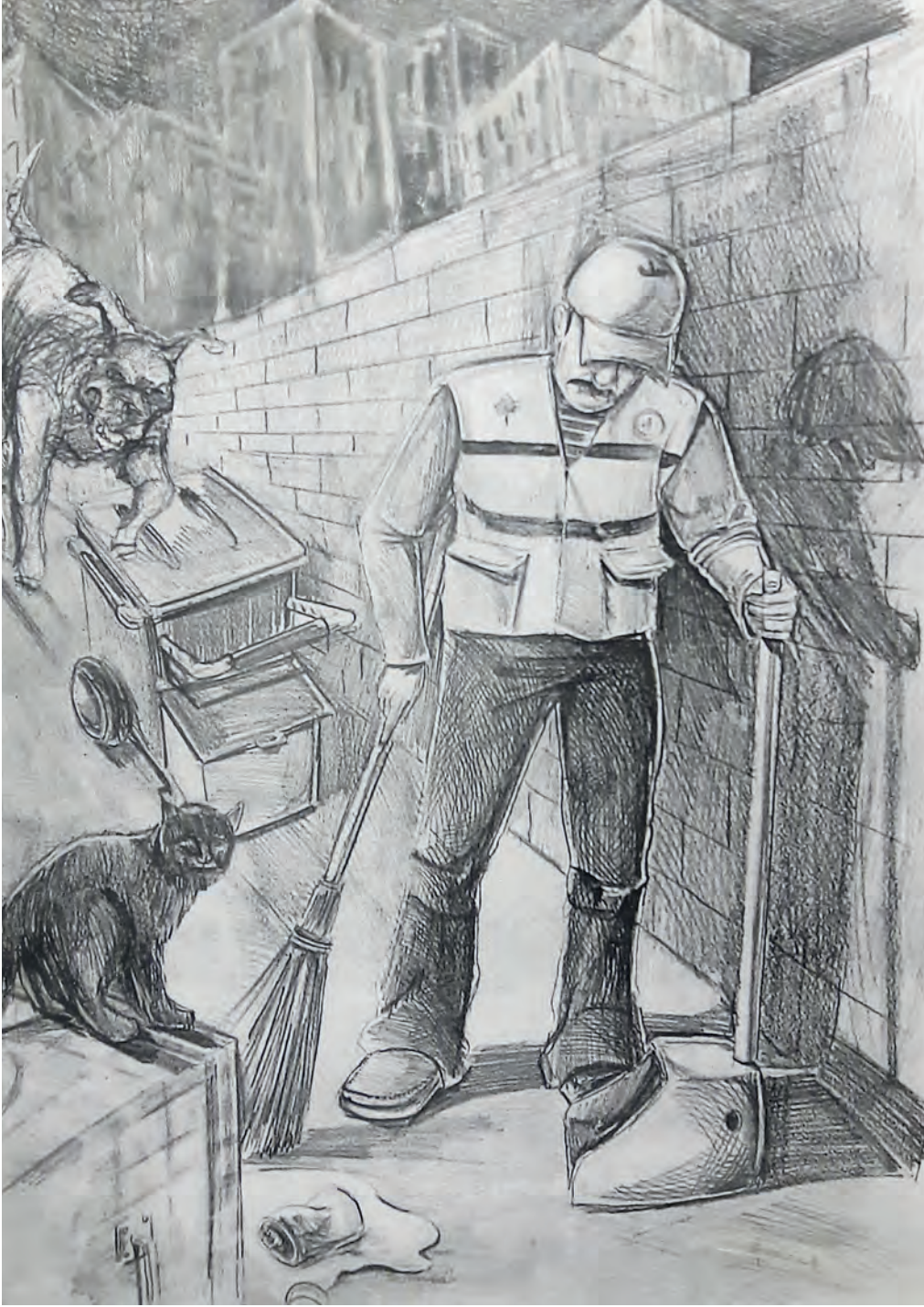

Görsel 59. "Piknik Yapanlar", 2017, Öğrenci çalışması, Eskişehir

2. Perspektif

Perspektif kuralları imgesel resim için de geçerlidir.

- İmgesel resim yapılırken nesnelerin kaçış noktaları alınmalıdır.
- Hava perspektifi de göz önünde bulundurularak çalışmada ön-orta-arka ilişkisi oluşturulmalıdır.
- Ayrıca ana konunun önde, büyük ve belirgin olmasına dikkat edilmelidir.

Görsel 60. "İmgesel Çalışma", (yerleştirme)

3. Oran-Orantı

Basit anlamıyla, nesnenin kendi içindeki parçalarla ve diğer nesnelerle kıyaslanmasıdır. Genel anlamıyla oran, nesnenin eni ile boyu arasındaki farktır. Orantı ise iki veya daha fazla oranın eşitliğine denir. Figürde ölçme işleminin baş ile yapılması, doğru sonuçlar doğurur. Örneğin, bir kolun omuzdan bileğe kadar iki baş ölçüsünde olması gibi. Nesneler arasındaki orantı ise farklı bir yöntemle alınır. Nesnelerde orantı, öndeki nesneden kaçış noktası alınarak belirlenir. Gerideki nesne, olduğu varsayılan kaçış noktası çizgilerinin arasına, perspektif kurallarına uygun bir şekilde yerleştirilmelidir. Aksi takdirde kompozisyonda arka planda bulunan bir nesne ya da figür öne getirildiğinde devasa bir boyuta gelecektir. Yukarıda verilen görseldeki köpek figürü bu duruma örnek olarak verilmiştir (Görsel 60).

Görsel 61. "İmgesel Çalışma"

4. Işık-Gölge

- Işık-gölge, imgesel çalışmalarda son derece önemlidir.
- Nesne-figür-mekân gösteren imgesel çalışmalarda, önde bulunan asıl konu modle edilmelidir.
- Ana konu üzerinde açık, koyu ve orta değerler bulunmalıdır.
- Tarama işlemi yapılırken nesnenin leke değerleri göz önünde bulundurulmalı ve tarama işlemi, nesnenin şekline göre yönlendirilmelidir.
- Tonlamalar, ön-orta-arka ilişkisine ve nesnenin rengine göre yapılmalıdır.
- Koyu bölgelere sık çizgi, orta değer için aralık çizgi atılmalı ve ışık alan bölge ise taranmamalıdır (Görsel 61,62).

5. Konu Bütünlüğü

Kompozisyonda her şeyin birbiriyle alakalı ve bir bütünlük içinde olma durumudur. Eğer kompozisyonda bir bisiklet, büyük bir çöp bidonuna çarpıyorsa yüksek ses çıkaracağı için bidonun yanında uyuyan bir köpek çizmek doğru olmayacaktır. Ya da bir kapkaç olayının çiziminde, çantası alınan kadın, avazı çıktığı kadar bağırırken yanından geçenlerin tepkisiz kalması gibi hayatın doğal akışına aykırı durumlar konu bütünlüğünü bozacaktır (Görsel 63) (Talas ve Şener, 2014).

Görsel 62. "İmgesel Çalışma"

Görsel 63. "İmgesel Çalışma"

KENDİMİZİ DEĞERLENDİRELİM

1. Hafızada birikmiş olan imgelerin anlamlı bir şekilde tasarlanmasına ne ad verilir? Yazınız.
2. Hareketli figür çalışmalarında nelere dikkat etmeliyiz? Söyleyiniz.
3. İmgesel resme başlamadan önce neden eskiz çizilir? Açıklayınız

DERECELİ PUANLAMA ANAHTARI

Adı ve Soyadı :
Sınıfı :
Numarası :

Öğrencinin "Figüratif İmgesel Tasarım" ünitesinde neleri, ne kadar öğrendiğini anlamak için aşağıdaki tabloda verilen seçeneklerin altına (✓) işareti koyunuz. Gözlenecek davranışları (ölçütleri) önceden öğrencilere söyleyiniz.

Sıra No	GÖZLENECEK DAVRANIŞLAR	Çok İyi	İyi	Orta	Kabul edilebilir	Zayıf
		5	4	3	2	1
1	Farklı duruşlara sahip insan figürlerini zihinde canlandırarak görselleştirir.					
2	Farklı hareketlerdeki çeşitli hayvan figürlerini zihinde canlandırarak görselleştirmesini sağlar.					
3	Zihinde canlandırılan portrelerin görselleştirilmesini yapar.					
4	İnsan ve hayvan figürlerini görsel olarak ilişkilendirmeyi başarır.					
5	Bitkisel varlıkları zihinde canlandırarak görselleştirmeyi yapar.					
6	Nesne-figür-mekân ilişkisini zihinde kurgulayarak görselleştirmeyi sağlar.					
7	İnsan yüzü, yatay bir çizgiyle iki eşit parçaya bölündüğünde yatay çizginin gözlerin tam ortasından geçtiğini açıklar.					
8	Leonardo da Vinci, Raffaello ve Dürer'in baş ve yüzün oranlarını inceleyen sanatçılar olduğunu bilir.					
9	Çizimlerinde açık-orta-koyu çizgi ve leke değerlerini, belirlediği zaman ve ışık özelliklerine uygun olarak kullanmaya özen gösterir.					
10	Kompozisyonlarda, sanatçıların desen tekniklerini kullanarak figürleri kâğıt yüzeyine nasıl aktardıklarını inceler ve bu figürlerin eskizlerini çizer.					
TOPLAM						

Not: Bu ölçekten alınabilecek en yüksek puan 50, en düşük puan 10'dur. Bu puanı, 5'lik not sistemine aşağıdaki şekilde çevirebilirsiniz.

Örneğin bu ölçekten 40 puan almış olduğunuzu varsayalım;

50 40
100 x

$X=100 \times 40 = 4000 : 50 = 80$ puandır. 80 puanın 5'lik sistemdeki karşılığı 4'tür. Bu çalışmada başarılı sayılmanız için 60 veya daha fazla puan almanız gerekmektedir.

SÖZLÜK

A

akım : Ortak sanatsal görüş, davranış ve tutum özelliği gösteren sanatçı veya sanat yapıtlarının içinde gruplandığı kategori. "Akım" sözcüğü genelde Modern Sanat içindeki farklı anlayışlar söz konusu olduğunda kullanılır; önceki dönemler için "üslup" sözcüğü kullanılır.

B

bellek : 1.Öğrenilmiş ya da yaşanmış konuları, bunların geçmişle ilgisini bilinçli olarak zihinde saklama gücü. 2. Bir bilgisayarda, verilerin ve işlem dizilerinin elektronik işaretler biçiminde saklandığı bölüm.

beti : Doğadaki ya da sanatçının imgelemindeki varlıkların ve gerçekliklerin sanat yapıtında "yeniden üretilmiş " biçimi. Figür.

betimlemek : Bir nesnenin, kendine özgü niteliklerini tam ve açık bir biçimde tasvir etmek.

D

derinlik : Resim sanatında kullanıldığı anlamıyla derinlik, iki boyutlu yüzey üzerinde üçüncü boyut etkisi verme amacının sonucudur. Bu yapıtın betimlediği öğelerin, düzlem üzerinde değil de mekân içinde yer aldıkları yanılsamasını yaratmak anlamına gelir.

dönem : 1. Bir sanat dalında ortak üslup özellikleri gösteren yapıtlar ve sanatçıların içinde yoğunlaştığı zaman parçası. 2. Bir sanatçı sanat yaşamı boyunca farklı birkaç üsluba yönelmişse, yapıtlarında aynı ortak biçimlendirme tutumunu izlediği zaman parçalarının her biri.

E

estetik : 1.Sanatsal yaratının genel yasalarıyla sanatta ve hayatta güzelliğin kuramsal bilimi, güzel duyu, bedii, bediiyat. 2. Güzellik duygusu ile ilgili olan.

F

figür : Resim ve heykel sanatlarında betimlenmiş, doğada rastlanan ya da düşsel her türlü varlık ve nesnelerin genel adı.

form : 1. Biçim, şekil. 2. Bir şeyin istenilen ve olması gereken durumu.

G

gravür : Ahşap ya da metal baskı levhalarıyla çeşitli kazı resim teknikleri kullanılarak gerçekleştirip çoğaltılmış her tür sanatsal ürün.

K

kazı resim : Metal, taş ya da ahşap levha üzerine kazınarak yapılan bir resim ya da desenin kağıt üzerine mürekkeple basılmasıyla oluşturulan sanat yapıtı.

klasik : 1. Üzerinden çok zaman geçtiği hâlde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak görülen eser. 2. XVII. yüzyıl Fransız dili, sanatı ve yazarları ile ilgili olan. 3. Alışılmış.

kompozisyon : Sanatsal dizgenin yapıtta oluşturulması işlemi. Yapıtı oluşturan öğelerin belirli bir düzen bağlantıları içinde bir araya getirilmesi ve bu çalışma sonucunda ortaya çıkan yapıtın kendisi.

konum : 1. Bir insanın ya da bir nesnenin bulunduğu belirli yer, o yerdeki durumu ya da duruş biçimi. 2. Durum, yer.

M

mimik : 1.Duyguları, düşünceleri belirtecek biçimde, yüz kaslarının kasılmasıyla bakış ve yüz çizgilerinde oluşan değişikliklerden doğan yüz anlatımının bütünü. 2. El, kol ve yüz devinimleriyle düşünceyi anlatma sanatı.

N

nesnel : 1.Nesne ile ilgili, nesneye ilişkin, öznel karşıtı. 2. Gerçeğe varmak amacıyla, taraf tutmadan inceleme yapan, hüküm veren, objektif. 3. Bireyin kişisel görüşünden bağımsız olan, objektif

SÖZLÜK

O

- obje** : Nesne
oryantalizm : Doğu konularını içeren, doğuya yönelik.

P

- peyzaj** : 1. Kır resmi. 2. Bir yerin doğal görünüşü.
poz : 1. Resim ve fotoğrafta duruş. 2. Fotoğrafta objektifin açık kaldığı süre. 3. Fotoğraf makinesinde kullanılan filmde her bir kare

S

- stil** : Üslup.

T

- tarz** : 1. Özel oluş veya davranış biçimi, üslup, stil, janr. 2. Bir kimsenin kendine özgü anlatım biçimi. 3. Güzel sanatlarda üslup, stil, konsept.
tasarım : Bir tasarlama işlemi sonucunda beliren ve asıl yapının gerçekleştirilmesi sırasında yönlendirici olan proje, çizim, maket vs. ürünlerin tümü.
tasarı : 1. Olması ya da yapılması düşünülen, istenilen bir şeyin zihinde oluşması, zihinde aldığı biçim, bir kimsenin yapmayı düşündüğü, tasarladığı şey.
taslak : Asıl yapıta hazırlık olarak yapılan genellikle küçük boyutlu sanatsal ön-çalışma ürünü. Resim ve heykel sanatlarında eskiz sözcüğüne eş anlamlı olarak kullanılır.
tasvir : 1. Resim, figür. 2. Yazıyla anlatma, betimleme.

U

- uygarlık** : 1. Uygar olma durumu, medeniyet, medenilik. 2. Bir ülkenin, bir toplumun, maddi ve manevi varlıklarının, fikir, sanat çalışmalarıyla ilgili niteliklerinin tümü, medeniyet.

V

- varlık** : 1. Var olma, evrende ya da düşüncede yer alma durumu, varoluş. 2. Evrende var olan her şey. "Ağaç, kuş, insan birer varlıktır."

Z

- zihin** : 1. İnsanda anlayış, kavrayış, algılama yetisi. 2. Yaşantıları, öğrenilenleri, bunların geçmişle olan bağlantılarını bilinçli olarak kafada saklama gücü, bellek.
zihinsel : Zihinle ilgili.

KAYNAKÇA

- Alkan, U. ve Kahraman, M.E. (2016). "İbrahim Çallı'nın Kurtuluş Savaşı Temalı Resimlerinin İkonografik ve İkonolojik İncelemesi" Cilt 4, s.15
- Berger, J. (1986). Görme Biçimleri. (Çev. Yurdanur Salman), İstanbul: Metis Yayınları
- İleri C. (Editör), (2002), İstanbul Modern Kataloğu, İstanbul, s.170
- Korkmaz Ekici, D. (2013). Fayyum Portreleri", Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 3 (1), 2013, 27-36
- Köse Balkaş, D. (2011), Bizans Resminde Perspektif, Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İzmir, s. 11
- Keser, N. (2005), Sanat Sözlüğü. Ankara: Ütopya Yayınevi,
- Talas, S. ve Şener, N. (2014). "23. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı", Sözlü Bildiri, Kocaeli, Türkiye Keser, N. (2005), Sanat Sözlüğü, Ankara: Ütopya Yayınları

GENEL AĞ

- Arzu Uysal, "Yüzün Ötesi - Portre Kurmak Üzerine...", Web: www.sanatvetasarim.gazi.edu.tr/web/makaleler/4_arzu.pdf , 20.02.2017, 22:26
- Değerler Eğitimi, Dilek Menküç, Web: <http://www.degerler.org/materyal-indir/dogruluk-durustluk/lise-9-12/yazili-materyal/19-ders>, 01.02.2017, 22.26
- Değerler yazısı, Web: http://sisli.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/34/20/162355/icerikler/guzel-bir-hikaye-yaratici-hayalgucunu-kullanan-prensin-hikayesi_571229.html, 28.01.2017, 20.48
- Fayyum Mumya Portreleri, Web:http://joiss.karabuk.edu.tr/Makaleler/2096412498_3.%20d.korkmaz.pdf, 29.01.2017, 17.16
- Hava Perspektifi, Web: <http://www.tekstildershanesi.com.tr/bilgi-deposu/hava-renk-perspektifi.html#sthash.OAYmdVG1.dpuf>, 17.01.2017, 21.42
- İmge, Web: http://www.nef.balikesir.edu.tr/~dergi/makaleler/yayinda/4/EFMED_FZE115.pdf, 14:02.2017, 15.20
- "Kendiniz hakkında ne düşünüyorsanız O'sunuz!!!!", Web: <http://sisli.meb.k12.tr>, 28,01.2017, 23.21
- Neşet Günal, Web: <http://www.biyografi.net.tr/neset-gunul-kimdir/>, 28.01.2017, 12.30

GÖRSEL KAYNAKÇA

1.ÜNİTE: PERSPEKTİF

- Görsel 1. Figürün Perspektif Çizimi,
Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 2. Farklı Noktalardaki Figürlerin
Göre Çıkış Noktaları, Grafik tasarım uzmanı
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 3. Figürlerle Perspektif Çizimi
www.dreamstime.com, ID 50251794
01.02.2017, 23.38
- Görsel 4. "Düğün", Rembrandt Van Rijn
www.dreamstime.com, ID 53422453
01.02.2017, 23.38
- Görsel 5. "Eskiz Defteri", Gözlemsel Çizimler
<http://www.rupertsmissen.co.uk> ,
15.01.2017, 03.23
- Görsel 6. "Eskiz Defteri", Özlem Yılmaz
- Görsel 7. Nesnenin Perspektif Çizimi,
Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 8 "Nesne Çizimi"
Simblet, S. 2004, The Drawing Book,
A Dorling Kindersley Book, s. 77
- Görsel 9. Farklı Noktalardaki Nesnelerin Çıkış
Noktalarına Göre Boyutları
Simblet, S. 2004, The Drawing Book,
A Dorling Kindersley Book
- Görsel 10. "İmgesel Resim", Gamze Uçar
- Görsel 11. "Beklenmedik Ziyaretçi", İlyas Repin
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<http://realgallery.ru> , 22.03.2017, 21.47
- Görsel 12. "İç Mekân Kart Örneği",
Öğrenci Çalışması, Adıyaman GSL
- Görsel 13. "İç Mekân Kart Örneği",
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 14. Atölye Ortamı,
Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 15. Atölye Ortamı, Emine Sözer
- Görsel 16. "İç Mekân Kart Örneği",
Öğrenci Çalışması, Adıyaman GSL
- Görsel 17. "Dış Mekân Kart Örneği",
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 18. "Dış Mekân Kart Örneği",
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 19. "Pazar Yeri", Cemal Tollu,
Tut, B. (Ed.), 2001. Çizgi ve Eller,
Osman Hamdi Bey'den
- Günümüze Türk Resminde Desen,
İstanbul, 2. Baskı, Yapı Kredi Yayınları, s. 92
- Görsel 20. "Dış Mekân"
www.dreamstime.com, ID 15078065
01.02.2017, 23.38
- Görsel 21. "İç Mekân İmgesel Öğrenci Çalışması"
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 22. "Öğrenci Çalışması"
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 23. "Resim Anlatımı", Jan Vermeer
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<https://www.codart.nl>, 15.01.2016, 17.58
- Görsel 24. "Las Meninas", 1656, Diego Velazquez
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<http://www.kunstreplica.nl>, 15.01.2016, 18.01
- Görsel 25. "Venedik Dönemi Redentore Tablosu", Elisa
Zonaro Özdeş, O. ve Makzume, E. 2003,
Osmanlı Saray Ressamı Fausto Zonaro,
Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, s. 61
- Görsel 26. "Süt Döken Kadın", Vermeer
<https://www.nielsnannes.nl>, 15.01.2016, 18.23
- Görsel 27. "Konser", Vermeer
<http://www.froot.nl> , 15.01.2016, 18.36
- Görsel 28. "Astronomi", Vermeer
<http://www.outpost-art.org>,
20.02.2017, 23.35
- Görsel 29. "Aşk Mektubu", Vermeer
<http://www.outpost-art.org>,
20.02.2017, 23.30
- Görsel 30. Ana Unsura Uygun Olarak Ufuk Çizgisini Be-
lirleme <http://www.urbansketchers.org> ,
15.01.2016, 17.58
- Görsel 31. Ufuk Çizgisi Üstünde, Altında ve
Üzerinde Kalan Nesnelerin Görünümü,
Grafik tasarım uzmanı tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 32. "Desen", Luigi Premazzi
<http://www.arthermitage.org>,
17.01.2017, 02.19
- Görsel 33. "III. Selim'in Kız Kardeşi Hatice Sultan'ın Sa-
rayı", Antoine Ignace Melling,
<http://tr.travelogues.gr>, 17.01.2017, 02.17
- Görsel 34. "Ufuk Çizgisinin Altında"
<https://www.dreamstime.com>, ID 3161644,
15.01. 2017, 19.02
- Görsel 35. "Ufuk Çizgisi Üzerinde", "Sheba Kraliçesinin

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Yolculuğu ile Liman", Lorrain Claude
<https://www.artsy.net>, 04.04.2017, 11.09
- Görsel 36. "Ufuk Çizgisinin Üstünde"
<http://missbeavis.edublogs.org>,
15.01.2017, 18.30
- Görsel 37. "Durakta Bekleyenler"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2016.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 197
- Görsel 38. "Atina Okulu", Raffaello
<http://gezite.org/antik-yunan-sanati/>,
15.01.2017, 19.1
- Görsel 39. "Kütüphanede Öğrenciler"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2016.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 202
- Görsel 40. "Koç Kırpanlar", Tom Roberts
<http://nga.gov.au>, 03.04.2017, 17.12
- Görsel 41. "Avrupa Köprüsü", Gustave Caillebotte
<http://peccadille.net>, 17.01.2017, 11.42
- Görsel 42. "Balerinler", Edgar Degas
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
Gordon, R. ve Forge, A. (1988), Degas,
New York: Abradale Press, s.203
- Görsel 43. "Moulin Rouge'da Dans",
Henri De Toulouse-Lautrec
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<http://lefourdeproust.fr>, 16.01.2017, 13.14
- Görsel 44. "Fernando Sirkinde Trapez", Edgar Degas
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<http://www.edgar-degas.org>,
16.01.2017, 15.16
- Görsel 45. "Savaş Sahnesi, Ufuk Çizgisi Üstünde
Oluşan Konu",
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 46. "Balon",
www.dreamstime.com, ID 44887664
01.02.2017, 23.38
- Görsel 47. "Gökyüzünde Seyahat," Otto Lilienthal
<http://www.lilienthal-museum.de>,
01.02.2017, 23.25
- Görsel 48. "Uçak"
www.dreamstime.com, ID 44887664
01.02.2017, 23.38
- Görsel 49. Ufuk Çizgisinin Altıda Kalan
Nesnelerin Görünümü, Grafik tasarım uzmanı
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 50. "Eriyen Saat, Detay", Salvador Dali
<http://home.wlu.edu>, 17.01.2017, 10.07
- Görsel 51. "Patenciler", Francisco Goya
<http://www.mfa.org>, 17.01.2017, 03.24
- Görsel 52. "Berber Dükkânı", Emine Sözer
- Görsel 53. "Mutfakta İş Yapan Aşçılar, Emine Sözer
- Görsel 54. "Litografi", Honoré Daumier
<http://augustana.net>, 17.01.2017, 21.40
- Görsel 55. "3. Ahmet Çeşmesi", Rudolph Ernst
<http://cytoday.eu/index.php?id=18&nid=3159978>,
03.04.2017, 11.05
- Görsel 56. "Bir Kış S. M. Bulvarı", Camille Pissarro
<http://images.metmuseum.org>,
17.01.2017, 15.50
- Görsel 57. "Kayıkta Sefa", Fausto Zonaro
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
Özdeş, O. ve Makzume, E. 2003,
Osmanlı Saray Ressamı Fausto Zonaro,
Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, s. 269
- Görsel 58. "Nişantaşı'ndan Dolmabahçe ..., Zonaro",
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
Özdeş, O. ve Makzume, E. 2003,
Osmanlı Saray Ressamı Fausto Zonaro,
Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, s. 212
- Görsel 59. "Nevşehir-Ürgüp ...", Charles Texier
Sevim, M. (1996). Gravürlerle Türkiye
İn Gravures IV, Anadolu 1, (2. Basım),
Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- Görsel 60. "Kervan", Rouargue
Sevim, M. (1996). Gravürlerle Türkiye
İn Gravures IV, Anadolu 1, (2. Basım),
Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- Görsel 61. "Edirne Yakınlarında Bir Köy", J. Salmon
Sevim, M. (1996). Gravürlerle Türkiye
İn Gravures IV, Anadolu 1, (2. Basım),
Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- Görsel 62. "Gece Cafe Teras", Vincent van Gogh
<https://www.dma.org>, 17.01.2017, 23.04
- Görsel 63. "Pazar Yerinde Alışveriş Yapanlar"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. (2016).
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 209

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Görsel 64. "Kukla Oynatıcısı", Güzel Sanatlar
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. (2016).
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 217
- Görsel 65. "İç Mekân"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2016.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 151
- Görsel 66. Yakındaki nesnenin görünümü, Detay 1
- Görsel 67. Uzaktaki nesnenin görünümü, Detay 2
- Görsel 68. "Ertuğrul Süvari Alayının
Galata Köprüsünden Geçışı", Fausto Zonaro
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
Özdeş, O. ve Makzume, E. 2003,
Osmanlı Saray Ressamı Fausto Zonaro,
Yapı Kredi Yayınları, İstanbul, s. 61
- Görsel 69. "Allegory", Charles Le Brun
<http://www.wga.hu>, 17:01.2017, 10.07
- 2. ÜNİTE NESNELERLE İMGESSEL TASARIM**
- Görsel 1. "Ay Işığında Peyzaj", Peter Paul Rubens
<https://www.artsy.net>, 07.01.2017, 19.56
- Görsel 2. "Houseless and Hungry", Luke Fildes,
<http://www.thetimes.co.uk>, 28.01.2017, 20.37
- Görsel 3. "Baskı", John Opie
<http://www.wga.hu>, 14.02.2017, 15.09
- Görsel 4. "Öğrenci Çalışması"
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat Atölyesi
- Görsel 5. "Bizim Aile", Sinema Sahnesi
<http://videoara.net>, 23.01.2017, 02.41
- Görsel 6. "Neşeli Günler"
<http://www.netgazetesi.net>,
23.01.2017, 02.54
- Görsel 7. "Nesne Çizimi"
Tuncer Demir Atölyesi
- Görsel 8. "Öğrenci Çalışması", Kocaeli GSL
- Görsel 9. "Öğrenci Çalışması", Kocaeli GSL
- Görsel 10. "Nesne Çizimi 1"
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 11. "Nesne Çizimi 2",
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 12. "Nesne Çizimi 3"
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- Görsel 13. "Çeşitli Nesne Çizimleri"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2014.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s.31
- Görsel 14. "Vazo Çizimi"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2014.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s.15
- Görsel 15. "Ayakkabı Çizimi",
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 16. "Cezve Fotoğrafı, Komisyon üyeleri
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 17. "Cezve Çizimi", Komisyon üyeleri
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 18. "Koliler"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2014.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 16
- Görsel 19. "Bahar", Pieter Bruegel
<http://www.albertina.at>, 28.01.2017, 23.41
- Görsel 20. "Elck veya Everyman", Pieter Bruegel
<http://www.anatomyofnorbiton.org>,
28.01.2017, 23.21
- Görsel 21. "Babil Kulesi", Pieter Bruegel
Buchholz, E. L Ve Bühler, G. ve diğerleri, (2012).
Başvuru Kitapları, Sanat, (çev. Özer, D. N.)
NTV Yayınları, s.193
- Görsel 22. "Nesne Çizimi"
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 23. "Nesne Mekân", Komisyon üyeleri
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 24. "Nesne Mekân 2", Komisyon üyeleri
tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 25. "İmgesel Resim Örneği",
Çiğdem Hamzaoğlu, Arkadaş Sanat
- 3. ÜNİTE: İMGESSEL MEKÂN TASARIMI**
- Görsel 1. "Ağaçlar, Çiftlik ve Bir Kule",
Rembrandt Van Rijn
<http://blog.staedelmuseum.de>,
15.02.2017, 23.29
- Görsel 2. "Galata Mevlevihane'si", Amadeo Preziosi
Kovulmaz, B. (Editör) (2007), Amadeo
Preziosi, İstanbul, Yapı Kredi Kültür
Sanat Yayıncılık
- Görsel 3. "Mary Cassatt Louvre'da", Edgar Degas
<http://www.metmuseum.org>,
16.02.2017, 22.50
- Görsel 4. Kovulmaz, B. (Editör) (2007), Amadeo

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Preziosi, (siyah beyaza çevrilmiştir.)
İstanbul, Yapı Kredi
Kültür Sanat Yayıncılık
- Görsel 5. "İç Mekân"
<http://www.dreamstime.com>, ID 44481628
23.01.2017, 12.11
- Görsel 6. "İç Mekân"
<http://www.dreamstime.com>, ID 58096170
23.01.2017, 12.18
- Görsel 7. "Kont PS Stroganov Saray Kütüphanesi"
<http://www.arthermitage.org> ,
23.01.2017, 12.26
- Görsel 8. "Dolmabahçe Sarayı"
<http://cbssr.ibb.gov.tr> , 23.01.2017, 12.30
- Görsel 9. "Saint Jerome'nun Çalışması", Albrecht Dürer
<http://www.mfa.org> , 23.01.2017, 12:28
- Görsel 10. İç Mekân, Neşem Cumhuriyet
- Görsel 11. İç Mekân, Neşem Cumhuriyet
- Görsel 12. "Bireysel Oda", Emine Sözer
- Görsel 13. "Müzik Sınıfı", Emine Sözer
- Görsel 14. "Oyun Oynayan Çocuklar", Pınar Büyük
- Görsel 15. "Öğrenci Çalışması", Adıyaman GSL
- Görsel 16. "Hastane Odası",
Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 17. "İmgesel Çalışma",
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. 2014.
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları
- Görsel 18. "İki Çoban ve Sürüleri", Jean-François Millet
<http://www.the-athenaeum.org> ,
15.02.2017, 16.54
- Görsel 19. "Peyzaj", Pieter Bruegel
<http://graphic.org.ru>, 23.01.2017, 12.55
- Görsel 20. "Tarlada Çalışanlar", Leon Frederic
<http://www.arthermitage.org>,
23.01.2017, 11.59
- Görsel 21. "Dış Mekân"
<http://www.dreamstime.com>,
28.01.2017, 12.23
- Görsel 22. "Dış Mekân"
<http://www.dreamstime.com>,
28.01.2017, 12.23
- Görsel 23. "Çoban ve Koyun, Peyzaj",
Jean-François Millet
<http://www.mfa.org>, 28.01.2017, 12.10
- Görsel 24. "Tarlada, 1081, Neşet Günal
Kut B. (Editör), 2001, Çizgi ve Eller,
Osman Hamdi Bey'den
Günümüze Türk Resmine Desen,
İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat
Yayınları, s. 120
- Görsel 25. "Toprak İnsanları", Neşet Günal
<http://www.tamsanat.net> , 28.01.2017, 12.26
- Görsel 26. "Arap Camii", Amadeo Preziosi
Kovulmaz, (siyah beyaza çevrilmiştir.)
B. (2007). Amadeo Preziosi,
İstanbul: Yapı Kredi Kültür ve Sanat
Yayıncılık s.75
- Görsel 27. Dış Mekân, Neşem Cumhuriyet, Fotoğraf
- Görsel 28. Dış Mekân, Neşem Cumhuriyet, Fotoğraf
- Görsel 29. "Dış Mekân"
<http://www.dreamstime.com>, ID45264689
28.01.2017, 12.23
- Görsel 30. "Türk Topçularının ...", İbrahim Çallı
<http://www.sanatteorisi.net> ,
28.01.2017, 12.30
- #### 4. ÜNİTE: FİGÜRATİF İMGESEL TASARIM
- Görsel 1. "Eugene Delacroix (Yucin Dölakua)
Stüdyosu", Augustin Joseph du Pays
<http://www.riha-journal.org>
22.03.2017, 16.18
- Görsel 2. "Prova", Edgar Degas
(siyah beyaza çevrilmiştir.)
<http://www.musee-orsay.fr>,
22.01.2017, 05.00
- Görsel 3. "Hareketli Figür Çizimi"
Simblet, S. (2004), The Drawing Book,
Dorling Kindersley Book, s. 77
- Görsel 4. "Figürlerin Hareketli Çizimi"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. (2016).
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 188
- Görsel 5. "Figür", Vincent van Gogh
<http://www.zeno.org> ,29.01.2017, 14.59
- Görsel 6. "Figür", Vincent van Gogh
<https://www.vangoghmuseum.nl> ,
29.01.2017, 15.03
- Görsel 7. "Figür", Vincent van Gogh
<http://vangogen.ru> , 29.01.2017, 15.03
- Görsel 8. "Desen", 1618, Anthony van Dyck

GÖRSEL KAYNAKÇA

- www.nga.gov , 29.01.2017, 15.34
- Görsel 9. “Kedi Çizimleri”, Leonardo Da Vinci Simblet, S. (2004). The Drawing Book, A Dorling Kindersley Book
- Görsel 10. “At”, Leonardo da Vinci <http://www.leonardoda-vinci.org> , 22.01.2017, 04.23
- Görsel 11. “Gergedan”, Enea Vico <http://www.metmuseum.org>, 22.03.2017, 17.31
- Görsel 12. “Kedi Çizimleri” Kılıçkan, H. (1998). Resim Bilgisi, İstanbul: Fil Yayınevi, s.73
- Görsel 13. Aşamalı Köpek Çizimi Simblet, S. (2004). The Drawing Book, A Dorling Kindersley Book
- Görsel 14. “Köpek Çizimleri”, Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 15. “Farklı Hayvan Çizimleri” <https://images.template.net>, 29.01.2017, 01.10
- Görsel 16. “Dürer’in Annesi”, Albrecht Dürer <http://www.the-athenaeum.org>, 17.02.2017, 17.20
- Görsel 17. “Portreler”, Leonardo da Vinci, <http://www.drawingsofleonardo.org> , 17.02.2017, 17.27
- Görsel 18. “Figür”, Gilberto Geraldo <https://www.artrenewal.org>, 22.01.2017, 03.40
- Görsel 19. “Portre”, Hamit Görele Kut B. (Editör), (2001). Çizgi ve Eller, Osman Hamdi Bey’den Günümüze Türk Resmine Desen, İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları, s. 120
- Görsel 20. “Portre”, Raffaello, <http://www.dailymail.co.uk> , 22.01.2017, 03.48
- Görsel 21. “Yazmalı Kadın Portresi”, Osman Hamdi Bey Kut B. (Editör), (2001). Çizgi ve Eller, Osman Hamdi Bey’den Günümüze Türk Resminde Desen, İstanbul: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayınları, s. 30
- Görsel 22. Portre Çizimi, Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 23. Portre Çizimi, Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 24. İki Göz Arası Mesafesi Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 25. Portre Çizimi, Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 26. Portrede Göz Ölçüsü Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 27. “Portre”, Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 28. “Başın Yandan Görünüşünde Kanonlar” Leonardo da Vinci <http://www.leonardoda-vinci.org>, 18.02.2017, 01.08
- Görsel 29. “Rembrandt’ın Babası”, Rembrandt van Rijn <http://www.themorgan.org> , 22.01.2017, 05.04
- Görsel 30. “Portre”, Kocaeli GSL
- Görsel 31. Fayyum Mumya Portreleri Korkmaz Ekici, D. (2013). Fayyum Portreleri” Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 3 (1), 2013, 27-36
- Görsel 32. “Çöl’de”, 1565, Cornelis Cort <http://www.metmuseum.org> , 20.02.2017, 23.15
- Görsel 32. “Enchanted Forest Rinaldo” Jean Honoré Fragonard <http://www.metmuseum.org> , 29.01.2017, 18.34
- Görsel 33. “Samaritan”, Rembrandt van Rijn <http://www.metmuseum.org>, 29.01.2017, 17.12
- Görsel 34. “İmgesel çalışma”, Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. (2014). Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık, İstanbul, Alfa Yayınları
- Görsel 35. “İmgesel Çalışma”, Çiğdem Hamzaoglu Arkadaş Sanat Atölyesi
- Görsel 36. “İmgesel Çalışma”, Çiğdem Hamzaoglu Arkadaş Sanat Atölyesi
- Görsel 37. “İmgesel Çalışma”, Kader Aktü Atölyesi
- Görsel 38. Öğrenci Çalışması, Kocaeli GSL
- Görsel 39. “Kış Bahçesi Peyzajı”, Van Gogh

GÖRSEL KAYNAKÇA

- Simblet, S. 2004, The Drawing Book, Dorling Kindersley Book
- Görsel 40. Hoca Ali Rıza Karakalem Çalışması
<http://www.sanatteorisi.net>,
29.01.2017, 19.58
- Görsel 41. "Ağaçlı Peyzaj", Hoca Ali Rıza
<http://www.sanatteorisi.net> ,
29.01.2017, 19.58
- Görsel 42. "Asma", Komisyon üyeleri tarafından hazırlanmıştır.
- Görsel 43. "Erguvan Ağacı", Birgül Özçelikci Taşören
- Görsel 44. "Peyzaj", Rembrandt van Rijn,
<http://metmuseum.org>, 04.04.2017, 12.12
- Görsel 45. "Selvi", 1889, Vincent van Gogh
Walther, İ.F. (1993). Vincent van Gogh,
Benedikt Taschen 4, s. 68
- Görsel 46. "Peyzaj ", Vincent Van Gogh
<https://www.vangoghmuseum.nl> ,
29.01.2017, 19.58
- Görsel 47. "Badem Ağaçları", Rembrandt van Rijn
Simblet, S. 2004, The Drawing Book,
A Dorling Kindersley Book
- Görsel 48. "Çiçek Çizim Örneği"
Simblet, S. 2004, The Drawing Book,
A Dorling Kindersley Book
- Görsel 49. "Bitki Çalışması"
Simblet, S. 2004, The Drawing Book,
A Dorling Kindersley Book
- Görsel 50. "Yaprak Çalışması", Füsün Dur
- Görsel 51. "Bursa İpek Pazarı Görüntüsü"
John Frederick Lewis
<http://tr.travelogues.gr> , 18.02.2017, 00.32
- Görsel 52. "Cirit Oynayanlar", H. Lalaisse
Sevim, M. (1996). Gravürlerle Türkiye
İn Gravures IV, Anadolu 1, (2. Basım),
Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları, s. 233
- Görsel 53. "Üsküdar Limanı", John Frederick Lewis
<http://eng.travelogues.gr> , 18.02.2017, 00.35
- Görsel 54. "Öğrenci Çalışması", Kocaeli GSL
- Görsel 55. "Öğrenci Çalışması",
Anadolu Sanat Atölyesi
- Görsel 56. "İmgesel Çalışma",
Ali Özhan Studio Sanat Atölyesi
- Görsel 57. "Müzayede", Mahbup Aldıç
- Görsel 58. "Öğrenci Çalışması"
Anadolu Sanat Atölyesi
- Görsel 59. "Piknik Yapanlar", Öğrenci Çalışması
Ali Özhan Studio Sanat Atölyesi
- Görsel 60. "İmgesel Çalışma" (yerleştirme)
Anadolu Sanat Atölyesi
- Görsel 61. "İmgesel Çalışma",
Anadolu Sanat Atölyesi, Adana
- Görsel 62. "İmgesel Çalışma",
Anadolu Sanat Atölyesi, Adana
- Görsel 63. "İmgesel Çalışma"
Özdemir, B.B. ve Elyorgun, G. (2014).
Güzel Sanatlar Yetenek Sınavına Hazırlık,
İstanbul, Alfa Yayınları, s. 184